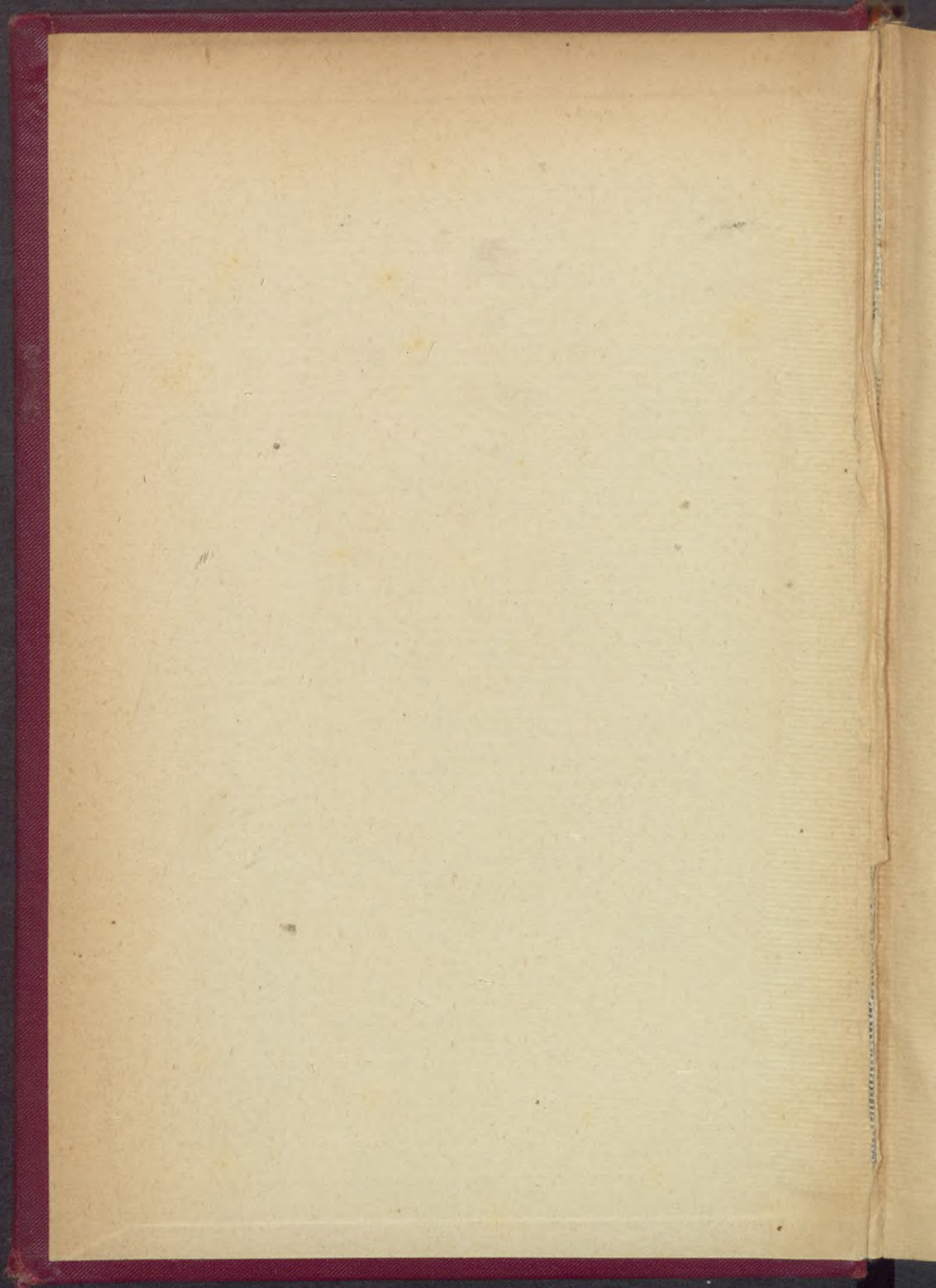


296642

BETTAUER HUGO
MUNKÁI

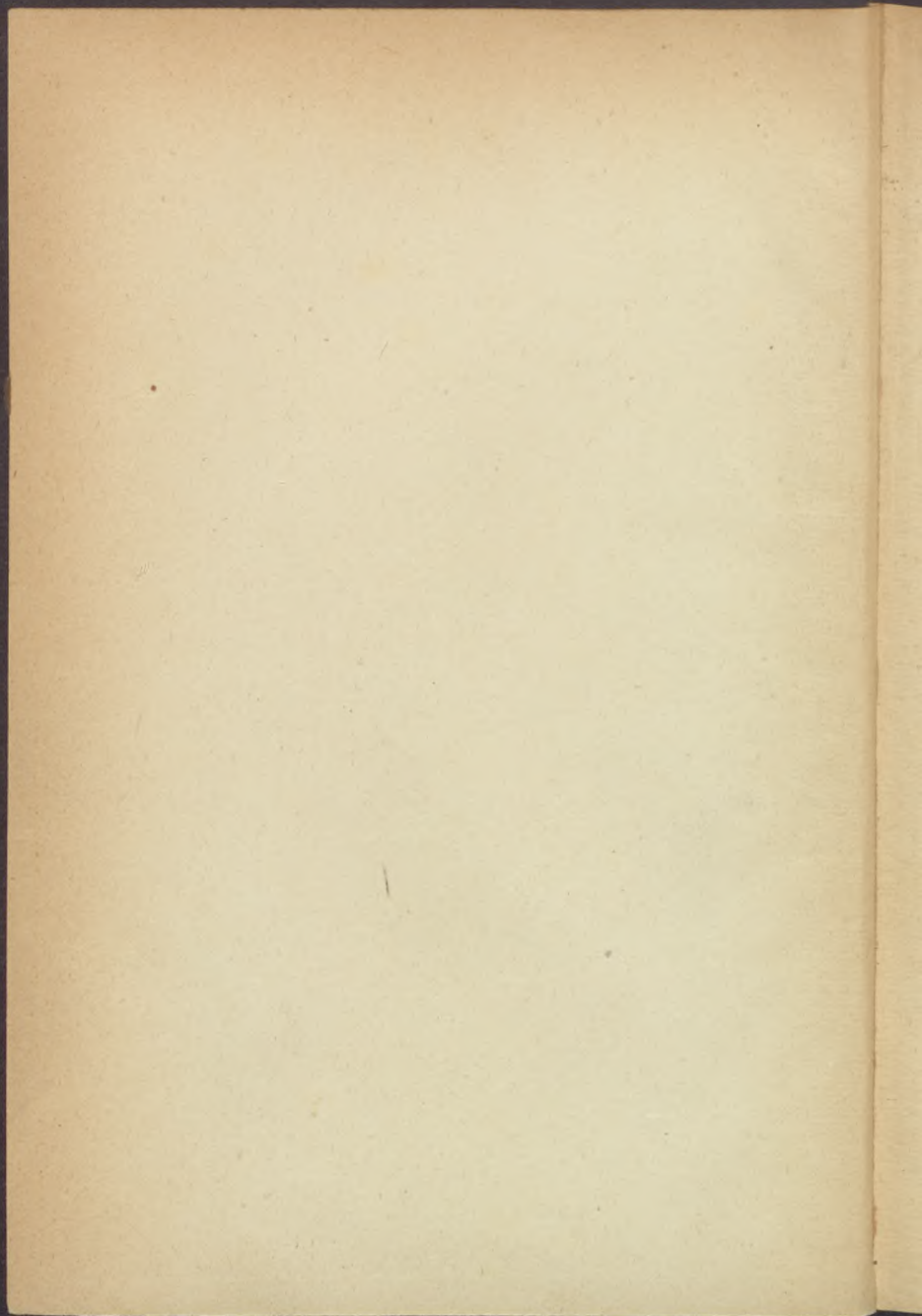




10

B

18





HUGO BETTAUER

MODERN TÁRSADALMI REGÉNYEI

- I. ASSZONYFALÓ
- II. ÖKÖLJOG
- III. LELKIISMERET NÉLKÜL
- IV. A FEKETE HÉTFŐ. (A BŰN ÚTJÁN)
- V. AKI HÁROM ÓRÁIG VOLT ASSZONY
- VI. A KALANDOR
- VII. EGY VILÁGVÁROS MÉLYSÉGEIBŐL
- VIII. LILIKE NYOMÁBAN . . .
- IX. FOKRÓL FOKRA
- X. A VILÁG LEGGAZDAGABB EMBERE

BETTAUER
A VILÁG
LEGGAZDAGABB
EMBERE

BALLA MIHÁLY
FORDÍTÁSA



Ez a könyv a
NOVA IRODALMI INTÉZET
(Budapest, VI. Andrásy-ut 32.) kiadásában
1927. évben jelent meg

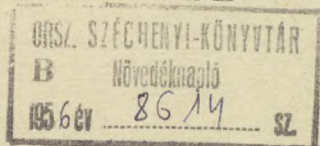
*

Egyedül jogosított magyar kiadás

*

Nyomatott
SÁRIK GYULA NYOMDAI MŰINTÉZETÉBEN
CEGLÉDEN

296642



1. fejezet

Flanagan megérkezik Bécsbe és nem tud hová lenni csodálkozásában.

December elejének egyik reggelén nagyra termett, izmos fiatal ember szállt ki a Páris—Bukaresti expressz-vonat hálókocsijából, mely éppen akkor állt meg a West-ban hof csarnokában. Mögötte mindenféle kézipodgyással megrakodva óriástermetű szerecsen állt és mindketten, az ur is, meg a szolga is, csodálkoztak. A szerecsen azért csodálkozott, mert nem látott hordárt, aki segíteni tudna, a gazdája meg azért, mert olyan otromba nagy pályaudvart még nem látott sehol. Végre mégis jelentkezett egy hordár, s a gazda a szerecsen podgyászaiba mutatva, tiszta, folyékony, bár kissé idegenszerű németiséggel így szólt hozzá :

— Itt van a podgyaszjegyem, vegye át a két utiládát, vegye el a kézipodgyászt és rendeljen autót. — Amit a hordár erre a felszólításra felelt, a fiatalember előtt úgy tűnt fel, mint valami érthetetlen zagyaság s csak egy vasuti tisztviselő világosította fel, hogy a hordár ugyan vállalhatja a podgyászt, de autóról nem gondoskodhatik, mert nincs joga, bárminemű szolgálatot teljesíteni a pályaudvaron kívül. Amire a jövevény megint csodálkozott és fejét csóválva ment a pályaudvar csarnoka felé. Ott

várt türelemmel, míg előkerült a két nagy bőrláda ; aztán kiment a szabadba, hol mindjárt emberek vették körül, s oly németiséggel, melyből csak itt-ott értett meg egy-egy szót, mindenfélét mondtak neki. Eközben taligán odavitték a podgyászt és a kis meg nagy utiládákat végre fel lehetett rakni egy bérautóra, a szerecsen kiült a sofför mellé, gazdája pedig benn az autóban foglalt helyet s azt az utasítást adta, hogy vigyék a hotel Imperiálba.

Szaporán mentek át a Mariahilferstrassen és a kocsi-ban ülő fiatalember fel és alá röppent az ülésen és jókat nevetett magában, mert teljesen ujszerű volt neki, tört rugóju autóban ülni oly kövezeten, mely, ugylátszik, csupa dombocskából és gödörből van egygyéalkotva. Le akarta eresztetni az egyik ablakot, de nem lehetett, mert a fogó el volt törve, úgy hát beérte azzal, hogy letörölte bőrkeztüjével a nedvességet az ablaktábláról, mely végig volt hasadva, s ilyképen kiláthatott az utcára. Reggel kilenc óra volt és sokan jártak az utcán, de a fiatalember még így is hiányát érezte a nagyvárosi forgalomnak ; úgy tűnt fel neki, mintha ezek a férfiak és nők mind cammogva járnának az utcán, mintha senkinek sem volna sietős a dolga. Az emberek sokszor az uttesten jártak lassu léptekkel, ahelyett, hogy a gyalogjáróra mentek volna, aztán figyelmeztetve és fülsértően szólalt meg az autó tülke s a veszedelemben forgó emberek szitkozódva és mulatságos öszszevisszasággal ugráltak jobbra-balra, míg végre biztos helyre jutottak.

A fiatal ember jókedvűen mosolygott és azt gondolta magában : Ugy látszik, ez is hozzá tartozik ahhoz a kedélyességhez, amelynek, mint mondják, Bécs az igazi hazája ! Sokhoz kell még hozzászoknom és sokat kell még itt megértenem.

Az autó rövid idő múlva megállt az Imperiál-szálló előtt. Az irodában az idegen kifejezést adott annak az óhajtaásának, hogy vezessék fel a szobáiba.

— De kérem, melyik szobákról van szó ? — kérdezte

nagyon udvariasan egy feketekabátos ur, kit a többiek igazgatónak szoltítottak, s egy pillantást vetett a szerencsenre, kinek jelenlétéből joggal következtethetett az utas gazdagságára.

— No, — felelte kissé ingerülten az idegen — hiszen tegnap éjjel távirati uton jelentettem be magam Salzburgból.

— Sürgősnek vagy egyszerűnek méltóztatott feladatni a táviratot?

— Sürgősnek vagy egyszerűnek? Nem értem! Ugy gondolnám, hogy minden távirat sürgős.

Az igazgató diszkréten mosolygott.

— Igen, uram, de nálunk Ausztriában a közönséges táviratot akárhányszor postán továbbítják, s így előfordul, hogy ép oly soká, ha ugyan nem később érkezik meg, mint a levél.

Az idegen nyitva felejtette száját csodálkozásában.

— Tudja-e, hogy az egyszerű emberész mit tart az eféléről nálunk Amerikában? Azt, hogy ez egészen közönséges csalás, alávaló gázság.

Az igazgató örült, hogy végre megtudta, hogy az ur amerikai, és csak még előzőkenyebben mosolygott.

— Kérem, sir, nálunk a táviró állami üzem és az állam...

— Ugy csaphatja be a polgárt, amint neki tetszik, — egészítette ki a mondatot az amerikai. — De mondja meg, kaphatok önnél szobákat, igen, vagy nem?

— Kérem, uram, természetes, hogy kaphat. Annnyit, amennyi tetszik. Hiszen alig érkezik idegen, minden pang — igen, azelőtt, most egy éve még, az ur alighanem szállóról-szállóra vitethette volna magát, míg lakást kaphatott. Csak egyszerű szobát parancsol, vagy fürdőszobásat?

— A szolgáltnak egyet fürdőszobával, magamnak pedig lakosztályt: hálószobát és parlort, és természetesen

fürdőszobát is. Nem szükséges, hogy nagy legyen, de valamennyire kényelmes legyen.

A parlor szó — a szalon amerikai megjelölése — elégtétellel töltötte el az igazgatót, ki erre az amerikaiakat és fekete szolgáját felkísérte liften a második emeletre. Ott gondolkodott egy pillanatig, aztán habozva nyitott ki egy ajtót.

— Ez volna a legszebb lakosztályunk. Itt egy előszoba külön ruhatárral, aztán ez a szalon, egy hálószoba és mellette mindjárt a fürdőszoba.

Az amerikaira kellemesen hatott az a distingvált előkelőség, melyet a lakás berendezésén látott.

— Veszem! Most pedig helyezze el hozzám közel a szolgámat, Samot!

Meg akarva előzni minden későbbi magyarázkodást, az igazgató elhatározta, hogy most mindjárt megemlíti a szobák árát is. — A lakosztály tulajdonképpen két személyre való és kissé költséges. A szolga szobájával együtt hosszabb tartózkodás esetében naponta kétmilliót számítanék.

A vendég egy pillanatra meghökkent, mikor ezt a hangzásra óriási összeget hallotta. Aztán nagyott kacagott.

— Majdnem harminc dollár! No, körülbelül a new-yorki ár. Ugy látszik, vége már a bécsi olcsóságnak, melyről oly sokat hallottam odaát.

— Ugy van, uram, elértük a világparitást, akár-hány esetben át is léptünk rajta, s éppen ez az oka annak a pangásnak, mely egészen tönkre fogja tenni Bécsset. Most majd felküldöm az utiládákat.

Néhány perc múlva Sam a legnagyobb munkában állt. A kézipodgyászt kibontogatta, a fekvő ládát kinyitotta, a szekrényládát felállította, susterogva ömlött a forró víz a fürdőkádba és Sam urának a melegviztől megpirult és gőzölgő deli alakjára folyékony szappant, bayrumot és tiszta alkoholt öntött és kezdette gyurni és dörgölni, úgy, hogy patakozott a veriték a fekete homlo-

káról, az ura pedig nagyokat nyögött. Aközben, hogy szappanhabot vert arcán az ecsettel, vidáman vigyorogva mondotta neki a feketék angolságával:

— Master Ralph, Bécs jó város megvan.

— Aztán miért jó, Sam?

— Odakünn szép fehér leány volt meg szőke hajjal, amelyen nagyon mulatságos főkötő volt. Mindig, amikor elmentem mellette, reám nevetett, úgy, hogy lett bennem mersz és megcsiptem a karját. Oh, master, puha kar volt, finom kar! És a fehér leány nem rugott meg a lábával, hanem csak pofonütött a kicsiny kezével és kacagott. Mondja, master, mit gondol, szeretnek majd engemet a bécsi lányok?

A gazda jókedvűen figyelmeztette:

— Vigyázz, Sam, hogy kellemetlenségeket ne szerezz nekem itt a szállóban! De igazad van, hallottam már a hajón, hogy a német leányok éppen nem idegenkednek a te fekete testvéreidtől.

— Hát akkor majd megpróbálom, master, — mondotta Sam s a várható örömök reményében a szemét forgatta és úgy vigyorgott, hogy hófehér fogai elővillantak a duzzadt égőpiros ajkai közül.

Sam bátran megengedhetett magának bizonyos szabadságokat a gazdájával szemben, mert tejtestvére volt. Amit úgy kell érteni, hogy Sam anyja volt a fiatal amerikai szoptatósadjakája.

Az amerikai most már végzett az öltözködéssel, végignézett a tükörben sötétzöld sevietruhás deli termetén és simára borotvált arcán, melyből a barna szempár okosan és barátságosan nézte a világot. Még egyszer hátrasimitotta a kefével a selymes szőghaját, aztán feladatta magára Sammel a hódprémmel bélelt világosszürke télikabátját, fejére tette a szürke selyemplüs kalapját és várakozással telve ment lefelé, hogy az ismeretlen város utcájára lépjen, hogy megismerkedjék a számára új és

idegen élettel és elmerüljön egy oly világba, melytől nagy élményeket remélt.

Az előcsarnokban megállította a portás azzal a kérelemmel, hogy töltsse ki a bejelentőlapját. Az amerikai megint csodálkozott. Mi köze másoknak az én vallásomhoz, az én koromhoz? Miért nem kérdeznek ki mindjárt az életfelfogásomról, a politikai nézeteimről és kedvteléseimről is? De azért nagy, meredek, határozott betűkkel kitöltötte a bejelentőlapot:

O'Flanagan Patrick Ralph, szül. 1892-ben St. Paulban, Minnesota államban, az Északamerikai Egyesült Államok polgára, katolikus.

De még mindig nem volt kitöltve a »foglalkozás« rovata. Az amerikai néhány pillanatig habozott és gondolkodott. Hogyan feleljen erre a kérdésre? Talán úgy, hogy azt írja oda: »turista«, vagy hogy »magánzó?« Mindkettő megfelelne a valóságnak, de még sem egészen, mert mielőtt elindult Európába, az »American Wood and Forest Trust Company« elnöke volt. Minthogy pedig O'Flanagan Patrick Ralph szerette, amennyire lehetett, a teljes valósághoz tartani magát, ezt a címet írta oda, nem sejtve, mily végzetes dolgot követ el azzal, hogy mily befolyással lesz az még egész életére.

2. fejezet.

Hogyan ment Ralph anyja egy amerikai emberhez

Az eső elállt, az ég kiderült és hűvös, fakó napsugarak vetettek fényt a decemberi nappalra.

O'Flanagan Ralph a szálló előtt állt, jobbra-balra tekintgetett s a kép, mely eléje tárult, annyira tele volt sajtászerű kedvességgel, hogy a kopott autótaxiban tett útja után nem is merte volna remélni. Átvágott a Rin-

gen, elment az Operáig és elragadtatva nézte a színház összhangzatos építésmódját és előre örült annak a műélvezetnek, melyet találni fog benne. Elég gyakran beszélt neki anyja a bécsi Operáról, Wild és Schläger asszonyokról, Winkelmannról és Reichmannról. És anyjának szeme mindannyiszor fénylett büszkeségében, úgy hogy az atyja egyszer éles hangon kiáltotta:

— Hiszen úgy beszélsz, mintha tied lett volna az az Opera!

O'Flanagan Ralph elővette a zsebbeli térképét s bekanyarodott a Kärntnerstrasseba, s csak most érezte először, hogy nagyvárosban van. Mosolyogva vonta meg a párhuzamot. A newyorki hölgyek öntudatosabban lépnek fel, de ezek a bécsi nők itt határozottan több gráciával. És hogyan tudnak flirtelni a pajkos, nagy szeműkkel! Ralph elpirult a pillantások keresztútjében, melyek kedvetelve pihentek meg rajta, s akarva, akaratlanul, megint csak az anyja jutott eszébe.

— Hát igaz, hogy kacérak a bécsi leányok, — mondotta egyszer — könnyelműek is, de azért jók és kedvesek.

Ralph már úgy érezte, hogy magával ragadja a bécsi élet lüktetése, lassan ballagva ment, oly lassan, mint életében még soha, a Stephansplatzig, kerekre nyílt szemmel állt meg a székesegyház előtt, aztán elvegyült a Graben déli sokadalmában. De gondolatai már nem időztek az új városban, hanem messzire szálltak a tengeren és az amerikai szárazföld felerészén át, messzire meghalt anyjához, az örömtelen, józan szülei házhoz, a saját korábbi életéhez, amelyből hirtelen szakítással ragadta ki magát.

O'Flanagan Patrick Ralph egyetlen gyermeke volt. O'Flanagan John Patricknek és feleségének, leánykori nevén Holub Lolának, és St. Paulban az északi Minnesota állam legnagyobb városában serdült nagyra. Atyja, óriás termetével, igazi példaképe volt az ír embernek; bika-

nyaku, vállas, hatalmas öklü, kemény koponyájú, nyers humoru ember. Az anyja kicsiny, filigrán, leányos alak volt még negyven éves korában is. S mikor atyja hirtelen haragra lobbant és bömbölni kezdett, akkor elsötétült és megnedvesült a nagy kék szemepárja, reszketett egész testében, mint a kis őz, s utóbb, mikor Ralph tizenkét éves s még annál is nagyobb lett, sokszor megesezt, hogy Lola asszony mintegy segítséget keresve ragadta meg fiának karját, mikor az apa nagyon is kemény szavakat mondott neki.

De anyjának ezernyi kedves jó tulajdonsága mellett volt egy nagyon mulatságos tulajdonsága is, melyen most Ralphnak, a bécsi Graben kellő közepén nagyot kellett nevetnie, mikor eszébe jutott. Tudniillik anyja sohasem tudta rendesen megtanulni az angol beszédet! Igaz, hogy tudta mindenkivel teljesen és könnyen megértetni magát, folyékonyan olvasott minden angol könyvet, de angol beszédéből határozottan kiritt a bécsies német-ség, és ha nagyon felindult, vagy félt az ő nagy, hatalmas férjétől, végképpen elfelejtette az angol tudását és oly keveréknyelven fejezte ki a mondanivalóit, hogy a kis Ralph majd, hogy beteggé nem kacagta magát, az apja pedig még inkább dühbe gurult. Mikor egyedül voltak, mama így szólt újra meg újra németül a kis fiához:

— Tudod, kicsiny Ralphom, már jól beszéltem angolul, de utóbb, mikor pár hete már O'Flanagan felesége voltam, újra elfelejtettem mindent. — Amihez meg kell jegyezni, hogy anyja mindig úgy említette férjét, hogy »az O'Flanagan«.

A mama története a következőképpen játszódott le:

Holub Rudolf bécsi építész 1889-ben azt a meg-tisztelő meghívást kapta egy nagy amerikai társaságtól, hogy menjen át amerikába és vegyen részt a Delaware - folyón építendő hatalmas hid munkájában. S minthogy Holub Rudolf jónevű, de mégis csak szegény ember volt, s minthogy az amerikai ajánlat anyagi tekintetben csá-

bitotta, elfogadta a meghívást s feleségével és Lola nevű alig tizenhét éves kisleányával átkelt Amerikába. Felesége és leánya Newyork egyik kedves német pensionjában szállt meg, Holub pedig Delawareba utazott. Csak egy levelet kapott tőle a felesége. Ebben a levélben éz állott:

»Aggódom miattatok, ki sem mondhatom, hogyan. Itt minden oly vad, oly nyers, oly durva. A szél orkánná, az eső felhőszakadássá, a nyári meleg pokoli hőséggé fajul. Az embernek úgy rémlik, mintha az amerikai föld védekezni akarna a fehér betolakodók ellen. Csöppet sem érzem magam jól, lehetetlen álmok és sejtelmek gyötörnek.«

Hétfői napon kapta meg Holubné ezt a levelet s a rákövetkező kedden megjelent nála a társulat egyik vezető embere és közölte vele, hogy férjét szombaton agyonütötte egy kidőlt vasoszlop. Meleg részvétét fejezte ki, azonkívül pedig átadott az özvegynék egy egész heti bért s biztosította, hogy az amerikaiak előkelőek és méltányosak.

És Holubné angol nyelvtudás nélkül, teljesen vagyontalanul maradt az idegen országban gyöngéakaratu, csodaszép kis leányával, ki elég szépen énekelt s kissé zongorázott is, de mást egyáltalában nem tudott.

A kis Lola nem sejtett akaratertőt fejtett ki. Mikor kisírta magát, egy októberi napon elment a tizennegyedik utcába, bekanyarodott az Irving-térre és szivdobogva állt meg egy hitvány színházi épület előtt, melynek tarka reklámplakátjai elmesélik, hogy itt Amberg Gusztáv és Conried Henrik igazgatók tartanak előadásokat. Tudniillik Lola egy nappal azelőtt olvasta a Newyorker Staatszeitung-ban, hogy a német színház két nő szereplőjének megbetegedése következtében nagy zavarba jutott s hogy ezt különösen az operett-műsora fogja megsínyleni. Amire aztán Lola belenézett a tükörbe, megállapította, hogy fekete ruhácskájában is elragadó, aztán a

pension szalonjában zongorához ült, megütött néhány billentyűt s megegyeszer elégedetten állapította meg, hogy hangjának szép és tiszta csengése van.

És Lola most ott állt a színház előtt, a szíve dobogott és nem mert bemenni, míg egy hatalmas bajszu, egyébként nagyon barátságos ember nem állt eléje s nem kérdezte meg tőle, hogy mit kíván. A kérdező, Steinberg ur, a színház nagybefolyású és fontos állású szolgálja volt, ki valamikor a bécsi konstablerek egyenruháját viselte. Minthogy Steinberg nem a gyűlöletes angol nyelven szólította meg, hanem *Freil'n*-nek titulálta, Lola bizalmasabbá vált és megmondotta, hogy szerződést keres, mire Steinberg ur minden teketória nélkül karonragadta s az igazgatósági irodába vezette, ahol Amberg ur és Conried ur éppen a legszörnyűbb gorombaságokat vagdosták egymás fejéhez.

Öt perc múlva Lola már fenn állt a színpadon, hogy Lehner bécsi karmester által kísérve, elénekelje ezt a kis dalt:

»Tudod-e, az éjjel mit álmodtam, anyám...«

Ujabb öt perc elmultával Lolát heti husz dollár gázsival az Irving-Színház szubrettjének szerződtették.

Nem ismerve fel az összeg értékét vagy értéktelenségét, Lola boldogan sietett haza és ujjongva borult anyjának nyakába. Az özvegy csak hallgatta, hogy mit beszél, piros foltok ültek ki sovány arcára, szívéhez kapott a viaszksárga kezeivel és azt mondotta: — Kis lányom, de azért jónak kell maradnod akkor is, mikor én már nem leszek.

Néhány hét múlva, két nappal azután, hogy Holubné szivbajban meghalt, Lola ott állt a színpadon, mely a megmentését jelentette és Orlovszki herceget énekelte a *Denevér*-ben. Arról, hogy szünetek közben zokogott s hogy résztvevő színésztársai whiskyvel erősítették, sejtelve sem volt a közönségnek, mely kegyébe fogadta a kis szubrettet.

3. fejezet.

A minnesotai ember

Igy mult el két-három hónap örökös pénztelenség és nagy kísértések közben, hogy ne adja-e el magát egy új kalap kedvéért, míg egy vasárnap este egy különös véletlen O'Flanagan John Patrick minnesotai fűrészmalomtulajdonos segítségével nevezetes fordulathoz nem jutatta a kis Lola életét.

O'Flanagan John Patrick ir ember volt. Egészen fiatal korában vándorolt ki Amerikába, eleinte mint erdei favágó járt-kelt Nyugaton, míg kitartó szorgalmával, furfangjával és jó adag lelkiismeretlenségével tulajdon erdőhöz, jelentékeny jóléthez és St. Paulban egy szép ház birtokához nem jutott. Legénysorban maradt nemcsak azért, mert nem ért rá asszonyokkal bibelődni, hanem azért is, mert ösztönszerűen félt attól a gondolattól, hogy amerikai nő igájába hajtsa fejét, mert meggyőződése szerint az amerikai nőt az ördög találta ki a férfiak gyötrelmére.

És John Patrick most, számos év elmúltával, első ízben jött Keletre, Philadelphiában nagy szerződéseket kötött, azután Newyorkba ment, hogy az Erie-vasut igazgatóival megállapodják tizezer kilométer hosszú vonalhoz szükséges vasuti talpfák szállítására nézve.

Egy vasárnap, közvetlenül ujév napja után, a minnesotai ember tétlenül barangolt az utcán és unatkozott, mint csak idegen ember unatkozhatik az amerikai Keleten. A korcsmák zárva voltak, a színházak s a varieték hasonlóképen, az utcák olyanok voltak, mintha kihaltak volna.

Esti kilenc óra volt és John Patrick, szilaj ir-vadnyugati káromkodásra fakadva, éppen elhatározta, hogy hazamegy a Hotel Netherlandbe, mikor a tizennegyedik utca és az Irving-Place sarkán valami muzsikához hasonló zengett a fülébe. Kíváncsian indult el a hang irányába s a német színház elé jutott, amelynek falán angol

és németnyelvű plakátok hirdették, hogy *Sacred Concert* kíséretében a »Szívtelen apát« fogják adni énekes betétekkel. Tudniillik akkor a német színháznak külön engedélye volt arra, hogy tekintettel a németek honi szokásaira, vasárnap is tarthasson előadást, de kénytelen volt istenes köpenykét vetni a dologra s minden előadásnak »egyházi hangverseny« jellegét kellett adnia. Más szóval: nem volt szabad jelmezes darabokat adni s a felvonásokközben mindenféle, éppenséggel nem szent dalokat és kuplékat énekeltek, úgy, hogy a rendőség, ha szemet akart hunyni, olyképpen, hogy viszont kinyújtotta tenyerét, csakugyan elhihette, hogy egyházi hangversenyt adnak a színházban.

O'Flanagan John Patrick, ámbár a német nyelv egész szókincséből nem ismert több szót, mint ezt a kettőt, hogy: »Sauerkraut« meg hogy: »Frankfurter«, azt gondolta magában, hogy a német ének mindenestre jobb, mint a semmilyen, odament a pénztárhoz s a legjobb helyet kérte, mire a pénztáros, aki otthon valamikor vezérkari tiszt volt, nagy tisztelettel adott neki egy zenekari páholyülést, közvetlen a színpad mellé.

Az első felvonás éppen véget ért s egy ur, rossz-szabású frakkban, végtelenül hosszú áriát énekelt, ami heves ásitásra ingerelte a nyugatról érkezett jövevényt. De ezután a szám után O'Flagan egyszerre nagyon fölélnkült. Haloványkék, csak mérsékelten kivágott szerény ruhácskában kilépett a színpadra egy fiatal szőke leány, ki olyan volt, mint egy kis baba és valószínűtlenül sötétkék szemével bátorlalanul nézett végig a közönségen. Flanagan, mint a nagy és vaskos emberek legtöbbje, különös előszeretettel viseltetett a filigrán és gyermeki nőalakok iránt, azonkívül pedig tüstént át volt hatva attól a meggyőződéstől, hogy még sohasem látott olyan kedves teremtetést s oly kék szemet. A leány gyenge, de szépen csengő hangon néhány bécsi dalt énekelt és Flanagan, ki természetesen egy szót sem értett belőlük,

eszeveszetten tapsolt, fűtyölt és dörömbölt a lábaival, ami Amerikában a különös lelkesedés kifejezése szokott lenni, úgy hogy az énekesnő rávetette ijedt és bámuló gyermekpillantását s mégegyszer külön is meghajolt előtte.

Amire Flanagan nyakig elpirult és oly heves szivdobogást érzett, mint eddig életében csak egyszer, mikor évekkor ezelőtt valahol Wisconsinban váratlanul szembe került egymaga tiz rézbőrűvel, kik viharosan pályáztak a skalpjára.

A kis énekesnő visszavonult, Flanagan nagy ügyel-bajjal megállapította a programból, hogy Holub Lolának hívják, mikor pedig utána egy impozáns berlini germán nő jelent meg a színpadon s éneklés közben hol a duzzadt mellét, hol meg a hatalmas combjait csapdosta, pillanatig sem gondolkozva, kerekét oldott.

Nagyon nyugtalanul töltött éjszaka után, melynek álmai közben a kis német énekesnő képe több ízben megjelent, O'Flanagan lebonyolította sikerrel az üzleteit s eközben oly szórakozott volt, hogy sokkal jobban csapta be az igazgatókat, mint tulajdonképen akarta. A nap többi óráját ideges nyugtalanságban töltötte és este negyedórával az előadás kezdete előtt már ott ült a német színház zenekari páholyában. A színpadon valami értéktelen vigjátékot adtak. O'Flanaganak szerencséje volt. Holub Lola fellépett a darabban, a süldő leánykát, eléggé ismert szerepeinek egyikét adta s bár nem volt sok mondanivalója, mégis majdnem minden jelenetben ott volt a színpadon. És kék szemének pillantása önkénytelenül újra meg újra arra a páholyban ülő nagy urra esett, ki tegnap este oly hangosan adott kifejezést tetszésének.

O'Flanagan verejtékezett izgatottságában. Tudta, hogy még ma okvetlenül meg kell ismerkednie ezzel a Holub Lolával. Okvetlenül és minden áron. Már pedig, ha John Patrick valamit elhatározott magában, akkor azt meg is valósította. De ez az eset nehezebbnek tűnt fel előtte minden eddigi eseténél. Hogyan ismerkedjék

meg az ember egy művésznővel? Ez a probléma teljességgel új volt előtte. De egyszerre eszébe jutott, hogy olvasta valamikor egy ötcentes regényben, hogy egy gróf hogyan küldötte a kulisszák mögé a névjegyet, melyen vacsorára hívott meg egy táncosnőt. No, ő ugyan nem gróf, de amerikai ember, akinek van pénze bőven.

Mindjárt az előadás vége után lement a foyerba és elcsipett egy hórihorgas sovány jegyszédőt. Ez a színházi szolga egy Bécsből megszökött, Mansch nevű ügyvéd volt és tüstént tisztán látta a helyzetet, mikor az amerikai egy ötdolláros bankót nyomott a markába s beszélt valamit vacsoráról és miss Lola Holubról. Lehetetlen angol nyelven biztosította Flanagant, hogy a fiatal hölgy nagyon tiszteletreméltó kisasszonyka, (amit Flanagan igaz örömmel hallott), de azért el fog követni a maga részéről minden tőle telhetőt.

És Flanagannak ezuttal is kedvezett a szerencse. Tudniillik Holub Lola éhes volt, annak a fiatal leánynak az éhességével, ki nagy mértékben idegenkedve nyelte le hét órákor a penzióban azt a kotyvalékot, melyet eléje táltak s akinek most nincs pénze. Annyi pénze sem volt, hogy egy csésze kávéra is teljék. Mikor most a tiszteletreméltó Mansch doktor átadta neki a vacsorára szóló meghívót, összefutott kis szájában a nyál és már is ábrándképeket szőtt magának holmi beefsteakról, sőt tengeri rákról is. Minthogy pedig ráadásul Pietschné, az öreg komikáné, mély basszus hangján még rá is beszélt, hogy: — Hallja-e kicsike, ne legyen ostoba, vacsorától még nem lett gyermeke senki leányának sem — Lola gondolt egyet és azt mondotta magában: Ej, mit, csakugyan nincs benne semmi, hiszen oly jó embernek látszik — és elfogadta a meghívást.

Az est nevezetes módon mult el. Ott ültek ketten együtt Lüchow német éttermének egyik kényelmes zugában, Lola tengeri rákot és steaket s majdnem valódi Sacher-tortát evett, Flanagan pedig aközben sűrűn tö-

rölgette homlokáról a verítéket s egyre-másra üritgette a bajor sört a kancsójából. Ennyiből állt az egész beszélgetésük, mert Lola nem tudott angolul, Flanagan pedig nem tudott németül. Csak éjfél tájban élenkitette meg az együttlétüket az a tény, hogy O'Flanagan meg-simogatta Lolának egyik kezét, el is érzékenyedett közben, Lolának pedig egy kis könnyecsepp szökött a szemébe, mert anyjának halála óta még senki sem simogatta meg oly lágyan és gyöngéden a kezét.

Az óriás végre elkísérte a kis Lolát a háza kapujáig és tizszer is mondta neki fojtott hangon: »Au revoir!« — és elbucsuzott tőle.

De másnap olyan valami történt, amiről Lola úgy érezte, hogy igazi amerikaias dolog. Kora reggel vörös rózsával tele óriási kosarat kapott és hozzá még egy levelet, amelyhez egy ezer dollárról szóló csekk volt hozzátéve. A levél a penzió tulajdonosnőjének fordításában így szólt:

»Kedves Holub kisasszonyom! Egészséges harmincöt éves ember vagyok, szép otthonom és temérdek pénzem van St. Paulban. Maga nagyon tetszik nekem és szeretném feleségül venni. Ha maga is úgy akarja, kérem, hagyja ott a színpadot és tanuljon angolul. Három hónap múlva, husvétkor, megint New-Yorkban lesz dolgom és akkor megkérem a válaszát. Ma vissza kell utaznom St. Paulba. Tehát áprilisban, a viszontlátásig!

*Nagy tisztelője
O'Flanagan John Patrick.*

U. i.: Próbálok megtanulni németül. De azt hiszem, nem fog menni.«

Lola, ki jövője miatt tele volt aggodalommal és tudta, hogy egyáltalában nincs benne nagy színészhetség, azonkívül pedig rettegve gondolt a színházi évad végére, nem gondolkozott soká. Bucsut vett a színpadtól, tanítónőt fogadott és azzal töltötte az egész napot, hogy

megismerkedjék azokkal a magánhangzókkal, és azzal a kiejtéssel, mely nagyon ellenszenves volt neki.

Husvét vasárnapján O'Flanagan John csakugyan megjelent Newyorkban, látogatást tett nála testhez álló fekete kabátban, mulatságosnak és elragadónak tartotta az angol beszédét, engedelmével meg is csókolta, kedden pedig feleségül vette a városházán. A bécsi kisleányból így lett máról holnapra mrs. Lola O'Flanagan.

4. fejezet.

A világ leggazdagabb embere

A házasság nem lett olyan, mint Lola remélte és férje várta. Nem igen értették meg egymást. Nagyon is nagy volt a különbség jellemükben, multjokban, műveltségük fokában, anyanyelvükben és származásukban s csak addig tehették túl magukat rajta, míg el nem mutalt a szerelem első mámora, melyben Lolának nem volt igazi része soha.

Flanagan azután nem tudta mihez is fogjon a kis feleségével, ki nagyon szeretett olvasni és zongorázni. Valamiképpen tele volt részvéttel ez iránt az idegen világból való kis madár iránt, valamiképpen megérezte az ő vaszkos idegeivel azt is, hogy Lola nem hozzá, nem Minnesotába, nem Amerikába való. S amint már gyakran megérezte, részvéte haraggá változott, s mikor haragudott, nagyon hangosan beszélt, mikor pedig látta, hogy a fiatal felesége mennyire megijed és reszket, még nagyobb dühbe gurult.

Természetszerűen nagy szerepe volt annak a ténynek, hogy Lola nem tudott elég jól angolul, hogy teljesen megértse magát vele, hogy megmondja neki azt, amit a nyelv csak nagyon körülírva tud kifejezésre juttatni. Mikor pedig egyszer Flanagan csunya dührohamá-

ban *dutch*-nek mondotta és szégyenletesnek nyilvánította, hogy még mindig nem tud tökéletesen angolul, Lola végképpen zavarba esett és hihetetlen módon nemcsak nem tett semmi haladást az angol nyelvtudásban, hanem a már meglévő tudománya is visszafejlődött.

Mikor két évi házasságuk után megszületett a kis Patrick Ralph, egy időre megjavult a házastársak viszonya, de mikor a gyermek már akkorára nőtt, hogy karjának kinyújtásával anyjához vagy apjához kíváncskodhatott, az elhidegülés még nagyobb lett köztük. Lola szívének minden gyöngédségével árasztotta el a gyermeket, német dalokat énekelt neki, megtanította az első német szavakra, sohasem beszélt vele angolul, mihelyt csak lehetett elvette a fekete dadájától, sőt annyira vitte, hogy Sam, a kis tejestvére is megtanult németül.

O'Flanagan dühösen tiltakozott és patvarkodott, de hiába tette; a félénk asszonyka ebben az egy kérdésben erős volt, s mikor Flanagan úgy kiabált, hogy a falak is reszkettek bele, csak csodálkozva nézett reá, de nem tette meg azt, amit a férje kíván tőle.

Ralph sokkal nagyobb gyöngédséggel csüggött is az anyján, mint az amerikai kis fickók szoktak, s mikor már a középiskolába járt, legszívesebben jó német könyveket olvasott, melyekkel anyja ajándékozta meg titokban. Mikor elérte tizenhatodik évét, Flanagan mindenestre végét szakította a dolognak, amennyiben előbb San Franciscóba, aztán Chicagóba küldötte gyakornoknak a vele összeköttetésben álló üzletemberekhez, úgy, hogy a javíthatatlan bécsi nő egészen magára maradt a st. pauli nagy, hideg házban.

Hat évig kellett Ralphnak az idegen helyen maradnia és saját munkájával keresnie a kenyerét, míg atyja végre hazahívta. Belépett az otthoni üzembe, nem is gyanítva, hogy mily nagy arányú üzlete van atyjának. Nagyön bonyolult levelezést folytattak ott jó csomó részvénytársasággal, temérdek faipari vállalattal, és erdőke-

zelősséggel, de senki sem szerezhette teljes bétékintést az üzlet méreteibe, mert O'Flanagan saját kezében tartott minden fonalat s a nagyjelentőségű dolgokat sohasem fiával, hanem csak az öreg cégvezetőjével, Walker Herberttel beszélte meg.

Amily melegen ragaszkodott Ralph az anyjához, ép oly kevésbé állt jólában az atyjával. Az öreg Flanagan amerikaiának éppen nem mondható rajongó, félig-meddig németes, henye embert látott a fiában, kit sokkal inkább érdekelnek az ostoba német könyvek, mint az üzlet, kiben egyáltalában nincs semmi kereskedelmi érzék, s ki még ahhoz sem ért, hogy megfelelő határozottsággal lépjen fel a munkásokkal és az irodai személyzettel szemben. És egyszer, két évvel e történet kezdete előtt, mikor Ralph pártul akart fogni egy elbocsátott munkást, heves jelenet támadt, melynek az öreg Flanagan ezekkel a szavakkal vetett véget :

— Mondhatom, legjobban szeretném a tengerbe dobni azokat a milliókat, melyeket összeszereztem! Sohasem leszel képes arra, hogy megőrizd, vagy éppen nagyobbá tégy ily vagyont.

Ralph akkor tudta meg, hogy atyja milliomos.

Elkövetkezett a nagy világháború ideje, Ralphot hamarosan tisztté léptették elő, de mielőtt elindulhatott volna a farancia hadszíntérre, a középhatalmak elvesztették a háborút. Lola asszony keservesen siratta Bécsét, mikor pedig hírt hallotta, hogy mily nagy nyomorúság van ott, hogy hogyan koplalnak a bécsi gyermekek, mikor arról olvasott az újságban, hogy mily keserves a vagyonukat vesztett öreg emberek élete, ami kis pénzt csak megtakaríthatott, átküldte a tengeren Bécsbe. Elevenebbé vált benne, mint valaha, az emlékezés az ő kedves szülővárosára, órák hosszáig beszélt esténként Ralphnak e város páratlan szépségéről és kedves szokásairól, mikor a fiú, életmódjával elégedetlenül, ott ült nála a szobájában, férje pedig néha késő éjszakáig dolgozott az irodájában.

1921. december 2-án az amerikai ujságok tulzott jelentéseket közöltek azokról a fosztogatásokról, melyek állítólag Bécsben történtek, a tüzesetekről, melyek elpusztították volna a város felerészét, az ezrekre menő halottakról és a nyílt anarchiáról. Lola asszony órákig sirt az ágyában, reggel gyengének és nyomorultnak érezte magát, az orvos súlyos szívbajt állapított meg, amit anyjától örökölt, s mikor az öreg, megöszült O'Flanagan megtett minden intézkedést, hogy az enyhe éghajlatu floridai tengerpartra küldje, már késő volt. A kis bécsi nő meghalt fiának karjai közt s ezek voltak az utolsó szavai:

— Ha egyszer majd elmegy Bécsbe...

Félével ázután Ralph elvesztette az atyját is. Hire érkezett, hogy St. Paultól ötszáz kilométernyire kigyuladt egy hatalmas faipari telep, és O'Flanagant nem lehetett lebeszélni arról, hogy autón ne induljon el éjszaka a veszedelem színhelyére. Türelmetlenül ösztönözte mind nagyobb gyorsaságra a soffórt, a hatalmas kocsi beleütött egy kerékvetőkőbe s felborulva, romjai alá temette O'Flanagant.

Közvetlenül a temetés után felbontották a végrendeletet és Ralph határtalan csodálkozására megtudta, hogy kizárólagos ura lett egy oly vagyonnak, melynek méretei tultettek fogalmain. Az ujságok nem nagyon tuloztak, mikor hirül adták, hogy az alig harminc éves O'Flanagan Ralph egyike Amerika, ha ugyan nem az egész világ leggazdagabb embereinek, s a hagyatéki hatóságok hetekig fáradoztak, míg teljes áttekintést szereztek az O'Flanagan-féle üzemek terjedelméről. Beavatott körökben arról beszéltek, hogy O'Flanagan az amerikai erdőségek nagyon jelentékeny részét mondhatja magáénak, s az ország legnagyobb faipari vállalatainak háromnegyed résznyi részvény többségét. Arról suttoztak, hogy a vagyon teljes összege egy milliárd dollárnál is nagyobb és második helyre szorítja magát Rockefellert is.

Ralph alig tudta, hogy mittevő legyen új helyzeté-

ben. Eddig az átlagos amerikai ember életmódját folytatta; felnőtt ember létére oly fizetést kapott atyjától, mely alig volt elég szerény kiadásainak fedezésére; nem engedték meg neki, hogy Európába utazhassék, pedig úgy szeretett volna; mikor a könyvkereskedő számlát küldött, apja szidta a képtelen tékozlásáért, most pedig egyszerre úgy áll a világ előtt, mint egy új Krózus, mint független ur és parancsoló, aki magáénak mondhatja az egész világot.

Ralph nagyon jól tudta, hogy nem az az ember ő, aki továbbra is adhatja az iparkirály szerepét s aki újabb milliókat fog összeharácsolni, s boldognak érezte magát, mikor néhány héttel atyjának halála után az öreg Walker azt ajánlotta neki, hogy alakítson a sok vállalatából egyetlenegy nagy részvénytársaságot, melynek ő maga csak névleg áll élén. Néhány hét kellett az előkészületekre, aztán a fiatal O'Flanagan szolgájának és tejtésztvéreinek, Samnek társaságában Newyorkba utazott, ahol befejezték a tárgyalásokat. Megalakították az egész Észak Amerikát, Kanadát és Mexikót átfogó American Wood and Forest Trust Companyt és névleges elnökévé O'Flanagan Ralphot tették meg; igazi élethivatás nélkül, de teljesen átérezve a felelősséget, melyet felbecsülhetetlen vagyona ró reá, bizalommal nézett a jövőbe.

Es így jutott el O'Flanagan Ralph 1922 december havában Bécsbe és indult első sétájára abban a városban, mely idegen volt reá nézve, s mégis mind melegebb és mind jobban eső érzést váltott ki belőle minden lépés után.

5. fejezet.

Egy leány a villamoson

Ralph elhagyta a Grabent, találmásra átment a Bognergassén s eljutott egészen a Schottentorig, ahol majd-

nem tehetetlenül állt meg a kocsik nagy összevisszaságával szemben. Bár csak az imént jött Newyorkból, nem mert átvágni a téren. Jobbról és balról, elülről és hátulról villamoskocsik, autók, nehéz szekerek jöttek, mentek, és Ralph hiába kereste azt az amerikai rendőrt, ki odaát ezerszer sűrűbb forgalomban képes kezének egyetlen intéssel rendet teremteni.

Mindenesetre úgy látszik, hogy így is lehet, gondolta magában O'Flanagan, de már nem lehetett. Egy fuvaros két villamos közé hajtott s egészen összegabalyodott velük, aminek nagy és dühös szavalás lett a vége, amelyben négy kalauz, két kocsivezető, egy kocsis és körülbelül harminc utas és járókelő vett részt.

Ralph nagyon derülten nézte a mulatságos látványt. A pillantása egyszerre összetalálkozott egy leány pillantásával s látta, hogy a leány az egyik villamoson ül. Ralph megrázkódott s érezte, hogy a vér arcába szökik. Sohasem látott még annál a leánynál kedvesebbet. Karcsu teremtés volt, sötétszőke hajjal, melynek dus tömege alig fér el a kis bőrkalap alatt. Két nagy, fekete szempillákkal árnyalt palaszürke szem kérdően nézett rá, ki elbűvölten állt helyén, aztán hirtelen megint elfordult és rózsás pirosság szállt át a tojásdad, finom arcán.

A gabalyodás ebben a pillanatban megszűnt, a kocsis káromkodva csapott a lovakra s a kocsivezetők elindították a villamost.

Ralph tévovázott s későn határozta el, hogy felszáll arra a kocsira, melyben a leányt látta. Egy nagy postakocsi elzárta útját s a villamos teljes sebességgel, bugva ment tovább a Währingerstrassén.

Pedig Ralphnak úgy rémlett, mintha az ablakból az álomszerűen szép szempárnak még egy pillantása érné. Gyorsan egy rendőrhöz fordult s megkérdezte, hogy hova megy az az imént eltűnt kocsi. És beírta a jegyzőkönyvébe a választ, hogy: Währingbe a Kreuzgasseba.

Eközben az Imperiál szállóban sokat foglalkoztak

az imént érkezett amerikai ur személyével s létrejött egy furcsa interview.

A kis Züngel doktor, egy nagy ujságnak kiválóképben angol és amerikai ügyekkel foglalkozó tudósítója, szokott körutjára indult a Ring szállói közt, nyomozni az ujonnan érkezett érkezett személyiségeket. Egyedül az Imperiálban járt szerencsével. »O'Flanagan Ralp szolgájával« — ez már meglehetősen festett. De hát az ír hangzású O'Flanagan név nem tartozott odaát a szokatlan nevek közé s az ujságíró, bővebben akarva tájékozódni, előkérte az eredeti bejelentőlapot. Mikor elolvasta ezeket a szavakat, hogy: »az American Wood and Forest Trust Company elnöke«, megvillant a két apró szeme s egy őszülő hajtincs a kis doktor legnagyobb felindulásának jeléül, ég felé ágaskodott. — Szent Isten! — kiáltotta — hiszen ez a milliomos, mit mondok, a milliárdos O'Flanagan, a legujabb dollárkrózus! — És eszébe jutott, hogy néhány hónappal azelőtt, mikor az öreg O'Flanagan meghalt, egész oldalra terjedő, képekkel tarkított cikkeket látott az amerikai ujságokban, mi több, ő maga is összeüttött egy kis cikket az ujságjába ezzel a címmel: »A világ leggazdagabb embere«. Aminek az lett a következése, hogy kilencszáz jótékonysági mozgalom vezetői és tizezernyi saját szakállára dolgozó éhenkórász kérte ujságjától a Krózus pontos címét.

— Hol van? Beszélhetek vele? — kérdezte Züngel doktor kiabálva a portástól.

— Elment, de ott künn áll a szolgája, az talán megmondhatja, mikorra jön vissza O'Flanagan ur

6. fejezet.

Sam urat meginterviewolják

Ekkor aztán sajátyszerű párbeszéd indult meg Sam meg a bécsi ujságíró közt. Ez angolul beszélt, de Sam, ki nagyra volt mindenesetre eléggé gyarló német tudásá-

val, németül felelt kérdéseire. Sam teljes készséggel állt kötélnak, mert gazdája nem tiltotta meg kifejezetten, hogy feleljen az eféle kérdésekre. Züngel dr. így megtudta, hogy ennek az O'Flanagannak bécsi nő volt az anyja (Haj! Micsoda szenzáció!) s hogy leánykori nevén Holubnak hívták s hogy az apja hidépítő volt, akit egy kidőlt vasoszlop ütött agyon Amerikában.

De Züngel dr. most meg akarta még tudni a legfontosabbat. Tudniillik, hogy mivégből jött Bécsbe a világ leggazdagabb embere.

Sam megkaparta a gyapjas fejét.

— Well, nem tudok egész bizonyosan, de azt hiszek azért, mert a mamája neki itt született.

— Értem, meg akarja nézni Bécset, aztán továbbutazik?

— Nem, jól vigyázz ide, hogy ne írj ostobaságot a paperedbe neked. Master sokáig maradni akar itt, talán esztendeig, talán még tovább. Ide vigyázz, te ujságos ember, én hallottam, mikor master azt mondotta a hajón egy hölgynek, aki kérdezte tőle meg: Én tartozom össze Béccsel és talán megpróbálom, megmenteni szegény várost, hogy ne elpusztuljon. Well, idehallgass, masternek annyi pénz van neki, hogy egyetlenegy csekkel megveheti egész várost minden ő házával vele.

Ebben a lélekemelő pillanatban, mikor Züngel dr. éppen elhatározta, hogy lapjának egész első oldalát fogja kérni határozottan a szenzációja számára, megjelent O'Flanagan Ralph, látta, hogy a jegyzőkönyves és ceruzás ember kérdőleg néz fel Samre, tüstént átlátta a helyzetet és mód nélkül megijedt.

— Mit kíván uram? — kérdezte oly kimérten, hogy Züngel dr. még kisebbre zsugorodott össze és az öszbecsavarodott hajtincse villamos szikrákat lövelt.

— Van szerencsém bemutatkozni, Zungel dr. va-

gyok, Bécs legnagyobb ujságjától. Minthogy mister O'Flanagan nem volt itthon, bátorkodtam a szolgájától kérni némi tájékoztatást...

— Uram, — vágott a szavába böszülten Ralph — egyáltalában nem tartozom az érdekes személyiségek közé, akikről tájékoztatást kérni szükséges. Magánember vagyok itt, mint bárki más és kénytelen vagyok a leghatározottabban felkérni, hogy ne foglalkozzék velem.

Szolt, faképnél hagyta Züngel doktort, és olyan megsemmisítő pillantást vetett Samre, hogy a fekete ember ettől a pillanattól fogva jobban félt az ujságíróktól, mint a tüztől.

Ámde Züngel doktor még éppen jókor érkezett a szerkesztőségbe s néhány óra mulva megtudta az estilapból egész Bécs, hogy mister Patrick Ralph O'Flanagan a világ leggazdagabb embere azzal a kimondott elhatározással időzik Bécsben, hogy szanálja Ausztriát.

O'Flanagan Ralphon dühroham vett erőt és Sam — mindenesetre meglehetősen gyöngye — nyaklevest kapott tőle, a szálló igazgatója pedig kénytelen volt két markos háziszolgát látni el azzal a külön megbízással, hogy tessék eljelenek ki minden alkalmatlan látogatót.

7. fejezet.

Az emberek érdeklődnek Ralph iránt

Klopfer-Hart ur, a »Bankgesellschaft« vezérigazgatója, angol módra a legtökéletesebben berendezett dolgozószobájában ült s elméjét úgy megfeszítve gondolkozott, hogy mély ránc keletkezett magas és energikus homlokának közepén. Az ősz, majdnem négyszögletű szakálu és még mindig nem egészen ősz, kefeszerűen felfelé meredő haju, kicsiny, zömök ur a bozontos, rövid idővel ezelőtt még koromfekete, de most már szintén

őszülő szemöldökével abban a hirben állt, hogy ő a legjelentékenyebb és a legnagyobb akaraterejű elme a vezető bankemberek közt, kiknek száma az összeomlás után légióra emelkedett.

Klopfer-Hart igazgató, kit az új rendszer ugyan megfosztott az ujsütetű nemességétől, de nem foszthatott meg a pénztől, végigboronálta ujjaival a szakállát s mégegyszer végigolvasta az ujságból kivágott és vörös krétával megjelölt közleményt, melyet száz más kivágással együtt a sajtóosztály vezetője küldött fel neki.

Megnyomta a villamoscsengő gombját, s a magán-titkára megjelent.

— Hallja, doktor, ez az O'Flanagan Ralph érdekel. Lehet, hogy van egy szemernyi igazság abban, ami itt az ujságban áll. Az is meglehet, hogy csak ujjabb blöff az egész, de annyi bizonyos, hogy ezt a nevet eddig nem hallottam emlegetni az amerikaiak közt. Kérem, kábelezzen tüstént részletes felvilágosításért Newyorkba Seligmannak.

Még alig hangzott el ez a megbízás s a kábeltáviratot még fel sem adhatták, mikor bebocsáttatását kérte a sok cégvezető egyike, aki az amerikai hitelforgalom kezelője volt, s átnyújtotta a Guarantee Trust company newyorki vezérigazgatójának éppen most érkezett átíratát, mely éppen a szóban forgó O'Flanagan Ralph személyére vonatkozott.

Klopfer-Hart átvette az írást és olvasta :

»Felkérjük, hogy a st. pauli, Minnesota állambeli O'Flanagan Ralph urnak, ki hosszabb tartózkodásra Bécsbe utazott, szíveskedjék bármely összegű hitelt rendelkezésére bocsátani, s a mindenkori összegeket számlánk terhére írni. Az egy millió dollárnál nagyobb tételekről minden alkalommal kábelértesítést kérünk. Felkérjük továbbá, hogy O'Flanagan urnak, ha kívánja, szíveskedjék tanácsaival és rendelkezésével minden tekintetben rendelkezésére állni.«

Klopfer-Hart vezérigazgató felvonta a bozontos szemöldökét.

— Nagyon kellemes! Most már megvan a legpompásabb ürügy, hogy érintkezésbe léphessünk vele.

S rövid gondolkozás után:

— Kérem, küldje be Lank Henrik urat.

A vezérigazgató nagyon is tudta, hogy mit ér, mit nem ér ez a Lank Henrik, kit csak rövid idővel azelőtt vettek át egy másik banktól. Kétségtelenül a legelegánsabb fiu az egész bankban, modora kifogástalan, tökéletesen beszél angolul, franciául és olaszul, comme il faut bankdiplomata, az irodai szolgálatban nem tűnik ki, egyáltalában nem tartozik a szorgalmas méhecskéek közé, de annál alkalmasabb kényes ügyek eligazítására. Ez az O'Flanagan Ralph pedig, ki most lekötötte a bank hatalmas urának érdeklődését, csak harminc esztendő. Tehát valószínűleg kész arra, hogy ostobaságokat kövessen el. Már pedig néhanapján az ostobaságokra is lehet nagy üzleteket alapítani.

Lank teljes önbizalommal, szerényen, de semmiképp sem alázatosan, belépett.

— Parancsol, vezérigazgató ur?...

— Olvasott valamit egy O'Flanagan Ralph nevű amerikai megérkezéséről? No, hát a Guarantee Trust ezt az urat ügyfélnek ajánlotta hozzánk. Keresse fel, bo csássa magát a bank nevében teljesen rendelkezésére. Hm, ha tolakodás nélkül lehet, hívja meg hozzám vasárnapra egy csésze teára. De kérem, óvatosan! Mindig csak gentleman legyen, businessről egyáltalában ne essék szó! Ezt később magamnak kell megtenni. Az a fő, hogy vonja körünkbe. Szerezzen magának meggyőződést, hogy ez az amerikai, hogy úgy mondjam, csakugyan akarja-e szanálni Ausztriát. S ha igen, mily összeggel és hogyan. A dolog fontos. Gondolja meg, milyen hausse támadna a koronában, ha ennek az embernek vagy a mögötte állóknak eszébe jutna, hogy néhány milliót dobjanak a külföldi

piacokra. Nekem ezt, természetesen, előre kellene tudnom. És szót sem ejteni a házban arról, amiről most beszélünk. Megbizom önben!

A vezérigazgató kezét nyújtotta a fiatal embernek, ami a legnagyobb kegy jele volt.

Lank Henrik még ki sem lépett az ajtón, mikor a vezér visszahívta.

— Tud kifogástalanul gyorsirni? Igen? No akkor Lieblisch doktoromat majd megteszem cégvezetőnek, önt pedig ideveszem magántitkáromnak. Hm, feltéve, hogy beválik ebben az ügyben.

Lank az igazgatói állással a tarsolyában ment ki a vezér szobájából. Minden magántitkárnak előbb vagy utóbb igazgatóvá kell lennie. Nagyon sokat tud...

Ralphnak, ki ebben a pillanatban a Schottentor órája előtt állt s valahányszor F-kocsi közeledett, idegesen sietett hozzá s ablakán át szemügyre vette az utasait, sejtelve sem volt róla, hogy mily élenk érdeklődéssel kezdenek viseltetni iránta a legkülönbözőbb személyiségek. S nem kis mértékben esett volna csodálkozásba, ha tudta volna, hogy a kancellári palotában Seipel dr. szövetségi kancellár szórakozottan írja fel egy papírlapra O'Flanagan Ralph exotikus nevét. Éppen az imént beszélt telefonon az államrendőrség főnökével, de nem tudhatott meg tőle többet, mint amit a bejelentőlapról már ugyis tudott. Bekérlette magához Winder osztálytanácsost, elnöki irodájának főnökét.

— Hallja, Winder, ez az amerikai érdekel. Ha igaz, amit az anyjáról irnak, aki bécsi nő volt, meg hogy valamiképpen segíteni akar rajtunk, sok nehézségből segíthetne ki bennünket. De az is meglehet, hogy szédelgés van abban a hírben, hogy ő volna a világ leggazdagabb embere. Mindenesetre érdeklődnünk kell a dolog iránt.

Winder előbb azt mondotta, hogy majd felhívja a Landesbank igazgatóját, aztán meg, hogy távirati úton

kér felvilágosítást a washingtoni követségtől, de a kancellár legyintett a kezével, összeköttette magát a pápai nunciaturával, olasz nyelven párbeszédet folytatott egy papí személyiséggel s fél óra múlva kábeltáviratot küldöttek Bostonba Farley érseknek.

Másnap megérkezett a válasz s a kancellár ajkát összeszorítva olvasta :

»Az elhalt O'Flanagan John Patrick St. Paulban jó katolikus ember hírében állt, szép templomot is építtetett saját költségén. Fiát szabadgondolkodónak ismerik. Gazdagság tekintetében csakugyan alig áll az Astorok és Rockefellererek mögött.«

A kancellár meghagyta az elnöki iroda vezetőjének, hogy az államrendőrség útján tartósan figyeltesse meg O'Flanagant s intézze a dolgot úgy, hogy az amerikai vendég adja le névjegyét a szövetségi kancellárnál.

8. fejezet.

Pillantás a kulisszák mögé

Ralph, nem sejtve, hogy figyelik s ellenőrzik, boszszankodott és nem volt megelegedve. Mióta az az újságcikk megjelent, a szálló alkalmazottai, a szálló előtt a soffőrök, a pincérek, sőt még az öreg sarki hordár is földig hajoltak előtte s minden óvatossági rendszabállyal sem lehetett elkerülni, hogy az utcán meg ne szólítsák hölgyek és urak s támogatást ne kérjenek tőle maguknak vagy azoknak az akcióknak, melyeknek élén álltak, hogy százával ne kapja minden nap a leveleket, szóval, hogy az érdeklődés kellő közepén ne álljon egy idegen várospan.

Látnia kellett, hogy szolgájának ügyetlensége következtében nyilvánosságra került az a legtitkosabb, részleteiben még ki sem alakult terve, hogy segítsen Ausztri-

án; Érezte, hogy nincs számára visszavonulás, ha csak nem akarja megszegyeníteni szeretett anyjának emlékét, de még nem látta az utat, melyre reá kell lépnie. Éppen azért nem fogadta kedvezőtlenül Lank Henrik ur tegnap előterjesztett meghívását, nem már azért sem, mert a vezérigazgató magántitkára biztosította róla, hogy Klopfer-Hart ur villájában sok okos és befolyásos emberrel fog megismerkedni.

O'Flanagan Ralphnak ma véletlenül alkalma nyílt, mélyebb pillantást vetni Bécs életébe, pillantást a még mindig szép és diszes kulisszák mögé.

Néhány nap óta nagy hó esett s az utcák keresztezésén a városi alkalmazottakon kívül óradijra és napszámba felfogadott hólapátolók dolgoztak. A fiatal amerikai mélyen megragadta ez a látvány. Látott gyenge fiatal leányokat, kik alig bírták a nehéz lapátokat kékre fagyott kezükben, csiptetős vagy szemüveges férfiakat, kiken nagyon is meglátszott, hogy nem testi munkában nőttek fel, gyermekeket, az iskolából alig kinőtt gyermekeket, aszsonyokat, kik a hóban dolgozva sem mondhattak le a kalapról és a molyette szőrme-boáról.

Az amerikai az ajkába harapott s hátra sem nézve, elrohant.

Nyomoruságot látott eleget az amerikai nagy városokban is, de itt minden reménytelenebbnek, gyötrelmesebbnek tűnt fel előtte, mint a newyorki és a chicagói szegények városrészeiben. Ott az emberek még mindig talpra állhattak, itt lemondó, fáradt, eltompult nyomoruság mindenütt.

A Schottentor felé indult s várta, mint tegnap és tegnapelőtt, az egymást követő »F«-kocsikat. Restelte ezt a hiábavaló és kamaszhoz illő viselkedését, de még sem tehetett le a reményről, hogy viszontlátja még a megérkezése napján, ugyyszólván röptében látott szőke leányt s a nagy, sűrke szempárját.

9. fejezet

Beszélgetés a kancellárral

Mikor végre fáradtan, rosszkedvűen hazament a szállóba, már ott várta Winder osztálytanácsos, közölte vele a kormány üdvözlését s azt a kijelentését, hogy szerencsájének tartja, hogy oly előkelő vendéget köszönthet az ország fővárosában. Winder hozzátette még, hogy a szövetségi kancellár bizonyára örülne, ha megismerkedhetnék O'Flanagan urral.

Ralphot ez a lehető legkinosabban lepte meg. Idegen hatalmak zavarják meg s vonszolják a szemsértő napfényre őt, ki a legnagyobb csendben akart mindent látni, vizsgálat alá vetni és megítélni, s keverik oly ügyekbe, melyeknek súlyát és jelentőségét még nem ismeri. De mit tehetett mást, mint hogy a legválogatottabb udvariassággal fogadta az üzenetet s kijelentette, hogy őszintén örülne, ha bemutatthatná tiszteletét a szövetségi kancellárnak.

Winder megkönnyebbülten lélegzett fel.

— Seipel doktor ur igazán örülni fog a szerencsének. Megfelelne talán O'Flanagan urnak a mai nap? Délután négy órakor a kancellár nem lesz elfoglalva.

Minél hamarább esik túl rajta, annál jobb, gondolta magában Ralph és elfogadta a meghívást.

Mindjárt a lunch után a Ring egyik nagy autózületébe ment, szakértő pillantással vette szemügyre a pompás kocsikat s megvett egy ragyogó kiállítású zárt hatvan lóerős kocsit.

Néhány perccel azután már megállt vele a Herren-gasse 7. szám előtt s nem várakoztatva meg a szokott öt percig sem, bemutatták Ralphot a kancellárnak.

— Köszönöm, hogy meglátogatott, — fogadta kedvesen a kancellár. — Nem is tehettem másképp, ha igazak

azok az ujsághirek, melyek azt mondják, hogy meg akarván tisztelni Istenben boldogult anyjának emlékét, segíteni akar ezen az oly kicsinnyé és szegénnyé lett országon.

A kancellár nagyon ügyesen, s kissé kenetesen terelte aztán a beszélgetést újra meg újra O'Flanagan ur anyjára, elmondatta magának a fiatal amerikaival mindazt, amit már egyébként is tudott és Ralph önkénytelenül felmelegült s többet engedett tartózkodásából, mint amennyit voltaképpen akart.

A kancellár észrevette ezt s beszélni kezdett Bécs nyomoruságáról, a pénz elértéktelenedésének erkölcsi rombolásáról, a nagy közművelődési intézmények zülléséről, melyek arra sem képesek, hogy színvonalon tartsák könyvtáraikat és laboratóriumaikat, hogy elég szemet szerezze véleményének arról az ez idő szerint ott uralkodó szellemnek be és fűthessék az előadótermeket. A fiatal amerikaiak mélyen meghatotta mindez. De mikor az egykor híres bécsi egyetem felsegítésére került a beszéd sora, nem állhatta meg, hogy kifejezést ne adjon független amerikai ról, mely nem elégitheti ki a haladás embereit. Így aztán nagyon kedvezőtlen mederbe jutott a beszélgetés. De a kancellár nem látta elveszettnek az ügyet. Megnyerő melegséggel biztosította Ralphot :

— Látogatását nyereségnek tekintem, szavai anyagot adnak a gondolkozásra. Bizvást remélem, hogy még gyakran, minél gyakrabban találkozunk.

O'Flanagan Ralph nagyon vegyes érzelmekkel távozott a kancellári palotából. Ugy látta, máris tele van kötelezettséggel és furdalta a lelkiismeret. Nem kellett volna-e elővenni zsebéből a csekk-könyvet s kitölteni egyik lapját egy kilenc számjegyű összeg erejéig? Elvégre mit bánja, ha az egyetemnek most ilyen vagy olyan szellemű rektora van? A fő mégis az, hogy az egyetemen segítsenek. S megtehetné ezt oly összeggel, mely számára alig esik sullyal a latba. Kiszámította fejből évi jövedel-

mének összegét, megszorozta hetvenezzerrel és fantasztikus összeg jutott ki számvetéséből. Ha kibérelné az egész Hotel Imperiált, ha tíz automobilt tartana s két marokkal szórna a pénzt, akkor is csak egy töredékét költené el annak, ami kamatot a vagyona hajt. S a dollármillióinak százai akarata ellenére is szaporodnának.

10. fejezet

Találkozás

A fagy rég elmúlt, a hó elolvadt, a belváros utcáit tócsák borították, idegesen figyelte Ralph, hogy autójának kerekei hogyan freccsentik le sárral és mocsokják be a járókelőket.

Görcsösen szorította ökölbe a kezét.

Hát mindig úgy kell lennie, hogy az egyiknek nincsen semmije, a másiknak meg mindene van? S hogy az, aki kocsiban ül, fenyegeti, megbántja és beszenyezi azokat, akiknek gyalog kell járniuk? Oh, ha egészen ember, csak ember lennék és volna bátorságom, leszállni a szegényekhez és az elnyomottakhoz!

Zsibbasztó nyugtalanságában nem maradhatott tovább az autóban. A Kärntnerstrasse közepétáján leszállt és gyalog ment tovább. Öt óra volt, nem nagy idővel karácsony előtt és nagyvárosi embertolongás töltötte meg az utcát. De bent a szép üzletekben tátongott az üresség s a csőd lidérce nehezült az áruasztalokra.

Ralphnak eszébe jutott, hogy ebben az esztendőben nincs kit megajándékoznia, mint ahogy nincs senki, aki neki szerezne örömet. Oly árvának és elhagyottnak érezte magát, mint még soha életében.

Ott állt a Ringen, átment az ut tulsó oldalára s éppen azon gondolkozott, hogy ne ismerkedjék-e meg végre Bécs legősibb különlegességével, a kávéházzal, mi-

kor egy kis esemény történt, mely jelentőségessé vált számára. Öreg nő akart felszállni a villamosra, mikor az éppen elindult, s elesett, a kocsi magával hurcolta, míg több sebből vérezve, ájultan nem terült el az utca sarkában.

Ralph még oda sem ért segíteni készen a helyszínére, mikor már egy nőalak térdelt a sárban az öregasszony mellett és igyekezett felsegíteni fekvő helyzetéből. De Ralph már lehajolt a szerencsétlenség áldozata fölé, karjára emelte és egész embersokaságtól kísérvé, a lovaglók számára fentartott fasoron át a legközelebbi kapubejáró alá vitte. A leány, ki elsőnek segített, vele tartott, utánuk vitte az öreg nő tarsolyát. Most már rendőr is jelentkezett, valaki az összecsdült népből a Bristol-kávéházba sietett s hívta a mentőket. Ralph halkan megnevezte magát, megmondta címét a rendőrnek s kérte, hogy értesítse az asszony hogylétéről, mert kész magára vállalni gyógyításának költségét.

Csak most nyílt alkalma, hogy ahhoz a nőhöz forduljon, ki az első segítséget nyújtotta a szerencsétlennek. A vér arcába szökött, szivverése elállt, tétován, ijedten és boldogan állt a szürkeszemű szőke leány előtt, kit már napok óta hiába keresett.

A leány is mindjárt felismerhette, mert elpirult s bájos mosoly villant meg arcán, de avval a szóval, hogy: »Köszönöm, uram!«, hirtelen elfordult.

Ralph, ki még sohasem szólított meg leányt az utcán, összeszedte minden bátorságát s rekedt, fojtott hangon így szólt:

— Nem, kisasszonyom, így nem mehet! A ruhája csupa sár, a keztyűje véres. Ha megengedi, kocsit hívok. Elvégre... hiszen mi már ismerjük egymást!

A fiatal leány a szemébe nézett. És Ralph arcából annyi jóság és gyengédség sugárzott reá, hogy a szeme elsötétült és halkan, reszkető ajakkal felelte:

— Igen, találkoztunk futólag. Ha csakugyan oly jó és kocsit hív... igazán nem is mehetek villamoson.

Egyszerre mindketten észrevették, hogy mozgalmasság támadt az emberek között, kik a ház kapuja előtt csődültek össze. Kiabálás hallatszott, a rendőr ijedt arccal jelent meg az utcán, meglátta Ralphot és odakiáltott neki:

— Nem lehet már segíteni azon az asszonyon, meghalt! A koponyája tört össze!

Ralph nem is adhatott kifejezést megdöbbenésének, mert a leány, ki mellette állt, halálosan elsápadt és megtántorult. Akaraterő nélkül engedte, hogy Ralph átfogja karjával a vállát és sietve a Bristol-kávéházba vezesse, egyik hátsó asztalhoz, ott aztán kíméletesen leültette. A leány ekkor már kissé magához tért, mikor pedig megivott egy pohár cognacot, melyet Ralph emelt az ajkához, megint rózsásabb lett az arca.

— Ostoba leány, — pirongatta magát, — mindjárt elgyengül, hozzá még az utcán! De sohasem láttam halottat s oly különösen hatott reám... De ön majd megköszöni szépen ezt a kalandot, uram!

— Ugy van, megköszönöm, — mondotta Ralph komolyan — teljes szívemből köszönöm a sorsnak, hogy hozzám vezette. Igaz, hogy az útja kevésbé is lehetett volna borzalmas. Vegye tudomásul kisasszonyom, hogy amióta elvitte előttem a villamos, minden nap órák hosszág kerestem.

A leány lehajtotta fejét.

— Különös, de a Schottentornál én is mindig körülnéztem és úgy éreztem, hogy meglátom még egyszer.

És mindketten elhallgattak, mert a pillanat annyira megragadta őket, hogy nem voltak urai szavuknak.

Mig az amerikai elérkezettnek nem látta az időt, hogy bemutatkozzék. De máris átvillant a fején a gondolat: Az Isten szerelmére, ne tudja meg, hogy ki vagyok, még ne tudja meg, nem szabad megzavarnom azzal a gondolattal, hogy egy aranytól duzzadó szörnyeteggel áll szemben, nem husból és vérből való ember-

rel, hanem egy járó kincstárral, melyet gunnyal és düh-hel, ádáz hódolattal és maró gyűlölettel »a világ leg-gazdagabb emberének« mondanak.

— Ralph Patrick, — rebegte halkan, mire finom fehér kéz nyult ki hozzá:

— Wehningen Hilda vagyok.

11. fejezet

A magándetektív

Ralph, mikor utóbb a fiatal leánnyal autótaxiba szállt s megmondotta a sofförnek, hogy a Keuzgasse 73. számhoz vigye, ügyet sem vetett arra a vörös hajú és sasorru sovány urra, ki most közvetlenül a kocsi mellett állt s úgy tett, mintha nem volna a világon nagyobb gondja, mint hogy rágyújtson a szájában lévő cigaretta-csutkára. Valamint, hogy nem tudta azt sem, hogy ez az aztán utána ment a Kärntnerstrassera s a Bristol-kávéház-ban a mellettük lévő asztalnál ült.

Ezt az embert Bartos Lászlónak hívták, foglalkozására nézve magándetektív volt s különös ügyessége miatt nagy keresettségnek örvendett a beavatottak közt. Klopfer-Hart vezérigazgatónak azután, hogy Lank Henriket az Imperialba küldötte, az az ötlete támadt, hogy voltaképpen ajánlatos volna tartós megfigyelés alá vetni O'Flanagant. Telefonhoz hívta a »Luna« nevű detektív-irodát s megbizta tulajdonosát, Bartos urat, hogy további rendelkezésig személyesen figyelje Flanagant s naponta írott jelentést küldjön neki tapasztalatairól.

A véletlen úgy hozta, hogy Bartos ugyanezt a megbizást kapta a kancellári hivataltól is, mert az államrendőrség azt a jelentést tette oda, hogy az amerikai ur utlevele teljesen rendben lévén s ráadásul külön ajánló so-

rokkal lévén megtoldva minden amerikai követséghez, nincs ok, hogy a rendőrség, mely amugy is szűken van ellátva személyzettel, tovább is figyelemmel kísérje Flanagan lépteit.

Bartos hagyta nyugodtan, hogy az autótaxi Währingre vigye Ralphot meg a fiatal leányt, és finom városi sportbundájába mélyesztve kezeit, tünődésbe merült. Azt gondolta magában:

Ez az O'Flanagan Ralph nevű ifju rajongó, ki annak a szőke leánynak az imént Ralph Patrick néven mutatkozott be hiányosan, úgy látszik, amolyan Harun al Rasid-féle szerepet akar játszani itt Bécsben. No, majd a körmére nézek.

12. fejezet

Ötórai tea

Tea Klopfer-Hart vezérigazgatónál. O'Flanagan Ralphot, ki némileg elfogultan lépett be a döblingi villába, a ház ura várta már, kissé tulhangosan is köszöntötte s a jövevény úgy érezte, hogy a hölgyek és urak feszült érdeklődéssel és kíváncsian veszik szemügyre. A vezérigazgató felesége egyik asztaltól a másikhoz, egyik szobából a másikba vezette és bemutatta mindenütt. Ralph legjobban szeretett volna hangosan felkacagni. Minden második vendég, akinek bemutatták, igazgató, vezérigazgató, elnök vagy konzul volt. Legtöbben beérték néma, de hangsúlyozottan erőteljes kézszorítással, némelyek tapintatlanok voltak s azt mondták, hogy: — »Ah, a híres amerikai«, vagy: »Hiszen már olvastam önről az újságban«.

A leghetlenebb arcok vonultak el Ralph előtt. Égő pillantások kísérték, érezte, hogy ez a vöröses-szőke hölgy vagy az a koromfekete haju karcsu dáma biztató,

szinte kihívó pillantással mustrálja; mindez oly idegenszerűnek, oly nem amerikaiasnak, egészen más világból valónak tünt fel előtte, kezdte kényelmetlenül érezni magát és legjobban szeretett volna valami zugba menekülni előlük. De nem lehetett, mert az asszíriai szakálu öreg vezérigazgató mindegyre mellette termett, mindegyre eléje bukkant egy újabb kereskedelmi tanácsos, igazgató vagy elnök, ki »óriásilag« örült, hogy megismerkedhetik vele.

Mig egyszerre odalépett hozzá és a házigazdához egy művészbrázatu, monoklis, szép, fiatal sudár uriember s egy északnémet színész hanghordozásával, mely azonban hirtelen zsidós kifejezési módba csapott át, így kiáltott:

— Kedves vezérigazgató ur, engedje át most nekem minden Rockefeller, Vanderbilt és Astor mélyen tisztelt epigonját. Nagyon is látom, hogy minél több kereskedelmi tanácsost mutat be neki, annál jobban kétségbe esik. Én leszek az állatkerti felügyelő, aki az egész menaszériát bemutatja neki.

Meghökkenve, de nem kevésbé derülve fordult Ralph a határozottan ideges urhoz, ki időközönként olyanformán kotyogott, mint a kotlóstyuk és nyertő hangot adott, míg a háziur, leplezni akarva bosszankodását, kacagva mondotta:

— Ez Korn Antal ur. Nagytehetségű író, csak kissé különc. Korn ur elsőrendű szavalóművész, később bizonyára lesz oly szives...

Korn a szavába vágott:

— Amivel a vezérigazgató ur természetesen jelezni akarja, hogy nem vagyok oly teljes értékű ember, mint a többi vendége, hanem amolyan mókás alak, akit először azért hívnak meg, hogy elűzze a vendégek unalmát, másodszor meg azért, mert amugy is annyi pénzzel tartozik, hogy sohasem kapják meg tőle.

S már karonfogta és magával vitte az amerikaiit.

— Látom, hogy önnek ez az egész dolog itt *mies*.

a társaságba. Egyáltalában sok pénzébe kerül, ha itt Ha nem tudja, mi az a *mies*, akkor nem is való ebbe tartós alakká válik, igazodjék inkább hozzám, én szerény ember vagyok, elfogadok öt dollárt is és szívesen hivatom meg magam egy-egy szerény vacsorára Sacherhez. Most pedig elmondom önnek, mélyen tisztelt Krózus ur, hogy kik azok, akiket itt lát. Tehát ez emberek felerészének a háboru alatt jó nadrágra sem volt pénze, most pedig mindegyiknek van egy, mit mondok, öt, tiz, husz milliárdja is. Van ott egy kereskedelmi tanácsos, ki azelőtt olmützi kvarglival kereskedett nagyban. Most autóban jár. Amott egy másik, aki oly hülye, hogy az ember azt hinné, hogy egy pár cipőre valót sem tudna megkeresni a saját eszével. Az is saját autóján jár. Az ott Ola, bankár, kiváló alpesi szakférfiu, temérdek pénzt keresett alpesi bányarészcényeken, azonkívül — senki sem tudja, minek — rossz burgszinházi kritikákat firkál, azaz hogy most eladta lapocskáját, tehát kénytelen lesz a lapok hirdetési rovatában tenni közzé műbirálatait.

Nézze ezt a szép asszonyt, von Audorf Krisztinát, azaz, hogy tulajdonképpen Polláknak hívják, de többre becsüli valóban lévő férjének nemesi nevét. Hát biz' nagyszerű asszony ez! A minap azt mondotta: »Az uramnak megtiltottam, hogy betegye hozzám a lábát, ha nem keres meg minden héten egy milliárdot.«

Korn gyakori nyerítéssel szakította meg beszédének áradatát, de Ralph most már elhallgattatta, mondván:

— Alljon meg, engedjen legalább annyi időt, hogy lélegzetet vehessek és megemészthessem mindezt a rossz-májuságot!

Korn nem zavartatta magát. Egyik szendvicset a másik után tömte a szájába és tovább folytatta a vendégsereg kegyetlenül gonosz kifigurázását.

Eközben Klopfer-Hart vezérigazgatónak rövid beszélgetése volt Lank Henrik urral, az új magántitkárával, az pedig hosszabb beszélgetésbe mélyedt egy nagyon szép,

egészen fekete selyembe öltözött fiatalasszonnyal, kinek mahagónibarna haja remek ellentétben állt hófehér vállával, meztelen karjaival és majdnem fedetlen keblével. Lank még egyszer odahajolt Günzel Hédi asszonyhoz, aki egy bécsi ügyvéd felesége volt s a fülébe sugtta:

— Tehát okosság, Hédi asszony! Mindenki tudja, kegyedről, hogy rajong a gyöngyért. Ez az amerikai, ha akarja, összevásárolja kegyednek Bécs minden igazgyöngyét. Azonkívül mi sem leszünk szűkkeblűek. Kegyed megbarátkozik vele s időről-időre kedvet csinál neki, hogy vegyen részt a Bankgesellschaft egy-egy vállalkozásában. Hogy melyikben, azt majd annak idején jókor meg fogjuk mondani.

Hédi asszony kitágította finom orrcimpáit és szemét félig behunyva mondotta:

— Talán akkor is tetszenék, ha nem volna oly gazdag. Tehát annál jobb... hozza ide.

Lank ur már el is választotta az amerikai Korn urtól s bemutatta a szép asszonynak.

— Beszéljen a hazájáról, Flanagan ur, igaz-e, hogy Amerikában oly sok szép asszony van?

Ralph engedte hatni magára a szép asszony érzéki igézetességét és mosolyogva felelte:

— Igen, azt hiszem, az amerikai városokban több szép asszonyt látni, mint itt Bécsben. De azok legnagyobb részt olyanok, mintha nem volna bennük vér, vagy legalább is úgy színlelik. Itt több érzéki örömet látok, azt hiszem, a bécsi nők nem rejtik el oly aggályosan az érzelmeiket s inkább vannak tudatában a tiszta nőiség értékének, mint az amerikaiak.

Hédi asszony galambként turbékolva kacagott fel.

— Jó megfigyelő. Nemsokára dus tapasztalásokat is gyűjthet. A bécsi nők nem lesznek tulságosan ridegek önhöz. Nagyon is értékelik itt az igazi, el nem koptatott férfiasságot. Lássá, ha én még leány volnék,

valószínűleg bolondulnék önért. Kislánykori ideálom is önhöz hasonlított.

Zavarodottan és a nem várt támadástól megijedve felelte Ralph:

— Remélem, nem tért el nagyon ettől az ideáltól, mikor férjet választott magának.

Hédi asszony élesen kacagott fel és elutasítóan legyintett a kezével.

— Mi köze a férjnek az ideálhoz? Ott áll a férjem; ilyen egy leány férfi-ideálja?

S egy kopasz fejű, görnyedt hátu, szikár emberkére mutatott.

— Hogy miért mentem hozzá feleségül? Istenem, mama és papa úgy gondolták, hogy jó párti és elvégre — elég felvilágosodott leány voltam, hogy tudjam, hogy a házasság manapság csak társadalmi forma, mely több szabadságot ad az asszonyak. De hát ez nem zsurra való beszélgetés. Kérem, látogasson meg egy délután. Vagy még jobb lesz, ha előbb egészen fesztelenül a Tabarinban vagy a Bristol five-o'clockjánál találkozunk. De előbb hívjon fel telefonon. Meg vagyok győződve, hogy mi még jóbarátok leszünk.

Ralph lelki szemei előtt megjelent vidám, jó gyermekszemével egy finom, édes leányarc; de hát fiatal volt, szerette élvezni az életet, ez a nő izgatta érzékeit, s jókedvűen fogadta el a meghívást.

A társaság a szalonban gyülekezett. Korn Antalt sürgősen felszólították, hogy adjon elő valamit s ő meseteri jellemezni tudással tett eleget feladatának. Ralph vajmi keveset értett abból, amit mondott, mert nem ismerte a kifigurázott személyeket, de érezte, hogy egy nagy, szellemdus tehetség váltja itt magát aprópénzre. A ház ura máris az uraknak egy szűkebb körébe vonta, mely a bécsi bank- és pénzvilágot képviselte. A beszélgetés mindjárt a középeurópai problémákra, az új jegybankra s arra a kérdésre fordult, hogy Amerika tett-e komoly

lépéseket a franciák által ingerelt Németország javára. De újra meg újra közbehangzott a szó, hogy: »Ausztria szanálása«, és Klopfer-Hart vezérigazgató egyenesen azzal a kérdéssel fordult Ralphoz, hogy tudja-e és miként tudja elképzelni Ausztria alapos talpraállítását, amire aztán mély csend állt be és mindenki feszült érdeklődéssel várta a választ.

Ralph úgy érezte, hogy nagyon óvatosnak kell lennie, érezte, hogy most el akarják gáncsolni, és így szólt:

— Uraim, ezt az országot én csak egy jószágos asszony szemszögletéből ismerem, aki nagyon szerette Bécsset. De a gazdasági feltételeket nem ismerem, mint ahogy ismeretlenek előttem a fejlődés lehetőségének határai s tulajdonképen mindaz, ami Ausztriát az elmúlt négy év alatt megakadályozta abban, hogy bár szerény kísérletet is tegyen, hogy talpra állhasson. Elvben mindenestre azon az állásponton vagyok, hogy Ausztria esetében nem ugynevezett akciókra, nem egy természetszerű folyamat megszakitására, hanem mélyreható újjáépítésre van szükség.

— De hogyan lehetséges az, — kiáltott közbe egy lecsüngő bajuszu nemzetgazdasági író — mikor ezt az országot megfosztották majdnem minden nemzeti kincsétől, mikor ez az ország kénytelen minden nyersanyagot kívülről hozni be s mikor nem képes elég értéket termelni arra, hogy áruval fizessen?

— Hát van Dániának fája, vasa, érce, olaja? Nincsen ráutalva Svájc minden nyersanyag behozatalára? És kérdem, ezek az országok tönkre mennek? Nem vagyok nemzetgazda, de úgy gondolom, hogy minden behozott nyersanyag megtizszereződik értékben, mikor készgyártmányként ismét kiviszik. Új iparágakat kell teremteni, óragyárakat, írógépgyárakat, üvegutakat kell állítani Ausztriában. Ily legmodernebb és legnagyobb méretű gyárak felállítása megszüntetné a munkahiányt, utóbb pedig a kivitel rendbe hozná a kereskedelmi mérleget. Meglehet,

— még nem tudom, hogy rászánom-e magam —, hogy ily célokra hitelt bocsátok rendelkezésére.

Aztán a nők figyelme fordult kisebb és nagyobb kacérságokkal az ifju amerikai felé. Ralph végre felállt és elajánlotta magát. Meghívások zúdultak reá, egyszerre úgy érezte, hogy belerántották a bécsi élet forgatagába s már annyira hozzáalkalmazkodott a viszonyokhoz, hogy Günzelnének, a mahagonibarna szemű szép asszonynak udvariasan megcsókolta a kezét. Amire a hölgy így suttogott:

— Ha önnek megfelel, akkor holnapután délután Tommasoninál. Ott meglehetősen zavartalanul lehetünk. De előbb hívjon fel!

Klopfer-Hart vezérigazgató kikísérte Ralphot a ruhahatárig. Ott a bankdirektorok és egyéb üzletemberek valóságos versenyfutást rendeztek, hogy ki hogyan tudja bevonnai az amerikanust a saját üzleti számításaiba.

Korn Antal mentette meg a helyzetet.

— Jöjjön Vandergold ur, mert ha még itt marad, holnaputánig lesz háromezer gyára, de nem marad egyetlen fillérje sem. Ez pedig nem felel meg nekem. Reményeket fűzök önhöz.

Kacagva ment el vele Ralph, a házigazda pedig ingerülten sugta oda a fiának, aki már szintén bankigazgató volt:

— Ez a pojáca, ez a Korn, nem teszi be többé a lábát az én házambal!

Günzelné pedig így szólt legjobb barátnőjének, Smeral Lilinek, a haloványképű, hisztérikus szemű és érzéki ajku leánynak:

— Te, ez az amerikai a férfi megtestesült ideálja: csupa izom, csupa szellem és csupa pénz.

Lili sóhajtott egyet és szeliden magához szorította a szép asszony karját:

— Most megint el fogsz hanyagolni! De legalább mondj el ám nekem mindig mindent!

13. fejezet

Hilda

— Jó napot, Ralph ur!

Ezekkel a szavakkal köszöntötték O'Flanagant a Mariahilferstrasse és a Neubaugasse sarkán, hol már néhány perc óta várakozott és már nagyon örült e megszólítás bizalmosságának, de eszébe jutott, hogy a leány családnévének véli a Ralphot.

Ez volt az első találkozó, melyet Wehningen Hildától kapott. Mikor kérte tőle, a leány nyugodtan és magában bizva mondotta:

— Szívesen csevegek el önnel egy óra hosszáig. De mindjárt figyelmeztetem is, hogy bármily függetlennek érzem magam a bevett szokásoktól, sem ugynevezett barátira, sem pedig vőlegényre nem tartok számot.

S most ott állt előtte s nagyon egyszerű, de izléses ruha fedte karcsu alakját. Erőteltjesen rázott vele kezét. S majd hogy el nem esett, mert a hó, eső, olvadt lé s a gyenge fagy sajátyszerű keveréke hepehupás apró jégpályákká változtatta át az utcákat.

Hilda elfogadta barátjának karját, de mikor Ralph autót akart odainteni — volt annyi esze, hogy saját autóját otthon hagyta — határozottan tiltakozott:

— Hová gondol? Már a minap is nagy könnyelműség volt tőlem, hogy elfogadtam. Kérem, ily szörnyű árszabály mellett! De különben is, egyszerűen bemegyünk valami kávéházba itt közel!

Csak a Siller-kávéházban látta Ralph igazán, hogy mily szép leány Wehningen Hilda. Szépsége az a szabályszerűtlen szépség volt, melyet a fénykép nem igen tud lemásolni, de amely annál intenzívebben hat az életben. A szája egy árnyalattal talán tulságosan telt volt, de az orra klasszikusan szép s jótékony ellentétben állt a tipikus bécsi orrocskákkal, a homloka magas és nyílt, a ki-

fogástalanul formált kicsiny fülei romlatlanul jó fajtáról tettek bizonyosságot s a szeme ritka módon szép és kifejezésteljes volt.

— Így, most már, hogy eléggé szemügyre vett, majd én fogom kikérdezni. Ha az ember jóbarátságot akar kötni valakivel, mindenesetre tudnia kell, hogy mit és hogyan, mert az ily külsőségek adják meg azt a hidat, mely elengedhetetlenül szükséges a kölcsönös megértéshez. Tehát mondja meg, mi a foglalkozása, mit művel itt Bécsben és egyáltalán beszéljen magáról.

Ralph elpirult s a szeme nyugtalanul lobogott. Kénytelen volt tovább hazudni, semmiesetre sem akarta megzavarni azokat az emberi vonatkozásokat, melyek most szövődtek köztük, azzal, hogy feltárja azt a roppant szakadékot, mely anyagi tekintetben elválasztja őt mindenkitől.

— Hogy kinek hívnak, azt már tudja, Wehningen kisasszony. Foglalkozásom? Egyelőre voltaképpen nincs. Kereskedő, businessman vagyok, mint nálunk szokták mondani s kissé körül akarok nézni a világban, mielőtt valamire határozom magam.

Aztán beszélt az anyjáról, a szülői házáról és félig-meddig bécsi eredetéről.

— És most rajtam a sor, kisasszonyom. Megengedi-e, hogy én is vessek egy pillantást az életébe?

Árnyék suhant át Hilda arcán.

— Nincs arról sok mondani valóm. Husz éves, szegény leány vagyok, ki meglehetősen vidám, gondtalan gyermekkor után hirtelen abba a kényszerhelyzetbe jutott, hogy magának kell eltartania saját magát és az életben elég gyámoltalan anyját. Ami nem is olyan könnyű dolog, mint az amerikai ur képzelné.

Hilda atyja, Wehningen báró, vagyonos stiriai földbirtokos volt, de elkövette azt az ostobaságot, hogy a háboru első éveiben eladta birtokát s Bécsben akart élni tekintélyes évjáradékából a feleségével és gyermeké-

vel. Főképen azért követte el ezt a lépést, hogy teljesítse feleségének, született Boos grófnőnek kedves óhaját, mert felesége nagyon vágyódott a városi és az udvari életre. Eljött az összeomlás ideje, vele együtt a pénz fokozatos elértéktelenedése, a vagyon előbb megrendült, aztán mindjobban semmivé lett. Wehningen ur nem értette a módját, hogy elég jókor meneküljön a koronától, s másfél évvel ezelőtt, éppen, mikor Hilda kitüntetéssel tette le az érettségi vizsgálatot, Wehningen ur feleségének utolsó ékszerét adta el. A vételáron, elégtelen fedezettel, részvényeket vett, melyeket figyelmébe ajánlottak, bankára, mikor váratlanul nagy baisse következett, fizetésre szorította s a báró ugyszólván koldusbotra jutott. Másnap halva találták fürdőszobájában. A világítógáz ölte meg. Hogy baleset vagy öngyilkosság áldozata volt-e, nem derült ki soha.

Wehningennét ez a csapás teljesen összeroppantotta. De Hilda nem volt hajlandó legyőzöttnek érezni magát. Felhagyott azzal a gondolattal, hogy a természettudományokkal foglalkozzék tovább, hamarosan könyvelést, gépírást tanult és állásba ment.

— Most főnökeim, a Krause Testvérek jobbkeze vagyok s egy egész millió havi fizetésem van. Tudja Isten, milyen nagy összegnek látszik, pedig borzasztóan kevés.

Gyenge borzadály futott végig Ralphon.

— Körülbelül tizennégy dollár, — dünnyögte. — Különös ország, mely a kiadásban betartja majdnem a világparitást és munkaerőinek fizetésében beéri a hatodrésszel is. De az Isten szerelmére, hogyan élhet meg abból? S hogy még ily szépen is öltözködhetik?

— Ruhám van még régebbről elég s anyám öregkorában megtanulja, hogyan kell fordítani, javítani és divatossá alakítani át. Egyébként pedig... no igen, bizony nehezen megy. Szerencsére egyikünknek sincs farkasétvágya, egyébként pedig szépen le kell mondani mindenről. Sajnos, főképen az operáról, amit legjobban sajnálok. Egyéb-

ként... a legrosszabb valószínűleg még csak ezután következik. Főnökeim elektrotechnikai cikkeket állítanak elő gyárunkban. Az üzlet nem megy, bármily rátermett ember a két főnököm. Kezdetben huszan voltunk az irodában, most már csak tizen és tartok tőle, hogy mire karácsony elmulik, vége lesz ennek a dicsőségnek is.

— Aztán? — kérdezte Ralph ijedten.

— Aztán? No, három havi fizetésemet mindenesetre kiadják, de hogy mi lesz azután, csakugyan nem tudom. Elvégre fiatal vagyok, tudok valamit és szükség esetében beálllok valahová nevelőnőnek.

Ralph úgy érezte, mintha valami fojtogatná a torkát. Itt van ő, a nábób, el van ragadtatva egy okos, gyönyörűsép leánytól, ki bizonyosan nem lakik mindig jól, most pedig a legkeserűbb szükséggel áll szemtől-szemben. Rekedten és zavarodottan mondotta:

— Nagyságos kisasszonyom, kérem, ne értse félre szavaimat — de éppen ez idő szerint oly összegek állanak rendelkezésemre, melyekre nincs szükségem... ha valamiképpen szolgálatára lehetek...

Hildának kővé meredt az arca. Hirtelen támadt pirosságát a márvány haloványsága váltotta fel.

— Ralph ur, ha nem akarja, hogy ez legyen az utolsó találkozásunk, akkor gondolnia sem szabad efélére. A véletlen úgy hozta, hogy többet mondtam, mint kellett volna. Ne akarja, hogy megbánjam!

Megszégyenülten, rebegve kért Ralph bocsánatot. De magában azt gondolta: Mily ostobaság, hogy a piszkos pénz, a pénz birtoka, vagy hiánya az, ami a legkínosabb s ami leginkább választja el egymástól az embereket. De aztán újra felvette a beszélgetés fonalát, elmondott magának egyet és mást a Krause Testvérek gyáráról, mely egy évvel ezelőtt még kezdődő nagy jövőjű vállalkozás volt, most pedig az összeomlás előtt áll. Hilda első sorban a forgótőke hiányával magyarázta a bajt, beszélt azokról a nyomasztó, ~~uzsori~~ feltételekről, melyeket a



bankok minden hitelnyújtásnál feltételül kötnek és annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy nagyszabású pénzügyi megalapozással a vállalat nemcsak fennmaradhatna, hanem fel is virágozhatnék.

Ralph újabb találkozásban állapodott meg Hildával az iroda zárórája után, nem tagadta meg magától, hogy a villamoson hazáig a Kreuzgasseba ne kísérje, és egyikük sem tudta, hogy mellettük a kávéházban, a *Matin* mögé bujva, s aztán a villamoson is egy ur foglalt helyet, ki nagy figyelemmel hallgatta beszélgetésüknek minden egyes szavát.

Bartos volt.

14. fejezet

Két lélek egy gondolat

Klopfer-Hart vezérigazgató szobájában izgatott jelenet történt. Pfeffer, a Depotbank hájas kis igazgatója, meglátogatta kartársát és néhány bevezető szó után heves szemrehányásokkal illette azért, hogy az amerikait egészen le akarja foglalni magának.

— Érdeklődtem, — kiáltotta Pfeffer — az az ember olyan gazdag, hogy ha akarja, minden részvényt összevásárolhat a bécsi piacon. Azt mondotta, hogy iparvállalatokat akar alapítani, most pedig ön arra készül, hogy egymaga csinálja meg vele az üzletet. Jól tudok mindent, az ember tájékozva van, az ember látta, hogy hogyan jár a sarkában az a Lank ur — de olyan nincs, nem is lehet, ily óriási üzletet nem szabad egészen átengedni a Bankgesellschaftnak! Van-e halovány sejtelmé arról, hogy mi néz ki belőle? Az a Flanagan kész bolond, abból még úgy lehet kifejni a dollárt, mint a tehénből a tejet. És ön ezt egymaga akarja megcsinálni? Olyan nincs! Intrikálni fogok, majd felvilágosítom én, inkább menjen vissza Amerikába, mintsem hogy a Depotbank üres kézzel maradjon ebben az üzletben.

— Mindenekelőtt ne köpködjön ugy rám, mert kénytelen leszek esernyőt hozatni, — felelte nyugodtan Klopfer-Hart ur — aztán meg ne kiabáljon ugy velem, és harmadszor nem tehetek róla, ha a Depotbank alszik és nem gondoskodott idejében tengerentuli összeköttetések-ről. Mister O'Flanagant a mi bankunkhoz utasították, ő nekünk ügyfelünk és ha az üzlet létrejön, én fogom megcsinálni.

Pfeffer ur izgatottan akart felugrani, de Klopfer-Hart kiméletesen visszanyomta a székre.

— Én csinálom meg, de nem egyedül. Bankkonzorciumot fogok alakítani, amelyben előkelő hely fog jutni önnek. A többieket kénytelenek leszünk befogadni, hogy ne legyen lárma, de a földolokban mi ketten osztozkodunk. Nem mintha megijednék a fenyegetéseitől, de magammal viszem politikából, hogy ne lássék ugy, mintha a Bankgesellschaft éhes volna a profitra. Az amerikaira pedig nagy hatással lesz, ha majd azt mondom neki, hogy az ily nagy ipari akciót minden osztrák pénzügyi közreműködésével kell megindítani. Egyébként pedig az az ember egyáltalában nem ostoba, sőt ellenkezőleg, nagyon okos. De hát ideálista, és az még is elveszti az esztét.

Megállapodtak abban, hogy tüstént összeköttetésbe lépnek O'Flanagan Ralphal. Klopfer-Hart kapcsoltatta magát az Imperiállal, de Ralph akkor éppen a fürdőkádban volt és így Samnek kellett közvetítenie. Ralph kérte az urakat, hogy egy órákor látogassák meg s együtt költsék el vele a lunchot a lakosztályában.

15. fejezet

Kém a kanapé alatt

Aközben, hogy ezt a telefonbeszélgetést lebonyolították, Bartos ur, nagyon előkelően kiöltözködve, tuldivatos világosbarna sportbundában járt fel s alá a szálló

halljában és úgy tett, mintha várna valakit. De újra meg újra megállt annai a fülkénél, melyből a telefont kapcsolták a vendégekhez. Hallotta, mikor O'Flanagan Ralphot kérték s az alkalmazott azt felelte, hogy : Rögtön, vezérigazgató ur ! És aztán : — Mister Flanagan a fürdőszobájában van, kéreti, sziveskedjék megmondani szolgájának, hogy miről van szó.

Ez elég volt a detektívnek, hogy további kombinációkat fűzzön hozzá és egész óra hosszáig várt, míg Sam megjelent, akkor feltűnés nélkül követte és hallotta, hogy a szerencsén egy órára háromszemélyes ebédet rendel a szálló irodájában.

A detektív máris kész volt a tervével. Mikor a szerencsén még lenn volt, gyorsan beugrott a liftbe, mely éppen felfelé indult, kilépett belőle a második emeleten és a legnagyobb lelkiyugalommal mondotta a szobaleánynak, ki szembe jött vele: — Mister Flanaganhoz — aztán a lakosztályba vezető ajtó előtt megállt. Egy pillanatig tétozózott, aztán egész halkán kopogott, nem kapott választ s benyitott az ajtón, átment az előszobán, benyitott a következő ajtón, mely a szalónba nyílt és üresnek találta a szalónt. Tehát O'Flanagan még a fürdő- vagy a hálószobájában van.

Egy pillanat és a detektív áttekintette a szalón képét. A zárt erkélyben széles chaiselongue állt, melyet a szőnyeg egészen letakart.

Hangot sem adva ugrott oda, felemelte a szőnyeget és a kanapé alá csuszott. Nem éppen kényelmes, gondolta magában, de mindenesetre kibírható. A kanapé a tulsó hosszúsági oldalával az erkély ablakához támaszkodott, úgy, hogy a detektív ott feltolhatta a szőnyeget és levegőhöz juthatott.

Nem kellett soká várakoznia. Először Ralph lépett be a hálószobából, leült az íróasztalhoz, figyelmesen nézte át a bécsi reggeli lapokat s közben meg-

jelölt ceruzával egy-egy helyet, vagy bejegyzett valamit a jegyzőkönyvecskéjébe.

Pontban egy órákor a szoba közepén asztalt terítettek és néhány perccel utóbb megjelent a két vezérigazgató és Ralph szívesen, de tartózkodva köszöntötte őket.

Ralph kezdte a beszélgetést :

— Nagyon kedves, hogy az urak eljöttek, mert egyébként is szándékom volt meglátogatni önt, Klopfer-Hart vezérigazgató ur. Oly okok miatt, melyeknek a dologhoz semmi közük sincs, érdeklődöm a Krause Testvérek elektrotechnikai vállalata iránt. A gyár a bécsi tizedik kerületben van, az iroda a Mariahilferstrassen. Ugy hallok, azok nagyon ügyes, megbízható emberek, vállalatuk jól van megalapozva és fejlődésre képes. Ez időszert az általános rossz helyzet miatt, mindenek fölötte pedig a forgalmi tőke hiánya miatt nehéz viszonyokkal küzdenek, munkásaik nagyobb részét már elbocsátották s ha nem támogatják őket, kénytelenek lesznek egészen bezárni és felosztatni üzemüket. Szeretném ezt megakadályozni, anélkül, hogy személy szerint részem lenne a dologban, ellenkezőleg, nevemnek mindenesetre titokban kell maradnia.

Pfeffer ur közbevetette :

— Ismerem a céget. Néhány héttel ezelőtt próbált pénzt kapni tőlünk. Nagyon ügyes emberek.

— Szabad kérdenem, miért nem kaptak hitelt ?

Klopfer-Hart hiába igyekezett kiméletesen rálépni kartársának lábára, csak az amerikai lábát találta meg és Pfeffer ur kikottyantotta :

— Szó sincs róla ! Csak nem adok oda száz milliót tíz százalékra, mikor könnyen kereshetem meg a huszszorosát !

Ralph úgy érezte magát, mint aki mocsaras, ingoványos talajra lépett és kimérten felelte :

— No, azt hiszem, a bankok első sorban tulajdon-

képpen arra valók, hogy a náluk összegyűlő tőkékkel a produktív tevékenységet támogassák.

— Ugy történik, ugy történik! — kiáltotta Klopfer-Hart, ki végre megtalálta Pfeffer ur lábát. — Ugy történik, csak nem szabad figyelmen kívül hagynia, hogy nekünk első sorban saját nagy iparvállalatainkat kell pénzzel ellátni s a pénz szűken van.

— Jól van, nem bolygatom, csak arra akarom kérni önt, Klopfer-Hart ur, hogy a legliberálisabb módon siessen segítségére a vállalatnak, vagyis, hogy annyi hitelt bocsásson rendelkezésére, amennyire szüksége van, még pedig oly kamatokra, melyek megfelelnek a most érvényben levő szokásnak. A megfelelő összeget rendelkezésére bocsátom, de, mint mondtam, szeretném, ha oly látszata volna a dolognak, mintha a bank nyujtaná a hitelt.

A vezérigazgató természetesen készen állt erre a szolgálatra. Az ételeket most felszolgálták s a szünetek közben a két bankférfiu kifejtette nagyszabásu tervét a nyersanyagok beszerzésére, új gépek létesítésére és egyebekre nézve.

— Mi ugy képzeljük a dolgot, — mondotta Klopfer-Hart, — hogy ön bocsátja rendelkezésre a tőkét, a bécsi nagy bankok pedig a maguk összességében érdekközösséget alakítanak, kezelik a tőkét és vezetik az egész vállalkozást.

— Milyennek képzei a szükséges tőke nagyságát?

Egy pillanatig halálos csönd keletkezett, aztán a két ur egyszerre felelte:

— Harminc millió dollár — ennyi elég lesz arra, hogy nagy dolgot művelhessünk.

Ralph már átszámította az összeget:

— Ez kereken kétezernégyszázmilliárd korona volna osztrák koronában?

— Ugy van, de kevesebb lesz, mert mielőtt a terv köztudomásra jut, a korona értéke minden valószínűség

szerint emelkedni fog. Ezért határoztuk meg az összeget dollárban.

Ralph lehunyta a szemét és gondolkozott. Kijelentése most minden további szó nélkül a készségét? Megtehetette volna, anélkül, hogy veszélybe döntötte volna tőkéjét. De egy belső hang óvta az elhamarkodástól. Egyszerre, mintha álmodnék, úgy rémlett neki, mintha az előtte levő arcok vonásai vigyorgó, torz vonásokká, sákal- és hiénafejékké változtak volna át. Nagyot lélegzett.

— Meg kell fontolnom, uraim.

Pfeffer arcán vörös foltok mutatkoztak, a hangja hirtelen elakadt, mikor ezzel a kérdéssel fordult Ralph-hoz :

— És meddig tart ez a megfontolás ?

— Remélem, hogy közvetlenül új év utánra tisztába jövök elhatározásommal.

Szótlatlanul itták meg a fekete kávé, negyed óra hosszúig még politikáról, Amerikának Németországgal szemben való magatartásáról, Morgan egymásnak ellentmondó nyilatkozatairól beszéltek, aztán a bankvezérek ajánlották magukat és Ralph magára maradt gondolataival.

16. fejezett

Karácsonyest

Ködös, nyirkos karácsony köszöntött Bécsre. Az embertömegek még egyszer összecsődültek a sáros utcákon, hogy elvégezzék bevásárlásaikat, de nagyjából részükben a középosztályhoz tartozó kisemberek, munkások voltak, vagyis olyan emberek, akik az ezresbankóikat az utolsó pillanatig a zsebükben akarják melengetni, mert csak nehezen tudnak megválni a kevés pénzüktől.

Besötétedett már, itt-ott a boltok már zajosan lehúzták vasredőjüket, mikor Ralph megvette a Samnek és

sofförjének szánt ajándékokat. Sam arany karkötő-órát kívánt magának, a soffőr új városi bundát, Ralph ezt is, azt is fejedelmi bőkezűséggel szerezte be. Sokáig gondolkodott, hogy ne vegyen-e valami szép ajándékot annak a leánynak is, akire oly meleg barátsággal gondolt, de végre nem vett semmit, nem akarta megint sérteni érzékenységében.

Hét óra volt, Ralph megajándékozta Samet meg a soffőrt, estére mindkettőjüknek szabadságot adott, aminek különösen Sam nagyon örült. És bevallotta gazdájának, hogy az estét, saját szavai szerint, egy sárga haju hófehér leánnyal fogja tölteni, egy ropogós csirkével, kinek székre kell állania, mikor a nyakába akar ugrani.

— Hol ismerkedtél meg vele? — kérdezte Ralph érdeklődve.

— Az utcán, master. Leány kacsintott rám, én meg leányra rá, s mikor egészen mellette kocogtam és nagyon dobogott nekem a szív izgatottságban, azt mondotta leány, hogy ne menjek oly közel hozzá, mert bőröm megfesti ruháját neki. Aztán mind a ketten neveltünk és bementünk egy cukrászdába bele, ahol Lincsi csokoládét kért, aminek olyan színe van, mint nekem.

Ralph kacagott.

— No, és hol lesztek ma este?

— Lincsi mamájánál. Meghivatott engem és én viszek egy üveg whiskey ajándékba mamának, Lincsinek meg cukrot.

Sam elvonult, Ralph pedig az ablakhoz ment és kibámult a sötét utcára, mely olyan volt, mintha kihalt volna. Fájó, vág্যakozó érzés lepte meg és forrón mozdult meg benne a kívánság, hogy Hildával tölthesse ezt az estét, melyet a legszegényebb sem szeret egyedül és minden öröm nélkül tölteni.

Teljes tisztaságában és szüziességében tünt elője a leányt képe, éles ellentét gyanánt azokkal a bécsi tár-

saságbeli asszonyokkal szemben, akikkel megismerkedett.

Óriási léptekkel rohant át a szobán, aztán elhatározásra jutott. Sietve vetett papírra néhány sort:

»Wehningen kisasszony, ma egészen egyedül vagyok és látni szeretném kegyedet meg a zöld fenyőgalyat. Megengedi-e, hogy vacsora után, mint egyszerű, szerény vendég meglátogassam kegyedet és anyját? Fel és alá fogok törtétni szobámban, míg meg nem tudom elhatározását.«

Ralph megparancsolta, hogy autótaxin küldjék a levelet a Kreuzgasseba és várják meg a választ. És csakugyan fel s alá rohant a szobában, míg körülbelül félóra múlva meg nem érkezett a válasz:

»A legszivesebben látjuk s anyámmal együtt nagyon örülünk látogatásának. De nem vacsora utánra várjuk, hanem most mindjárt. A ponty, melyet karácsony estére vettünk, elég lesz háromnak is.«

Ralph egy pillanat alatt átöltözködött s már el akart rohanni, de a küszöbön megállt, egy pillanatig gondolkozott, aztán az íróasztalához ment s egy kis dobozt vett ki az egyik zárt fiókjából. Egyszerű aranymedaillon volt benne, az ő serdülőkorabeli fényképével. Anyja viselte ezt a medaillont, még halálos ágyán is és Ralph mélyet sóhajtott s érezte minden idegével, hogy nem adhatja méltóbbnak ezt az emléket, mint Wehningen Hildának.

Művelt otthon lakályos kényelme vette körül Ralphot. Régi családi butor még a dédapja idejéből, néhány szép, sőt értékes kép a falakon, egy Bösendorfer-zongora s a Mária Terézia-korabeli szalonban egy kicsi fenyőfa, melyen gyertyácskák égtek,

Könnyed hangon mondta Hilda, ki melegen és minden elfogultság nélkül fogadta Ralphot:

— Nem engedhettünk meg magunknak nagy fát, de a karácsonyi hangulat elvégre nem a fa nagyságától, hanem a szívek derűjétől függ.

Wehningenné, mikor Hilda kimondotta azt a szót, hogy nem engedhették meg magunknak, feddő hangon kiáltotta:

— De Hilda!

A leány jókedvűen kacagott fel.

— De mama, Ralph ur nagyon jól tudja, hogy szegények vagyunk, és azt hiszem, pénztelennek lenni manapság néha tiszteletreméltóbb dolog, mint milliárdokkal rendelkezni.

Habozva, bátortalanul, mint egy fiatal diák, vette elő zsebéből a karácsonyfa előtt Ralph a kis dobozt.

— Wehningen kisasszony, mikor elhatároztam, hogy meghívom magam kegyedékhez, zárva volt már valamennyi üzlet, a figyelmesség semmi jeléről nem gondoskodhattam már, tehát ne vegye rossznéven, hogy a magaméból hoztam kegyednek valamit, ami régi divatú s talán nem is szép. De anyámtól örököltem — s alig hiszem, hogy volna a világon más, akinek odaadtam volna.

Ez utóbbi szavakat oly halkan mondotta, hogy Wehningenné, ki éppen a szomszéd szobában volt elfoglalva, nem hallott belőle semmit.

Pirulva tartotta Hilda a medaillont keskeny, finom kezében, szeme nedves volt, hangja fátyolos, mikor azt mondotta neki halkan:

— Nagyon köszönöm!

Jókedvvel költötték el a szerény vacsorát és Hilda oly pajkos volt, mint egy iskolásleány, mikor Ralph mint valami mellékes dolgot közölte vele, hogy beszélt történetesen a Bankgesellschaft egyik vezető igazgatójával s mikor egészen véletlenül a Krause Testvérek cégére fordult a szó, az igazgató azt mondotta, hogy a bank bőséges hitellel akarja támogatni és erősíteni a céget.

Hilda felugrott, tapsolt, táncolt és így kiáltott:

— Oh, Ralph ur, mily drága karácsonyi ajándék ez a hír! Képzeld csak, mama, nem építik le a leá-

nyodat, nem kell más állásért koldulnom, nem lesznek új gondjaink!

Wehningenné, ki nagyon kevésbé tartotta nagyurinak ezt az érzelemkitörést, hidegen mondotta:

— Elég szomorú dolog, hogy egy Wehningen Hildának, egy Boos Voldemár gróf unokájának olyan állást kell betöltenie, mint egy házmesterkisasszonynak! De persze, hiszen köztársaságban vagyunk, ahol a közönséges finommá, a finom közönségessé lett!

Hilda összeráncolta homlokát.

— Hagyjad ezt, mama! Ebben a tekintetben úgy sem értjük meg egymást!

Ralph el volt ragadtatva Hildától. Meleg pillanattal simogatta karcsu, szép, lágyvonalu alakját s egy pillanatig úgy érezte, hogy most mindjárt meg kell ölelnie Hildát, meg kell mondania, hogy kicsoda ő és meg kell kérnie a kezét.

De az apjától öröklött kételkedés fölülkerekedett benne. Még nem ismerem magam, mondotta neki egy belső hang, sokkal kevesebbet tudok a világról és az asszonyokról, semhogy tisztán láthatnám, hogy ez-e az, aki örökre hozzám tartozik! Hidegvér, fiu, várj még, tedd próbára magadat, tedd próbára őt — a közel jövő meghozza a világosságot!

És Hilda, mintha kitalált volna valamit a gondolataiból, majdnem minden átmenet nélkül azt kérdezte tőle:

— Tulajdonképpen hol lakik, Ralph ur? Egyébként: Mily különös neve van! Patrick, helyes, azt ismerem, ír keresztnév, de Ralph? Az ember azt hinné, tulajdonképpen az is keresztnév!

Jó volt, hogy Ralph a lámpa árnyékában ült s nem láthatták, hogyan szökik arcába a vér. Zavarodottan és hebegve mondotta:

— Amerikában mindenféle mulatságos családnevet

találni. Hogy hol lakom? Mindjárt a Hotel Imperial mögött a Lothringerstrassén!

— Hm, előkelő! — mondotta Hilda. — De most jut eszembe: az ujságokban a minap szó volt egy amolyan amerikai arányemberről, ki az Imperiálban szállt meg. Ugy mondják, a világ leggazdagabb embere. Nem Ralph annak is a keresztnéve?

Ralphnak torkán akadt az ünnepi kalácsból egy morzsaszem s erősen köhögnie kellett, mielőtt felelhetett.

— Azt hiszem, Ralphnak hívják, de a keresztnévén. Ugy-e, arra az O'Flanaganra gondol? Nem tudok róla semmit. Lehet, hogy szélhámos.

O'Flanagan, mikor éjfél tájban hazafelé tartott s tuláradó szívvél és gondolataitól nehéz fejével járta a nyirkos és hideg, szennyel borított utcákat, azt gondolta magában:

— Damned! Nem hazudtam még egyszerre ennyit, mióta kikerültem az iskolából! De úgy kell lennie. Nem szabad elkápráztatnom a millióimmal ezt a kedves, bájos leányt, mig nem tudja meg, hogy hányadán van velem s mig nem tudom én sem, hogy hányadán vagyok magammal!

Mögötte autótaxira ült Bartos ur, ki rosszkedvűen és türelmetlenül várt a Kreuzgasse-i ház előtt.

— Tehát nem maradt nála, — dörmögte magában. — Annál rosszabb, akkor ugynevezett tisztességes leány, ki azt akarja, hogy feleségül vegyék! Most aztán már cselekedni kell!

Hilda, ki lefekvés előtt még egyszer kezébe vette a medaillont és reászoritotta forró ajkát Ralph fiukori arcképére, nem gyanította, hogy sötét hatalmak baljós-latu tettekre készülnek ellene.

17. fejezet

Valon Lolott

Valon Lolott Bécs szenzációja volt. Vagy legalább annak az előkelőséget szenvelgő mondain Bécsnek, mely a rossz szokásoknak és a még rosszabb izlésnek szokott irányt mutatni. Valon Lolott váratlanul bukkant fel — senki sem tudta honnan — Bécsben és a Graben déli korzójának habituéit megzavarta ez az új jelenség. Valon Lolott — nem lehetett tagadni — hódítóan szép volt. Aranyvörös haja különös ellentétben állt tengerzöld nagy szemével, melyet szinte természetellenesen hosszú fekete szempillák árnyékoltak. Égőpiros ajka féktelen sóvárságot és szilaj életkedvet árult el. Gyermekien karcsu alakja és kigyószerűen lágy mozdulatai azt az érzékiséget árasztotta magából, mely rabjává teszi a férfiakat.

Már magában szépsége is elég lett volna arra, hogy feltűnést keltsen, de Lolotte még tett is valamit, hogy a bécziek beszéljenek róla. Az utcán leheletszerűen vékony selyemruhában járt, mely szinte fedetlenül hagyta vállát és márványfehér keblét s nem viselt hozzá prêmes köpenyt, hanem csak nyest-boát csavart a derekára. S mindig vele volt vagy karján, vagy kedélyesen utána cammogva, egy kis fekete medvebocs. Ha hozzátesszük még, hogy Valon Lolotte sohasem járt monokli nélkül s kis aranypipát szitt az utcán, még pedig, mint füstje elárulta, olyasmit szívott belőle, ami ópiummal volt keverve, könnyű megérteni, hogy az urak és hölgyek sorfalat álltak, mikor ezt az exotikus szépséget közeledni látták.

Valon Lolott egy este megjelent a Tabarinban egy urral és táncolt. Táncolt oly hévvel, oly odaadással, oly szilajul és őrjöngve, hogy a vendégek mind felálltak s még a pincérek is megfélekeztek róla, hogy több

ivásra biztassák a vendégeket. Természetes, hogy mikor felhagyott a tánccal, a vendégek egyike és másika újabb fordulóra kérte fel s ekkor a mulató világ végre megtudta, hogy a szép fiatal nőt Valon Lolottnak hívják s hogy valahonnan a keletről csöppent Bécsbe. Hogy honnan, nem mondta meg, úgy, hogy az emberek csak gyaníthatták, de nem tudhatták.

És nemsokára már azt rebesgették, hogy indiai vérkeverék folyik ereiben, mert természetes leánya egy maharadzsnak meg egy német hercegnőnek, mások meg tudni vélték, hogy egyenesen a trónjától megfosztott szultán háreméből érkezett Bécsbe. Beszélt németül, angolul és franciául, de mindegyik nyelven valami különös kiejtéssel. Bárokban és tánchelyiségekben mindig ugyanazzal az egy urral jelent meg, kiről kevesen tudták, hogy tulajdonosa a »Luna« nevű magándetektív-irodának és Bartosnak hívják. Mikor aztán egyszer Valon Lolott nyilvános táncestélyét hirdették, azoknak, akik nem ismernek egyéb gondot, a dolog nagy szenzációszámba ment, s a nagy hangversenytérmet zsúfolásig megtelt. Valon Lolott meztelenül, vagy legalább majdnem meztelenül táncolt és a legtapasztaltabb világfiak is kijelentették, hogy még sohasem látott harmónikusabban alkotott, szebb és tökéletesebb vonalakat.

Csakhamar az imádóknak óriási köre gyülekezett Valon Lolott köré, de amennyire meg lehetett tudni, senki sem örvendhetett különösebb kegyeinek. Ékszeri, virágot és bonbont elfogadott mindenkitől, ha adóssága volt — mert bármily nagy volt a jövedelme, mindig volt abból valamelyes — lovagjaira hárult a tisztesség, hogy részt kérjenek a fizetésből, de senki sem maradhatott nála egyedül a pensionban bérelt lakosztályában, mikor a többiek reggel három vagy négy óra tájban elköszöntek. Azokat aztán, akik legtovább tartottak ki, Bartos kérte fel udvariasan a távozásra s ő maga is velük ment.

Két nappal újév napja előtt a detektív kora délután látogatta meg Lolottot. Lolott ágyán hevert és a kis medvéjével játszott, mely óvatosan mélyesztette hegyes fogait illatos bőrébe, anélkül, hogy egyébként kárt tett volna benne.

Bartos belépte egyáltalában nem zavarta meg Lolottot nyugalmában, Kacagva tartotta csókra egyik lábát, melynek formás hüvelykujján smaragdköves gyűrű csillogott. A detektív azután nyugodtan leült az ágya szélére és így szólt hozzá:

— Lolott, most aztán itt van a cselekvés ideje. Ez az amerikai O'Flanagan fülig szerelmes egy csinos kis libába, ki nagyon szegény, de adja az előkelőt. Oly szerelmes belé, hogy számot kell vetni azzal a lehetőséggel, hogy még el is jegyzi. Ezzel aztán elveszett ember volna számunkra, mert akkor megtelepednék itt és elmerülne a meghitt családi életbe. Másrésről a bécsi nagybankok készülnek hálójukba keríteni. Félig-meddig lestopolták már harminc millió dollár erejéig s az igazgatók most minden bankban éjfélig dolgoznak a nagy indusztriális terv részleteivel. Még tíz, tizenkét nap, és Flanagan kénytelen lesz elhatározni magát. Mindkét lehetőségnek elejét kell venni: az elhatározásnak ép úgy, mint az eljegyzésnek. O'Flanagant a mi terveink számára kell megnyerni, nekünk kell, hogy ideadja millióit, hogy itt és Bajorországban egyszerre üthessünk szét a vörös kutyák között. Ha legyűrtük ezeket a fenevadakat, akkor Bécs legnagyobb városa lesz egy fascista birodalomnak, mely Palermótól fel Münchenig terjed. De tudod, hogy politikai fanatizmusomnak határai vannak s eszemben sem tartom, hogy a szép amerikai milliókat a tisztelt uraságokhoz tereljem, hogy elérhessék céljaikat. A milliók nagy részének a mi zsebünkbe kell vándorolniuk, kis Lolott, és a feladatnak ez a része tereád fog hárulni. Magadhoz kell bilincselned ezt az amerikait s ha van vér

a fickóban, akkor meg is teheted. Nem gondolod, — drágám?

Lolott nagyot nyújtózkodott, orron fogta a medvét és így szólt:

— Elhiheted, hogy ezzel az emberrel is el tudok bánni.

— Jól van. Igaz, hogy sajnállak attól a fickótól, de magasabb érdekek forognak kockán. Mihelyt beüt a nagy játék, megyünk Párisba s nagyuri módon rendezkedünk be ott. Tehát figyelj rám: Még ma az Imperiálban étkezel és teszel valamit, hogy összeismerkedhessél az amerikaival. Okvetlenül szükséges, hogy lásson este táncolni, a többi aztán magától következik. De jól vigyázz, illedelemmel viselkedjél, ne fogadj el tőle pénzt, míg egészen meg nem érett rá.

— Hm, — mondotta Lolott elgondokozva, — nagyon szép, de hát... szerelmes, mint mondd, egy leányba! Már pedig aki szerelmes valakibe, az vak mindenki mással szemben...

— Tudom, tudom! Egyelőre az a fő, hogy tégy hatást az érzékeire, aztán majd történik valami, ami ennek a halvérű amerikainak alaposan elveszi a kedvét attól a leánytól. Bizd rám! Tehát itt az idő. Rendszerint egy órakor ebédel Kornnal, azzal az örült kakaduvál, öltözz fel oly szépen, amilyen szépen tudsz és mára hagyd itthon a medvét. Könnyen meglehet, hogy nem tűri az eféle fenevadakat.

Lolott csengetett a szobalánynak, tiz liter kölnvizet öntetett a fürdőkádba, a hideg vízbe ugrott, melyhez aztán meleg és mind melegebb víz folyt a csapon, míg teste ki nem pirult és nem gőzölgött. Aztán halványkékkel himzett hófehér selyemruhát vatt magára, a nyestprémet a födetlen vállára tette és az el nem maradható aranypipával a szájában, egyedül ment át a Kärntnerstrassen néhány lépésnyire.

18. fejezet

Játék a tüzzel

Mikor Lolott belépett a Hotel Imperial éttermébe, Ralph és Korn az egyik sarokban már kis asztaluknál ültek s ő minden feltűnés nélkül foglalhatott helyet egy szomszédos asztalnál.

Korn ismerte látásból és odasugta Ralphnak:

— Ennél szebb asszonyt nem látott Bécs. Okvetlen jöjjön el velem egyszer a Tabarinba, ott szokott táncolni. Egyébként folyton ide néz, de sajnos nem reám, hanem önre.

Ralph érezte, hogy Valon Lolott rajta pihenteti szemét. Egészen diszkrétül tette, sőt el is pirult, mikor Ralph elég határozottan visszanézett reá. Ralph kénytelen volt beismerni magában, hogy még sohasem látott tökéletesebb női szépséget. Mikor pedig hosszú, selyemként lágy szempillái alól megint ránézett és félig nyitott szájjal oly lélegzetet vett, hogy melle hullámozott a fehér selyem alatt, nagyon elfutotta a meleg.

Nagyon hamar kész volt az elhatározásával.

— Hiszen csak a pénzemnek szól! — mondotta Kornnak. — Szinte valószínűtlenül szép kokott, ki pénzt szagol nálam.

Kornnak még rövid elintéznivalója volt a kiadójával, Ralph pedig, ki máskor szobájában szokta meginni a feketét, helyén maradt, mert nem szakadhatott el e nő látványától.

Lolott megkönnyebbülten sóhajtott fel, minthogy így lehetősége nyílt a közeledésnek. Előtte kávéfőző állt s a kék borszeszláng hevétől éppen zugni és forrni kezdett a víz az üvegbura alatt. Lolott ebben a pillanatban gyors mozdulatot tett kezével a tarsolya felé, mintha ki akarta volna venni belőle a pipáját, közben, látszólag véletlenül, feldöntötte a készüléket, úgy, hogy a forró

viz, az égő borszesz rádőlt az asztalra és hirtelen felcsapott a láng. Az ijedtség jól színlelt kiáltásával ugrott fel helyéről a táncosnő, Ralph odarohant hozzá, lekapta egy másik asztalról a terítőt és a lángokra dobta, melyek el is aludtak, még mielőtt a pincér is beavatkozhatott volna.

Idegenszerű németséggel köszönte meg Lolott a szolgálatot és panaszolva mondotta:

— Oh, most más asztalhoz kell ülnöm, itt minden csupa víz és szenny.

Ralph természetesen felkérte, hogy foglaljon nála helyet, bemutatkozott és a táncosnő elfogadta a meghívást.

— O'Flanagan Ralph, — mondotta tünődve. — Oh, hallottam már ezt a nevet, mondották... ni!... talán bizony kegyed az a gazdag amerikai, ki azért jött Bécsbe, hogy segítsen a városra?

Ralph örült is, bosszankodott is. Örült, mert eszerint ez a remek nő anélkül kacérkodott vele, hogy tudta volna, kivel van dolga — bosszankodott, mert mindig kinosan érintette, mikor úgy beszéltek róla, mint a »gazdag amerikaiáról«. És Lolott ezt érezni lászott, mert csodálkozva, félénken, kérően nézett rá és így szólt:

— Borzasztó lehet, mikor mindenki tudja valakiről, hogy oly gazdag! Az ember olyankor gyanakvó, és bizalmatlan, mert nem gyanít-e minden szó mögött rejtett szándékot? Jobban szeretném, ha akármiféle mister Smith vagy Jones volna, akkor nem volnék oly elfogult, mint így.

Ralph el volt ragadtatva, meg volt békülve, felmelegedett Lolottnak — benyomása szerint — naiv és lelkes pillantásától s mikor a táncosnő felállt és menni készült, megígérte neki, hogy Szilveszter éjszakáját társaságában fogja tölteni a Tabarinban.

Tudat alatt utóbb ezt hűtlenségnek érezte Hildával szemben, de könnyen lerázta magáról a kényelmetlen gondolatot.

— Ej! férfi vagyok, Hilda oly drága és kedves, mint rajta kívül senki ezen a világon, de ő nem szeretöm és mi férfiak mégis máskép vagyunk, mint a nők, megtehetjük azt, ami nekik tilos!

19. fejezet

Szilveszter éjszakája

O'Flanagan Ralph, mielőtt a Tabarinba ment volna, elment járni egyet a belvárosba s egyik mulatóhelyből a másikba nézett be. Tul volt zsufolva mind, mindenhol a borospalackok ütegei az asztalokon és mindenütt részeg emberek már jóval éjfél előtt.

A rotenturmstrasse egyik kis mellékutcájában nagy embersokaság torlódott össze. Baleset, verekedés, sztrájk, forradalom? Semmiesetre sem, csak néhány száz ember volt ott, aki kétségbe volt esve, mert nem bocsátották be a mulatóba. Ralph, kíváncsiságból és érdeklődésből utat tört magának erős vállával és öklével, egy bankjegy kezessé tette a portást és az amerikai már a tulon-tul zsufolt terem bejáró ajtajánál állt. A conferencier utánoszthatatlan száraz humorával dobta megjegyzéseit a közönség közé s bejelentette a bécsi közönség egyik kedvencének felléptét.

Lelkes üdvözléssel fogadtatva, mint egy primadonna, előlépett a művész, a zongorához ült és önmagát kísérve, lágy, érzelmes hangon gyujtott egy új dalra, melynek ez volt a refrénje:

Bécs, Bécs, haldokló meseváros ...

és a hangulat egyszerre megváltozott, az embereknek, kik az imént még vihogtak és kacagtak, könny szökött a szemébe és mély csend borult a teremre.

Haldokló meseváros... szép még koldusruhában is...

Ralph együtt dudolta a többiekkel a dallamot és nem szabadulhatott bizonyos meghatottságtól. De már megszólalt egy vidám dalocska, a futballmatador felmagasztalása s a könnyek már felszáradtak és ordító hahota hangzott fel a teremben.

Féltizenkettőkor lépett be Ralph a Tabarinban megrendelt páholyába s nemsokára azután megérkezett Valon Lolott. Ezuttal egészen feketében. De a fátolként vékony fekete selyem alól kivillant rózsás bőre, a fekete kehelyből kidomborodott a födetlen kebel és az aranyvörös haj észbontóan fénylett a halványra kendőzött arc fölött, melyből természetfölötti élességgel vált ki a zöld szempár és az égővörös ajak.

Szivdobogva és elfogódva érezte Ralph, hogy ez a nő hogyan babonázza meg, hogyan ejti hatalmába érzékeit. Tiszta érzése fel akart lázadni az arcfesték, a monokli ellen, melyet Lolott nem vett le a szeméről, a selyem alatt szemérmetlenül hangsúlyozott meztelenség ellen, de akaratát legyőzte a kábitó parfüm, a forró erotika, mely Lolottból áradt. S mikor látta, hogy minden páholyból irigy pillantások lövelnek át hozzá, el volt telve a győztes him büszkeségével.

Síró hegedűszó, rivalgó emberek, durranó pezsgősdugók. Egyszerre kívülről a hangok oly riadalma hallatszott, hogy a falak is megreszkettek belé: éjjél van, itt az új esztendő. Az ezernyi elektromos láng egy rövidke pillanatra kialudt. És Ralph magához ragadta a karcsu termetet, ajkuk találkozott, Lolott apró kis fogai oly élesen érintették ajkát, hogy majdnem felkiáltott.

A villamos körték újra kigyultak, Ralph pihegve ült helyén, Lolott, mintha semmi sem történt volna, csak merően nézett rá és rágyújtott a kis aranypipájára.

— Gyujtson rá maga is, — mondotta halkan és kivett tarsolyából egy másik pipát s rá is tömött mindjárt egy kis bőrzacskóból. — Remek indiai keverék.

— Opium! Minek él vele?

— Opium, kokain, ambre és oly dohány, amilyen csak egyetlenegy fejedelemnek van Indiában. Gyújtson rá!

Ralph kívánsága szerint cselekedett, érezte, mint nyugosznak meg érzékei, sajátságosan jóleső érzés futott végig tagjaiban. Kezdte úgy érezni, mintha a zenét, a körülöttük áradó hangokat, Lolott beszédét messziről hallaná, saját lénye kettévált, látta önmagát, hallotta saját hangját, úgy érezte magát, mintha nem ő maga volna.

Lolott egészen közel huzódott hozzá. Azt mondotta:

— És mégis irigylem magát a gazdagságáért. Hogyan uralkodnám én a világon, ha ily vagyonnal rendelkező ember volnék. Mily nagy, magasztos hivatás várna rám!

A hegedű siró hangjai közben, míg a párok táncba indultak s asztalról-asztalra röpködtek a rózsabukéták és a papirkigyók, Lolott ely eszméket fejtett ki, melyekre Ralph még sohasem gondolt. Beszélt Ausztria elnyomorodásáról, a bajorokról, kik szeretnének elszakadni a józan és rideg Északnémetországtól, hogy Ausztriával egyesülhessenek.

Lehunyta szemét, hátraszegte fejét és sugva mondta:

— Látok egy nagy, új birodalmat, Bajorországot, Ausztriát, szorosan hozzákapszolódva a nagy Olaszországhoz, győzhetetlen blokkot, erős és hatalmas köztársaságot. Es látom magát, mint ennek az új hatalomnak diktátort, mint jóságos, igazságos uralkodót, ki akaratának hatalmával elsőpri mindazt a visszaélést, mohóságot, alávalóságot, mely a népek szenvedéseit okozza.

Ralph fölegyenesedett, felrázta magát és erőltetetten kacagva mondotta:

— Lolott, maga álmodik! Hogyan jutnék, idegen létemre, mindezekhez én?

— Csakis maga, csakis egy idegen! Ezeknek az országoknak vezető szellemei régóta keresik az ily egyesülést! Csak egy hiányzik még, hogy cselekedhessenek:

pénz, sok pénz, hogy ne fenyegethessenek bennünket kiéheztetéssel, — annyi pénz, hogy, ha kell, a föld alól teremthessük elő a hadseregeket.

— Mi... mi, — ismételte meg, mintegy álmában Ralph. — Ki maga, mit bánja a sorsát ezeknek az országoknak?

— Ne kérdezze, Ralph! Egykor majd elmondom magának, amit még senki sem tud. Kezdje meg, Ralph, azt a harcot, melyhez hasonlót ember még nem vívott meg. A harcot Bécsért! Ha meghódította Bécsét, magáé lesz egész Középeurópa. És magáé lesz az emberek millióinak polgári koronája! De most legyünk vidámak és fiatalok! Jöjjön, táncoljon velem!

Lolott odakiáltott egy szót a karmesternek, az félbehagyta a nótáját, foxtrottra zendített rá, Ralph már karjai közt tartotta a szép nőt s oly szilajul, oly odaadással táncolt, hogy sohasem hitte, hogy ugy is tud.

Hajnali négy óra volt, mikor Ralph hazavitte autóján Lolottot. Az felkisértette magát vele lakásának ajtójáig, forrón megölelte a nyakát, és kérlelhetetlen maradt.

— Egyszer majd a tiéd leszek! De csak ha látom, hogy olyan férfi vagy, amilyennek tartalak.

Ralph kiment a párázatosan forró éjszakába, halántéka lüktetett, érezte maga körül Lolott forró lehelletét, ködös távolban látta Hilda képét, rémlett, hogy bolonddá tartják, szégyelte magát, mint egy fiatal diák, kit ostobaságon érnek, nagyot nyújtózkodott és tudta magáról, hogy vágyódik arra a pillanatra, mikor megint együtt lesz vele.

20. fejezet

A jósnő

Wehningen Hilda bánkódott és csalódottnak érezte magát. Ralph az ó-év utolsó napján remek bokkrétát s

egy hatalmas bonbonniéret küldött neki, de azóta hirt sem hallatott magáról. Este hat órakor, mikor oda-hagyta Krause testvérek irodáját, végignézett jobbra-balra az utcán, de hiába tette, mert Ralph, kit Szilveszter napjáig mindennap várt, nem mutatkozott többé. Mégis mindannyiszor összeszedte minden büszkeségét s azzal igyekezett ámitani magát, hogy semmit sem törődik azzal az amerikaival, — de mikor megint csak egyedül szállt fel a villamosra, a legmélyebb csalódás fájdalmát érezte. Kedveszegett maradt, bár a Bankgesellschaft csakugyan jelentékeny hitelt bocsátott főnökeinek rendelkezésére, ő pedig ennek közvetlen következményeképen megtudta, hogy feljavították fizetését.

A véletlen tegnap mégis összehozta Ralphfal. De ugyancsak különös módon. Hilda már öt órakor ment el az irodából, mert vásárolni akart valamit a Belvárosban, s a Babenbergerstrasse és a Ring sarkán Ralph elrobogott mellette egy hatalmas nyitott turautón, mert vett egy másik automobilt is. Mellette egy bámulatosan szép fiatal nő ült, égő vörös volt a haja, monokli csillogott a halovány arcán, mellette pedig egy különös állapotban feküdt, melyben nem lehetett mindjárt a medvére ismerni.

Az utolsó pillanatban Ralph is észrevette Hildát, ki a meglepetéstől dermedten megállt, és lekapta fejéről a kalapot. De finom, érzékeny idegeivel Hilda a legmélyebb zavart vélte felismerni mozdulatában és arcának vonásaiban.

A leány ajkába harapott, nehezen és mélyen szedte a lélegzetet, bágyadtan nézett végig magán és azt gondolta magában:

Hogyan is köthetném magamhoz szegény leány létemre, a kopott ruháskámmal ezt az előkelő, valószínűleg dúsagzdag amerikai? Egy pillanat szeszélye volt az egész s vége! Most ez a különködő, szép nő tartja

hatalmában, aki mellett én semmi sem vagyok, s elvesztettem örökrel!

Este nagyon fáradt és sápadt volt Hilda s mikor anyja megint siráncozni kezdett s felsorolta előtte, hogy fizetésétől nemsokára éhen pusztulhatnak, a fiatal leány görcsös zokogásra fakadt. Egyszerre oly üresnek és sivárnak, oly reménytelennek és örömtelennek látta életét, mint még soha.

Annál nagyobb meglepetést hozott számára a következő nap. Este, mikor kiment az irodából, Ralph lenn várta az utcán és túláradó melegséggel köszöntötte, amit Hilda tulzottnak, mesterkéltnak, a zavar ellenhatásának érzett. Hanem azért mégis úgy örült, hogy erőszakkal elfojtotta magában a keserű érzést és szívesen tartott vele a Mariahilferstrassen végig a Casa Piccolakávéházig, hogy elbeszélgessen vele ott egy csendes, nyugalmas zugolyban.

Idegesen, tulizgatottan, nyugtalansággal telve emlegetett Ralph mindenféle társadalmi kötelezettségeket, melyek távoltartották, aztán könnyen odavette:

— Az a hölgy, akivel tegnap az autóban látott, Valon Lolott táncosnő. Mostanában ismerkedtem meg vele.

Hilda biccentett a fejével.

— Bámulatosan szép asszony! A lelkében is oly külön-c-e, mint a külső megjelenésében?

— Szó sincs róla, — felelte Ralph élénken. — A legegyszerűbb és legtermészetesebb teremtés. De van valamiféle impresszáriója, nem ismerem, aki elhiteti vele, hogy szenzációs viselkedéssel és bizarr ruházkodással keli magára vonnia a figyelmet és a közönség érdeklődését. Egyébként ne róla beszéljünk, hanem inkább kegyedről. Mondja el, mi történt aközben, hogy nem láttam.

Hilda elmondotta amit tudott Krause testvérek sikeréről és büszkén említette meg, hogy fizetését egy millióról másfél millióra emelték fel.

— Bizony nem sok, de majd csak megleszünk vala-

hogy, bár mama folyton panaszkodik és az éhenhalásra gondol.

Ralph majdnem véresre harapta ajkát.

Másfél millió az életre egy egész hónapig, azonkívül ruházkodásra, lakásra, világításra és fűtésre. Éppen tegnap mondotta el neki kacagva Lolott, hogy kölni vizre, parfümre és Indiából szerzett pompás dohányára naponta félmillió kell neki. Mire ma egy láda kölni vizet küldött neki, ami néhány millióba került.

Belenézett Hilda tiszta gyermekszemébe és tudat alatt valami ellenszenvet és idegenkedést érzett Lolott iránt. Összeszedte magát, azt mondotta magában, hogy most már szakít vele s egész idejét és egész szerelmét megint ennek a harmatosan üde, kedves, okos leánynak szenteli.

Ebben a pillanatban öreg, elhanyagolt külsejű, fehér haju, vörösfejkendős öregasszony közeledett, botra támaszkodva hozzá.

Ralph, aki már megszokta, hogy Bécsben lépten-nyomon koldusok háborgatják az embert, már a mellényzsebébe nyult és odadobott egy ezrest az öregasszonynak, de az megrázta a fejét. Odament egészen az asztalukhoz és zagyva németiséggel halkan így szólt:

— Nem vagyok koldus, hanem a jövőbe látok s az emberek tenyerét nézem. Látnoki képességem azt mondja nekem, hogy meg kell jósolnom az ön jövőjét! Adja ide a balkezét, uram!

Ralph bosszusan akarta elküldeni, de Hilda jókedvűen kérte, hogy jósoltasson magának. Ralph teljesítette kívánságát és odanyújtotta balkezét az öregasszonynak:

Az néhány pillanatig merően és szótlánul nézte a tenyerét, aztán mélyen meghajolt Ralph előtt és így szólt:

— Az ur a nagy vizen át jött ide. Sokáig volt uton. Nincs sem apja, sem anyja. De anyja tovább él

benne, befolyással van akaratára, az kényszeríti, hogy hogyan gondolkozzék. Aranyat, aranyat, aranyat látok. Egész aranyhegyet. Látom, hogy félretolja az aranyat és átmegy egy sötét kapun. És most az emberek százezrei köszöntik ujjongva, vállukra emelik és azt kiáltják: »Éljen a mi szabaditónk!« Látom az urat egészen fönt, lábainál népek hajlonganak. Látok mellette egy aranyhaju szép fehérszemélyt. Vele együtt megy tovább, az emberek virágot szórnak és azt kiáltják, hogy sokáig éljen. Mindkettőjüket boldogság és öröm veszi körül. Az urból király lesz, nem, nem király. Nem látok koronát és királyi pálcát. De mégis uralkodónak látom — gyermekeket látok, szép gyermekeket, mindketten nagyon boldogok és az urnak aranylánc van a nyakán.

Ez utóbbi szavakat már alig lehetett hallani, az öregasszony a legmélyebb kimerültség jeleit mutatta. Ralph halálosan elsápadt és vissza akarta huzni a kezét, de az asszony nem eresztette, hanem megint felegyenesedett és hörgöve mondotta:

— Őrizkedjék az álnok barátoktól. Álnok emberek veszik körül és a pénzét kívánják. Ne adjon nekik semmit, semmit! Azt tegye, amit az az aranyhaju mond. Fogadjon neki szót vakon, akkor jó rendben lesz minden!

Ralph komlokához kapott mind a két kezével. Ébren van-e, vagy álmodik? Mi teszi képessé ezt az öreg asszonyt, ily jóvendőmondásra? Hogyan tudhatja...

— No, az öreg asszony most elment anélkül, hogy jóvendőt mondott volna nekem is. De ugy-e, mulatságos volt?

Ralph nem szólt semmit, mert lelkének egyensulya egészen megbillent. Mit jelent ez a dolog? És gondolatai elfordultak Hildától s az aranyhaju Lolott felé szálltak.

Hilda érezte, hogy kisiklik a kezéből, és unszolta hogy menjenek ki a kávéházból.

21. fejezett

Uj terv

Ralph elhatározta, hogy magántitkárt fogad maga mellé. Mindennap százával kapta a tulnyomó részükben kolduló leveleket, inkább orcátlan, mint szemérmes szegények írásait. Az amerikainak kinos volt az a gondolat, hogy végigolvassa mindezt a levelet, de sokkal lelkiismeretesebb ember volt, semhogy olvasatlanul dobta volna mind a papirkosárba. Így aztán Ralph, Korn ajánlatára, Kriegel Egon költőt és drámairót szerződtette titkárának. Kriegel minden bohémsége mellett nagyon jószívű ember volt. Egész délelőttjét nála töltötte, átnézte a postát s elintézte nevében a kérelmeket.

Különös ember volt ez a Kriegel Egon. Roppant arányu testében a legfinomabb, legkedvesebb művészlélek lakott, gonosz elmésségei végtelen szívjósággal párosultak, a dolgok mélyére néző értelmét nagy tudás, szinte egy polihisztor műveltsége támogatta.

Ralph mindjárt megszerette ezt a bajusztalan, szakáltalan embert, érezte, hogy mindenképen megbízhatik benne. És így nem habozott, beavatni Lolotthoz és Hildához való viszonyába is, beszélni neki lelki meghasonltságáról és megemlíteni előtte azt a furcsa jövőmondást, mely teljesen megfelel annak, amire Lolott bízta.

Kriegel Egon hatodszor töltött meg egy vizespoharat azzal a fenséges whiskyvel, melyet a szálló egyenesen amerikai vendége számára szerzett be, és nagyon elgondolkozott.

— A jövődölést általában véve lehetségesnek tartom. Csak azt hiszem, hogy az Istennek azok a választottjai, akik a jövőbe látnak, nem a Casa Piccola kávéházba mennek jövődöt mondani, mint ahogy általában ezt az egész históriát nagyon otrombának tartom. Aggályaim vannak,

ezzel a Valon Lolottal szemben is, akiről egész Bécs beszél. Még pedig nagyon egyszerű okból vannak: azért, mert úgy veszem ki szavaiból, hogy nem akar viszonyba keveredni önnel. Mikor egy asszony szeret valakit, de nem adja oda magát neki, ezzel elárulja, hogy számító szándékai vannak. Különösen, mikor annak az asszonynak már van némi gyakorlata az odaadásban. Mért nem akar Valon Lolott viszonyt kötni önnel? Azért nem, mert tudja, hogy a vágytól fűtött, éhes embert könnyebb pórázon tartani, mint azt, akinek vágya már kielégült. Csak az a rabszolga, akinek semmiye sincsen, sohasem az, aki jóllakott. S neki valamiért mint rabszolgára van szüksége önre. Nincs-e valamiképpen összefüggésben ez a dolog azzal a politikai bolondsággal, melyet bekonferált önnek? Hiszi-e, hogy ily messzirevágó ötletek egy asszony agyában teremhettek meg? Nem, kedvesem, e mögött a dolog mögött valaki vagy valami rejlik! Mondja, látta már Valon kisasszony impreszárióját?

Ralph tagadóan felelt.

— En sem láttam, senki sem ismeri. De úgy látszik, a fickó nem ostoba! Hm! Akár megengedi, akár nem, kissé érdeklődni fogok ez iránt az ember iránt! Tanácsot elvből nem adok senkinek, mert hiszen senki sem szokta megfogadni a tanácsot. Ha másképp volna, sürgősen azt ajánlanám, hogy inkább törődjék Hilda kisasszonnyal, aki nem tud önről semmi mást, mint hogy kedves és csinos fiu s kevésbé törődjék Lolottal.

És Kriegel Egon hozzáfogott az asztalon felhalmozott levelek felbontogatásához.

22. fejezet

Mikor az álarc lehull

Kriegel Egont nem hagyta nyugton a jövőmondóasszonnyal való história. Valami cselszövést, mesz-

szire szétágazó összeesküvést orrontott, és ösztönszerűen gyanította, hogy a drótot a táncosnő impreszáriója mozgatja. Azzal az ürüggyel, hogy szobát keres, elment abba abba a penzióba, hol Valon Lolott lakott, és a vállalat tulajdonosnőjétől minden nehézség nélkül megtudta, hogy hívják azt az urat, aki a táncosnő mellett a védelmező, a kísérő és a tanácsadó szerepét tölti be. Ott és a Central kávéház törzsasztalánál éppen eleget tudott meg a magán detektív viharos multjáról s arról a szokásáról, hogy régidőktől fogva nagy előszeretettel halászott a zavarosban.

Kriegel Egon most már kereste az útját és módját, hogyan ismerkedjék meg személyesen ezzel a Bartossal. A véletlen kedvezett neki.

Ralph aznap estéjén is találkozót adott szokás szerint Lolottnak a Tabarinba s meghívta vendégeinek Kriegelt és Korn.

Azok mindketten, Korn ép úgy mint Kriegel, oly alaposan hozzáláttak az amerikai italok meg a pezsgő fogyasztásához, hogy a szokottnál is rakoncátlanabb módon viselkedtek.

Ralph fejedelemileg mulatott, egészen átengedte magát jókedvének, annál is inkább, mert Lolott is csupa vidámság és pajzánság volt s mert ma még kíváncsibbabbnak tűnt fel előtte.

Éjfél tájban Korn már nagyon szemtelen volt. Mikor, Kriegel által is ugratva, hallatlanul vastag szemérmelenséget mondott, valami váratlan dolog történt. Ralph, kinos helyzetben érezve magát, egy pillantást vetett Lolottra. De az egy pillanatra megfeledkezett szerepéről. Élesen és frivolán kacagott fel és kendőzött arca egy egészen közönséges nő erkölcstelen, szégyentelen arcává torzult.

Ez a pillantás sorsdöntővé lett Ralphra nézve. Egy másodperc töredéke elég volt arra, hogy tisztán lásson, hogy megborzadjon, hogy felismerje Lolott igazi ar-

culatát. Ajkába harapott, lélekben elfordult Lolottól, megtalálta önmagát, lehunyta szemét és valami égő vágyakozás ébredt fel benne Hildáért. Annak a leányarnak édes, tiszta vonásai összeszövődtek meghalt anyjának jóságos vonásaival, vörös köd borult szemére, borzadály futott végig a hátán, s a kezével oly erősen markolta meg az előtte álló pezsgőspoharat, hogy összeroppantotta.

Meghökkenve hallgatott el Korn, Lolott észbe kapott, sejtette, hogy kiesett szerepéből, odahajolt Ralphoz és dallamos, lágy hangon sugta a fülébe :

— Kedves barátom, mi baja van? Ugy elsápadt!

Ebben a pillanatban belépett a táncterembe Bartos, ki azóta, hogy Lolott megismerkedett az amerikaival, a nyilvánosság előtt távol tartotta magát kedvesétől. Egy bécsi varieté színház fényes szerződteséi ajánlatot tett általa a táncosnőnek, s ezt az ajánlatot még ma el kellett fogadnia, vagy vissza kellett utasítania. Bartos csak inteni akart egy pillantással Lolottnak, hogy hamar menjen ki hozzá az előcsarnokba.

De Lolott már nem uralkodott magán eléggé. Az összetört pohár esete, a tulsok pezsgő megzavarta, tehát intett Bartosnak és odakiáltotta neki : — Oh, Bartos ur, az impreszárióm! — és odahívta s bemutatta az uraknak.

Korn félig hallhatóan sugta : — Gyalázatos kerítőpofa! — Ralph szurónak és visszataszítónak érezte a detektiv pillantását, ellenben Kriegel, kinek könnyű mámore hamar elszállt, maga volt a szeretetreméltóság és felszólította Bartost, hogy foglaljon helyet köztük. Bartos elfogadta a meghívást és beszélgetésük után Kriegel, bár a detektiv pokoli módon igyekezett kitérni a fogas keresztkérdések elől, megerősítve látta minden gyanúját és csak azután tartotta Bartost igazán veszedelmes alaknak.

Éjfél után egy órakor a társaság eloszlott. Ralph autójával hazavitette Lolottot. S a táncosnő érezte, hogy imádója már nem udvarol oly hévvel, mint azelőtt. Mi-

kor arra kérte, hogy holnap délután jöjjön el hozzá teára, és hozzátette, hogy pár óra hosszáig egészen egyedül lesznek, Ralph ugyan elfogadta de csak pillanatnyi habozás után, a meghívást.

Haragosan feküdt le ágyába Lolott, de mielőtt leoltotta volna a lámpát, kezébe vette az éjjeli szekrényen levő telefon beszélőjét és felhívta Bartost.

— Te, — mondotta — azt hiszem, valami nincs rendben. Azt hiszem, megint az a kis bécsi liba jár az eszében. Egyébként levetkőztél már, nem? Akkor gyere el mindjárt hozzám.

23. fejezet

Gyengéd szálak

Wehningen Hilda meglepetten nyujtotta kezét Ralphnak.

— Ön az, Ralph ur? Azt hittem, már rég elfelejtett. . .

— Nem, Hilda kisasszony, sokkal többször gondoltam kegyedre azóta, hogy távol maradtam, mint valaha. Gonosz álmok gyötörtek; de most már felébredtem, és ha kegyed is úgy akarja, megint minden nap megvárom a munkaidő után, mint akkor karácsony előtt.

Hilda bámuló és átható pillantást vetett reá. És-revette máskor oly üde, nyílt arcán a fáradt, keserű vonást, megértette szavainak rejtett jelentését és halkán mondotta:

— Örülni fogok, igazán örülni fogok rajta. Miért ne engedném meg? Hiszen szegény leány vagyok, s úgy élek ebben a nagyvárosban, mint egy magányos szigeten s kegyed mindig a világ, a tenger, a távolság és a szabadság levegőjét hozza felém. De kérem kell egyre: A velem való együttléte sohase váljék kényszerűvé kegyed-

re nézve. Csak akkor jöjjön, amikor csakugyan azt hiszi, hogy kissé szeretne elbeszélgetni velem. Nagyon megérthetem, hogy napokig távol maradt tőlem. Oly férfinak, mint ön, kedves lehet, szép és mondain asszonyokkal tölteni idejét, s inkább mint velem, akitől nem várhat semmit.

Ralph az utca tolongó áradatában megfogta szegényes, ujja végein megstoppolt keztyűjét és megcsókolta a kezét.

— Higyje el, Hilda, hogy azok között a nők között, kiket Bécsben megismerhettem, kegyed az egyetlen, akit szivem mélyéből tisztetek. Elismerem — vannak nekünk férfiainak oly óráink és napjaink, mikor a legdurvább érzéseink uralkodnak rajtunk, és ilyen napokon nem közeledtem kegyedhez.

Január elejének szokatlanul enyhe nap volt. Szinte öntudatlanul irányították lépteiket a Volksgarten külső része felé, mely egészen néptelen és homályos volt már, és oly lágy, finom hangulat borult rájuk, hogy Ralph karonfogta a leányt és Hilda minden ellenkezés nélkül türte.

— Hilda, — szólalt meg Ralph — még sok magyarázattal tartozom kegyednek. Bizalmába tolakodtam anélkül, hogy tudná, hogy ki és mi vagyok. Engedjen még némi időt, akkor aztán világosabban és nyíltabban beszélhetek kegyeddel, mint eddig. Egyelőre hiányzik belőlem a teljes megállapodottság, nem tudom még, hogy megoldhatom-e és hogyan oldhatom meg azt a feladatot, melyet magam elé tűztem, de a dolgok tisztulnak már és akkor, Hilda...

Hilda szavába vágott.

— Nem kérdezem, hogy ki és mi. Rokonszenves nekem, egész bizonyos, hogy értékes ember, ez nekem elég. Ne engedjen befolyást gyakoroltatni magára a hangulatoktól, ne mondjon most semmi olyat, amit holnap talán már megbánna.

Ebben a pillanatban egy magas, sovány ember vágott eléjük, a kabátja gallérját feltúrta fülig s puha kalapjának széles karimáját a szemébe húzta. Nem lehetett látni az arcát, de Ralph szuró, kellemetlen pillantást érzett magán s erősebben fogta meg Hilda kezét, hogy az ismeretlen elmelessen mellettük. És csak most jutott eszébe, hogy valaki, minden valószínűség szerint ez az ember, már jó ideje kullogott a hátuk mögött.

Közben hét órára járt az idő, a köd leszállt, a levegő hűvösebb lett, s Ralph kérte Hildát, hogy valahol étkezzenek együtt. A leány egy pillanatra habozott, de aztán beleegyezett. — Mostanában többször fordult elő, hogy túlóráztam, tehát nem fog aggódni anyám. De legkésőbb kilenc órára otthon szeretnék lenni.

Ralph a Szent István-templom mögött levő régi olasz vendéglőbe vezette, mely kedvesebb volt neki, mint az aranyfüsttel és műmárvánnyal cifrázott éttermek. És igazán otthon érezte magát Hilda mellett, érzékeivel is mindjobban és jobban elfordult a szép táncosnőtől, először foglalkoztatta elméjét a Hildával való tartós együttélés gondolata.

24. fejezet

Az összeesküvés

Bartos ugyanabban az órában dühösen járt fel s alá a szobában Lolottnál, ki medvéjével játszadozott és nagyon gonosz vonást mutatott az összeszorított ajkai körül.

Bartos így szólt: — Ugy látom, nagyon is sokat reméltem tőled. Mégis csak az a közönséges nőszemély vagy, akinek megismertelek és sem kendőzés, sem toalett, sem monokli, sem medve nem tett mássá. Az amerikanusod nem akadt horogra, már megint azt a bécsi libát kerülgeti, most is vele ül együtt a vendéglőben és talán

éppen ebben a pillanatban jegyzi el magát vele.

Lolott felugrott, de előbb olyat rugott a medvé, hogy felfordult.

— Azt nem türhetem, hallod-e!

— Nem türheted! Hát megtiltsam neki? Csak az a baj, hogy ügyesebb segítségre lett volna szükségem, mint amilyen te vagy. Természetes, hogy a fickó megunt folyton utánad járni, a nélkül... s rendszered sem ér semmit, azzal azzal aggastyánokat lehet megfogni, de nem az ilyet. Inkább ne lettél volna olyan rátartós...

— Szennyes alak, — sziszegte Lolott dühösen. — Kevesebb becsület van benned, mint ebben itt.

Ebben a hangnemben vitáztak tovább, míg Lolott egyszerre fel nem zokogott.

— Nem szabad, hogy feleségül vegye! Nem szabad! Megölöm és megölöm magam, ha feleségül veszi!

— Ugy, hát innen fuj a szél? — mondotta vontatottan és vigyorogva Bartos. — Beleháborodtál abba a halvérü emberbe? Mi? Megöled magad és megöled őt? Akkor hol maradnak a dollárok? Inkább azt a leányt — annak már több értelme volna!

— Nem bánom, akkor megölöm azt, — kiáltotta a táncosnő és darabokra tépte kezében a csipkezebkendőt. — Vitriolt öntök a pofájára!

Bartos megint fel s alá járt a szobában.

— No, azt nem teszed meg! Megölni? Mit érünk el azzal? Semmit! A te szentimentális amerikaid nagy lármát csap és gyászt ölt, és milliókat hoz mozgásba, míg a dolognak mélyére nem lát. Várj csak, van nekem egy jobb gondolatom! Meg kell utáltatnunk vele azt a leányt, úgy, hogy borzadjon tőle.

Lolott csodálkozva nézett reá.

— Nem fog sikerülni neked, kedvesem. Vagy talán te akarod elcsábítani? Akkor csakugyan megutálhatja.

Bartos nyugodtan türte ezt a vágást. Szótlanul törtette fel s alá a szobában, de egyszerre megállt.

— Van egy jómadár, aki rendelkezésemre áll, egy tenorista, egy operetténekes, akinek se hangja, se szerződése, de fess fiu és hallatlan szerencséje van az asszonyok, különösen a korosabb, harmincöt és negyvenöt közt levő, ki nem elégitett asszonyok körül. Igaz, hogy amikor megtette kötelességét, alaposan megkopasztja őket, pénzt, ékszert, még bundát is zsarol tőlük, mindig azzal a fenyegetéssel, hogy megmond mindent a megcsált férjüknek. Egy nagyiparos felesége hozzámfordult segítségért, és megfelelő tiszteletdíj ellenében csakugyan nyugtot szereztem tőle. Haller Györgynek hívják ezt az embert, őt fogom felhasználni.

— Ostobaság, csak nem hiszed, hogy az a leány, aki egy gazdag amerikaira pályázik, egy csirkefogóval fog kezdeni?

— Szó sincs róla, nem is teszi meg! Nincs is arra szükség. Hallgasd meg, hogyan csinálom a dolgot.

És megismertette vele tervét s Lolott nyugodtan hallgatta végig.

— Fúj! — mondotta aztán — disznóság. De fő, hogy sikerüljön!

25. fejezet

Előkészületek

Haller György körülbelül olyan alak volt, mint Marlitt hősei: sudár, izmos, elegáns, nedves szem a hosszú szempillák alatt, simára borotvált arc, simára fésült haj, keskeny láb és kitűnően ápoltság. Szóval — az asszonyok kedvence, kinek hálójába esnek a süvöltéyleányok és a veszedelmes életkorban levő asszonyok. Durvaságával, alantasságával és cinizmusával csak akkor jönnek tisztába, mikor már későn van. Az utóbbi időben, mióta elvesztette hangját és szerződését, választékos ru-

háí mindenesetre kissé megkoptak és kifényesedtek s ragadozóösztönei mind leplezetlenebb módon jutottak kifejezésre. S ma, mikor Bartos felkereste a Dobner-kávéházban, éppen levelet készült írni egy orvos feleségének, kit nyomatékosan fel akart kérni, hogy segítsen rajta egy nagyobb kölcsönnel, mert ellenkező esetben »két-ségbe esésében kénytelen volna más lépésekhez folyamodni«.

— Ne írjon semmi levelet, kedves barátom! Azal még egyszer a boszorkány konyhájába kerül. Világosan látom én, hogy mi lesz a maga vége: Vagy golyót röpít egy asszony a bordái közé, vagy pedig maga, tisztelt uram, diszkrét és zárt tárgyalás után, pár esztendőre Steinbe költözik.

Haller fel akart pattanni, de Bartos megvető mozdatot tett a kezével.

— Semmi jelenetet! Hiszen nem azért jöttem, hogy morált prédikáljak magának, amivel jócskán megkés-tem volna, hanem azért, hogy segítsek magán. Egy üzle-
tecském van magának.

A beszélgetés, melyet suttogva folytattak, ezekkel a szavakkal ért véget: — Most mindjárt két milliót kap költségre, ha pedig a dolog sikerül, úgy, hogy a leány vagy megöli magát, ami elvégre nem valószínű, vagy az az amerikai végképpen faképnél hagyja, akkor kap még ötmilliót. Egész csinos forgalmi tőke az magának: új ruha, új cipő, előkelő nyakkendő. Majd ha így kiruház-kodik, akkor futnak utána igazán az asszonyok!

Haller keveslette az öt milliót, alkudoztak, s végre megegyeztek hat millióban.

— Most még némi nehézségeken kell tulesnünk. A leány természetesen ismeri az ameríkánus kezeirását, tehát néhány leírott szót kell megszerezennem tőle. Ezt reám bízhatja. Magának pedig szüksége lesz egy finom névjegyre, abból szép választék van nálam az irodában. Azonkívül pedig elejét kell vennem, hogy az ameríkánus

érte menjen a leánynak aznap este, mikorra a dolgunkat tervezzük. Meg lehet csinálni azt is.

Bartos aznap este megint besurrant az Imperial szállóba, meggyőződést szerzett, hogy Ralph nincs otthon, aztán kényelmesen ment fel arra az emeletre, ahol az amerikai lakosztálya volt.

Éppen akkor ment ki Sam a szobából. Bartos összeszedte minden szemtelenségét, sietve feltúrta bundájának gallérját, úgy tett, mintha a felsőbb emeletre akarna menni s mikor már a lépcsőn volt, megfordult és így kiáltott angolul:

— Mister Sam, odalenn keresi a gazdája.

Sam, abban a hitben, hogy az az ur, kit alig látott, azok közül a szállóbeli vendégek közül való, akikkel O'Flanagan ismeretséget kötött, nagyokat ugorva sietett lefelé.

Villámgyorsan fordult vissza Bartos, már ott is volt Ralph szalonjában, odarohant az íróasztalhoz, felemelte a bőr írómappát, és halkán felkacagott. Rendben van! Ott heverték előtte a levélpapírok és borítékok és ott látott egy megkezdett és áthuzott levelet, mely egy amerikai ügyvédnek szólt.

A detektív azt is, ezt is zsebre tette, a legnagyobb nyugalommal ment ki a szállóból, anélkül, hogy észre is vette volna Sam, ki természetesen nem találta meg a gazdáját.

Ralph és Hilda ugyanabban az időben az Opera földszintjén hallgatták a Salome előadását. Utána lementek az Opernkellerbe. Hilda egy pillanatig kissé feszélyezettnek érezte magát, a maga körül látott nagy elegancia közepette, de aztán nem átalta, ártatlanul kacagva azt mondani:

— Olyan jól és olyan bőségesen már rég vacsoráztam, mint ma! Istenem, hogy vannak emberek, akiknek mindig jól megy soruk!

Ralph megfogta és melegen megszorította kezét.

— Hilda, kegyednek mindig ily jól és még sokkal, sokkal jobban fog menni sora. Hilda, mondok valamit...

Oly melegnek érezte a szívét, hogy fel akarta tární Hilda előtt kilétének titkát. Aztán meg akarta kérdezni tőle, hogy akar-e a felesége lenni. Egy véletlen eset miatt még sem juthatott a dolog ennyire. Egy közép-temetű szőke ur lépett az asztalhoz, köszöntötte Hildát és fürkésző, kíváncsi pillantást vetett Ralphra. Hilda elpirult és bemutatta:

— Günter doktor ügyvéd — Ralph Patrik ur.

Néhány közömbös szót váltottak, de minthogy Hilda nem kérte fel a doktort, hogy foglaljon helyet, az ügyvéd csakhamar eltávozott.

Némi féltékenységgel kérdezte Ralph:

— Nagyon jól ismerheti ezt az urat, hogy megszólíthatta, noha másnak társaságában van.

— Hilda megint elpirult.

— Ifjúkori barátom! Fialat leánykoromban majd hogy el nem jegyeztük egymással magunkat. De felismertem, hogy vonzalmam nem elég erős arra, hogy feleségül mehessek hozzá.

— Tehát már mégis szeretett, pedig azt hittem...

— Ralph nem fejezte be a mondatot, kedveszegetten nézett körül.

— Nem, Ralph ur! Még sohasem szerettem, nem szerettem igazán férfit. — És oly őszintén és becsületesen nézett a szemébe, hogy Ralphnak el kellett hinnie.

A leány most már sürgette, hogy menjenek s el is mentek, s Ralph autótaxin hazavitte.

— Holnapra, Hilda.

Hilda habozott.

— Holnap... nem tudom... talán korábban megyek el a hivatalból, mert dolgom van.

Ralphot kissé bántotta a dolog, de aztán mégis megnyugodott.

Hildának csakugyan oly dolga volt, melyről nem

világosithatta fel Ralphot. Új cipőt kellett vennie, fogorvosi számlát kellett kifizetnie anyja helyett, a gázszámla is esedékes volt... szóval el akart adni egy aranyláncot, mely atyjától maradt.

Ralph, mikor éjfél tájban lakására ment, ott talált egy hordárt, ki levelet vitt neki Lolottól. A táncosnő ezt írta :

»Kedves barátom, miért hanyagol el ? Nagyon bánkodom miatta. Azonkívül meg is hültem és nem szabad kimennem a szobából. Kérem, sürgős szükségem van egy bizonyos dologban a tanácsára. Ugyan jőjjön el hozzám teára holnap este úgy hat óra tájban ! Várom igenlő választ és addig nem alhatom el, míg nem tudom, hogy eljön-e«.

Ralph habozott. Nem határozta el magában, hogy teljesen szakít Lolottal ? De másrésről némiképen gyávaságnak látszott, ahogy azt tenni akarta. Aztán meg : Hiszen Hilda holnap nem akar együtt lenni vele, tehát némiképen az ő hibájából történik, ha meglátogatja a táncosnőt. Elvégre Lolott nem adott neki okot arra, hogy ily sértően bánják vele.

Ralph leült az íróasztalához, megirt néhány kedvesen hozzájáruló sort és nevetségesen nagy borravalót adott a szolgának. Mikor megint vissza akarta hajtani az írómappát, eszébe jutott, hogy írni akart newyorki ügyvédjének, de a levél formájával nem volt egészen megelégedve. A levélnek okvetlenül az írómappában kell lennie. Nem, nincs ott. Különös, egészen jól vélt emlékezni, hogy ott hagyta. Idegesen keresgélt, aztán nem fáradt tovább és lefeküdt.

Mielőtt elaludt volna, erősen elhatározta, hogy holnapután megmondja Hildának, hogy tulajdonképpen ki ő, és formasierint megkéri a kezét.

26. fejezet

A különszobában

Délután négy óra volt másnap, Hilda a Krause Testvérek irodájában ült, vagy tíz gyorsírással fogalmazott levél volt előtte, melyeket még le kellett gépelnie, és sóhajtván állapította meg, hogy ma már nem adhatja el az aranyláncot.

A szolgáló belépett a szobájába.

— Levelet hoztak Wehningen kisasszonynak.

Hilda átvette a levelet, a címzésen látta az ismert kézvonásokat, kibontotta boldogan mosolyogva és olvasta:

»Kedves Hilda...«

Felvonta a finom szemöldökét. Kedves Hilda! Voltaképpen nem is adtam neki jogot ily bizalmasságra.

»Sürgös, nagyon sürgös beszélni valóm van ma kegyeddel. De egyedül és zavartalanul akarok együtt lenni. Fontos, döntő dologról van szó. Tehát kérem, várjon ma negyed 7-kor a Bösendorfer- és Kärntnerstrasse sarkán, aztán együtt megyünk majd Hopfnerhez, ahol senki sem zavarhat bennünket. Okvetlenül szükséges. Szíves üdvözléssel Ralph Patrickje«.

Tünődve nézte Hilda ezt a levelet. Különös. Oly egészen másképen ír, mint egyébkor. Bizonyára nagy izgalomban lehetett, mert hiszen még a szokott kacskaringót sem huzta a neve alá. De természetesen elmegyek.

Pontban negyedhétkor ott volt a megjelölt helyen, és nem kis mértékben lepődött meg, hogy Ralph még nem várja. Körülnézett, tétován állt meg a forgalmas utcasarkon. Egyszerre egy magas, deli termetű ur tartott hozzá.

— Nemde Wehningen Hilda kisasszony? Morolt báró vagyok. Barátom, Ralph Patrick ur kért meg, hogy itt várjak kegyedre. Fontos, előre nem látott ügyek tartóztatják, hogy nem lehet itt pontosan s éppen az

imént tisztelt meg azzal a kedves megbízással, hogy addig is kísérjem kegyedet, kisasszonyom, a Hopfnerbe.

Mindezt oly tökéletes uri udvariassággal mondotta, **hogy** egyáltalában nem érintette kellemetlenül Hildát.

— Kiejtéséből ítélve Németországból jött báró ur, ugy-e bár, a német birodalomból? Ralph ur sohasem tett említést kegyedről.

— Nem csoda, kisasszonyom, mert csak ma érkeztem Berlinből. Ralph meg én belső barátságot kötöttünk odaát Amerikában, ahol tanulmányuton voltam. De most már siessünk, hogy ebben a kellemetlen időben fedél alá juthassunk.

Morolt báró a Bösendorferstrasseba kanyarodva Hopfner vendéglőjébe kísérte Hildát, pár szót sugott az eléje siető pincér fülébe és egyszerre egy kis szalonban voltak, melyben Hilda az ity dolgokban való minden járatlansága mellett megismerte a különszobát. Egy lépéssel hátrált és megütközve mondotta:

— Itt várjunk?...

— Ugy van, itt, kisasszonyom, barátom arra kért, hogy külön szobába vezessem, mert egészen egyedül, alkalmatlan tanúk nélkül óhajt beszélni kegyeddel. Remélem, hogy elég bizalommal viseltetik iránta, valamint irántam, a barátja iránt... mert máskép mindenesetre...

Hilda gyorsan összeszedte magát.

— Nagyon természetesen! Ralph ur iránt határtalan bizalommal viseltetem, s bizonyára mielőbb itt lesz.

Morolt báró eközben megtette megrendeléseit a pincéernél s csakhamar behozták az előételt s hoztak vele együtt egy üveg tokajit is. Fesztelen beszélgetés indult meg a bécsi és a berlini viszonyokról, és Hildának gyorsan telt az idő.

— Kisasszonyomnak egy kis szénpor hullott a szempillájára, mindjárt a szemébe esik.

Hilda elővett tarsolyából egy kis tükröt, hiába

kereste a fekete pörszemet és nem vette észre, hogy a nyájas báró eközben egy kis üveget vett elő a mellénye zsebéből s néhány cseppet ejtett belőle Hilda borosporharába.

— Kisasszonyom, engedje meg, hogy poharamat üritsem a kegyed és barátom jövődő boldogságára.

Hildának arcába szökött a vér. Tehát Ralph beszélt róla a barátjával és a báró szavai csak azt jelenthették, hogy Ralph komoly szándékkal jár, oly szándékokkal, melyeket ma bizonyosan megemlít. Remegő kézel emelte fel a poharát, koccintott és fenékgig kiürítette borát.

A báró tovább beszélt. Hildának úgy tűnt fel, hogy egészen monoton hangon. Olmos álmoság nehezedett szemére, füle zugott, szíve hevesen vert, ereiben kalapált a vér. Egyszerre úgy rémlett neki, mintha a világosság kialudnék, éjjeli sötétség támadt körülötte, elvesztette eszméletét, úgy érezte, mintha feneketlen mélységbe hullana és fojtogatná valami.

Hilda kinyitotta szemét. Zavarodottan nézett körül, nem látott mindjárt tisztán, de aztán meglátta, hogy hol van. A báró aggódva hajolt reá.

— Kisasszonyom hirtelen elaludt, lehet, hogy a por volt nagyon erős.

Aggódva, kerekre nyílt szemmel nézett reá Hilda. Ugy érezte, mintha vasabroncs szorítaná össze homlokát, borzasztóan fáj a feje, rosszullét, szinte hányásinger vett rajta erőt. Ösztönszerűen nézett az ezüst karkötő-órájára. Ijedten szökött fel helyéről.

— Az Isten szerelmére! Hiszen majdnem nyolc óra. Addig aludtam! De hol késik Ralph ur?

— Hát ezt kérdelem magamban én is! Tárgyalása van a Bristol Hotelben. Legjobb lesz, ha telefonhoz hívom.

Szólt, meghajolt, és bundában, kalapban eltávozott.

27. fejezet

Kelepcében

Szorongó érzés vett erőt Hildán. Mit jelent mindez? Miért hagyta Ralph oly sokáig egyedül egy idegen emberrel? Ösztönszerűen nyitotta ki tarsolyát, hogy még egyszer elolvashassa levelét. A levél nem volt ott! Pedig egész határozottan vélte tudni, hogy tarsolyába tette.

Elmult egy, két, három aggodalommal teljes perc. Az ajtó most hirtelen kinyílt, belépett Morolt báró, nyomában egy rendőr és a pincérek.

— Igen, — kiáltotta a báró erős hangon — ez az a fehérszemély, aki ellopta a pénztárcámat.

Hilda felugrott és szinte esztét veszítve bámult arra az emberre.

A rendőr odament hozzá.

— Jöjjön csak nyugodtan a rendőrbiztosságra. No, jön, vagy nem jön?

Hilda, kiterjesztve karját, úgy állt ott, mint egy kőszobor. Hallotta, hogy a pincérek a piszkos szók özönével árasztják el, hogy Ralph barátja újra meg újra ezt kiabálja:

— Ilyen gyalázatos fehérszemély, hogy még ellopja a pénztárcámat! — Érezte, hogy durva kezek ragadják meg, érezte, mintegy félálomban, hogy kezek járnak a bluza körül, ki is gombolják, s hogy valaki egyszerre elkiáltja:

— Hát itt van a tárcá, az inge alá rejtette az alávaló!

Hilda most már hörögve rokad össze, és esett volna, ha a rendőr fel nem fogja. Mikor pedig magához tért, egy dohányfüsttől, szegénységtől, nyomorúságtól bűzlő helyiségben ült, és előtte állt a rendőr, egy egyenruhás ur és Morolt báró.

A tisztviselő részvétellel nézett rá, de szigorú hangon mondotta :

— Most már magához tért, ne komédiázzon tovább és ismerjen be mindent.

— Mit ismerjek be? Mi történt? Az Isten szerelmére, engedjenek már haza az anyámhoz!

A rendőrbiztos a vállát vont.

— Tehát kérem, báró ur, ismétlje meg vallomását.

A báró köhécselt és Hilda meredt pillantásától megzavarva, nyugtalanul tévelygő szemmel mondotta :

— Ma délután, mikor rövid idővel hat óra után a Kärtnerstrassen jártam, találkoztam ezzel a nőszeméllyel, ki mindjárt erősen kacérkodni kezdett velem. Minthogy nagyon tisztességes, sőt uri benyomást tett reám, megszólítottam, a Ring felé tartottam vele és felszólítására a Hopfner vendéglő külön szobájába mentem vele. Ott nagyon gyengéden kezdett viselkedni, megengedett mindent, aztán az ölembe ült és eközben, vagy talán utóbb, kilopta zsebemből a pénztárcámat, melyben több volt egy millió koronánál. Csakhamar észrevettem a lopást, de nem tettem semmi olyat, ami hangosabb jelenetet idézett volna elő, hanem kimentem azzal az ürügygel, hogy telefonozni akarok, hívtam egy rendőrt, ki velem jött és a leányt letartóztatta. A pikkoló vette először észre, hogy egy négyszögletű tárcsa látszik a bluza alatt. Kigombolta néhány gombját és csakugyan a leány keblében volt a tárcám.

Hildának e szavak közben hálýog hullott le a szeméről. Sejtteni kezdte, hogy valami borzasztó összeesküvést szöttek ellene; felállt és sikoltva kiáltotta a báró szemébe:

— Hazug, gazember, gonosztevő! Biztos ur, én Wehningen Hilda vagyok, anyámnál, született Boos grófnőnél lakom a Kreuzgasseban, a Krause Testvérek cégének vagyok tisztviselője. Egy kedves, jóbarátom levelet küldött nekem, melyben arra kért, hogy menjek el

egy fontos beszélgetésre. Megtettem s ott nem ő várt, hanem ez az ember, ki az illető ur barátjaként mutatkozott be és arra kért, hogy vele együtt várjam be Hopfnernél a barátját. Nem tudom, hogy mi történt azután, nem tudom, hogyan került hozzám ez a tárcá. De egyet tudok, biztos ur, azt, hogy valami szörnyű bűntény történt, melyet nem ismert ok miatt akarnak elkövetni ellenem.

— Mesebeszéd, — mondotta a báró mosolyogva. — Egyébként mondja meg ez a leány barátjának nevét és lakását.

A rendőrbiztos helyeslően intett a fejével. De Hilda megijedt.

Eszébe jutott, hogy a címét egyáltalában nem ismeri, hanem csak annyit tud, hogy egyszer említette, hogy a Lothringerstrassen lakik. A biztos jegyzőkönyvbe vetette ezeket a hézagos kijelentéseket. Hilda a levelet sem mutathatta fel, mert nem volt a tarsolyában.

— Most elkísérjük. Detektivet küldünk a Lothringerstrasseba, hogy nyomozza ki azt az állítólagos Ralph Patricket. A többi azután majd elvállik.

Egy rendőr karonragadta s elvezette Hildát, ki megint közel volt az ájuláshoz. Morolt báró pedig tovább beszélgetett a rendőrbiztossal.

— Kérem, rendőrbiztos ur, van még valami teendőm ebben a dologban? Nagyon kinos reám nézve ez az egész história. Családos ember vagyok s ha feleségem Berlinben megtudja, hogy... no, akkor talán még jobb lett volna, ha inkább nem törődtem volna azzal a pénzszel.

A rendőrbiztos nevetett.

— Lehetőleg kiméletesen fogjuk kezelni a dolgot, báró ur. Mindenesetre kénytelen vagyok kérni a címét, de minthogy azt a fehérszemélyt jóformán tetten érték s valószínű, hogy beismerő vallomást tesz, körülbelül bizonyos, hogy az ön személye egészen említés nélkül maradhat.

A báró átadta a névjegyét és szállásaként egy hieztngi házat említett meg, arra aztán elmehetett.

28. fejezet

Fogságban

Hilda a rendőrbiztosság egyik lezárt szobájában várt néhány utcai leány társaságában. Nem felelt a kíváncsi, gunyos, vagy elvéve résztvevő kérdésekre, csak ott gubbasztott egy zsámolyon és eltakarta kezével az arcát. És agyongyötörte fájó fejét, hogy megoldhassa ezt a rémes titokzatot, mely órák óta gyötrelmé tette az életét.

Vajjon ki lehet az a Morolt báró? Honnan tudta, hogy Ralph irt neki? És mindenek fölött: miért nem jött el Ralph?

Egyszerre, szinte látomásszerűen ismerte fel: azt a levelet nem is Ralph írta, csak utánozták a keze írását! Mindjárt is észrevette, hogy nem úgy írt, mint más-kor. Most pedig világossá vált előtte: valaki ezzel a hamisított levéllel kelepcébe csalta és tönkre akarja tenni. Ki és miért? Nincs ellensége, nem ismer senkit, aki rosszindulattal viseltetnék iránta. Ugy lehet, a Ralph környezetéből valaki. De ki? Ralphnak csak jelenték-telen ismerősei vannak, azon kívül a két írón, Kornon és Kriegelen kívül, kiket nagyon megbecsül.

Hilda lehunyta a szemét. Látta, ahogy Ralph egy pompás autón elrobog mellette. Az autóban aranyhaju, szép, fiatal nő ül mellette. Valon Lolott táncosnő.

Hilda egyszerre felszökött. Valon Lolott, ki hálójába csalta, míg vissza nem tért hozzá, Hildához! Ez a Valon Lolott okvetlenül gyűlöli őt, ennek áll érdekében, hogy tönkre tegyék!

De ily sötét, borzalmas cselekedettel, cinkosok segítségével! Lehetséges volna? Nem olyan ez, mint amit

az ember rémregényekben és bűnügyi történetekben szokott olvasni? De hát akkor ki volna más?

Jött egy rendőr és felszólította, hogy tartson vele a rendőrbiztos urhoz, Ez nagyon bosszusnak látszott és ráförmedt:

— Mindaz, amit itt mesélt, természetesen merő koholmány és hazugság! Bécsben nincs bejelentve semmi Ralph Patrick nevű ember és az a detektiv, aki a Lothringerstrassen házról-házra járt keresni őt, azt jelentí, hogy ott nem lakik olyan vagy hasonló nevű ember. Tehát most majd átszállítják magát az Elisabeth-promenádon levő rendőri fogházba, holnap aztán majd elvállik, hogy mihez fognak vele.

Velőtrázóan sikoltott fel Hilda.

— Rendőrbiztos ur, engedjen haza az anyámhoz! Esküszöm, ártatlan vagyok, nem tudok semmiről, egy gonosztett áldozata vagyok!

A tisztviselő az ajkába harapott.

Mennyire kétségbe van esve szegény! S mily ártatlannak és urinak látszik! De hát a látszat csal, megint egy angyali külsejű utcalány! És ki tudja, nem a mi szomorú napjaink áldozata-e? De a rendőrtiszt nem tehetett mást, mint amit a kötelessége parancsolt.

— Nyugodjék meg, hiszen egyelőre nem történik vele semmi. Meglehet, hogy holnap már szabadlábra helyezik. Arról mindenesetre a tartományi törvényszék fog határozni, mert oda küldjük át az iratait. Ön mindenesetre még fiatal, még megjavulhat... meglehet, hogy ez volt az első botlása... holnapra majd meglátjuk.

Hilda sirt, tördelte a kezét s kétségbeesetten kiáltotta:

— Engedjen haza, kérem, az anyámhoz! Ő beteg és gyöngő, kétségbe fog esni, ha nem megyek hazá!

— Ha akarja, még ma este értesitem az esetről anyját...

— Ne, ne, az Isten szerelmére, csak azt ne! Anyám nem élne tul ezt a szégyent!

Egy polgáriruhás rendőr lépett be, valami jelentést tett, mire a rendőrbiztos vállát vonva mondotta:

— Tehát nem segíthetek jobban. A kocsi itt áll, most az Elisabethpromenadera viszik.

És Hildát, minthogy lábai felmondották a szolgálatot, egy omnibuszhoz hasonló zárt és vasrostélyos kocsiba vitték, melyben rajta kívül még néhány nőszemély és egy rendőr ült. A leány magához szorította karjait, hogy ne érjen hozzá senkihez és semmihez, behunyta szemét, hogy ne lásson semmit, s a rövid kocsizás után úgy emelték ki a kocsiból, mint egy halottat és éjszakai nyugalomra egy cellába vitték, hol őt szempárból a bűn, a nyomor, a kétségbeesés meredt reá, hol rossz leheletek tették döglelettessé a levegőt és rekedt torkokból alávaló szavakat kiáltottak reá, melyeknek értelmét csak sejtette, de nem értette meg.

És eljött egy éjszaka, mikor Hilda újra meg újra átfogta saját kezével a torkát, hogy véget vessen életének. De a keze újra meg újra lehanyatlott, mert valahonnan mégis támadtak reménykedő gondolatai.

29. fejezet

Menekvés

Kriegel doktor egyszer, mikor felbontogatta és átnézte a postát, a sok kolduló és örülnél örültebb tervekkel előhozakodó levelek közt talált egyet, mely tartalmával és hangjával kivált a többi közül. Nem is mulasztotta el felolvasni Ralphnak. A wöllersdorfi gyárnak egy Demmel nevű munkása írta s oly józanul egyszerű szavakkal ajánlotta figyelmébe a wöllesrdorfi óriási gyártelepet, mely munka és lelemény híján egy birodalmi

német vállalkozó csoport kezén sorvad el, holott okos vezetéssel és új tőke beruházásával hatalmas vállalatot lehetne teremteni belőle. Demmel azt mondta, hogy néhány ezer, kenyerében fenyegetett bajtársa érdekében írja ezt a levelet s azt ajánlotta Ralphnak, hogy ne sajnálja a fáradságot és nézze meg Wöllersdorfot.

Ralph érdeklődve hallgatta végig a levelet s mindjárt azt mondotta Kriegelnek, hogy szeretné megismerni azt az embert. Hívja meg hozzá vasárnapra.

Ugy is történt és Ralph a szombati napot, mikor Hildával úgy sem találkozhatott, Wöllersdorfban töltötte. A gyártulajdonos társaság képviselői nagy várakozásokkal fogadták s hosszas fejtegetésekkel igyekeztek meggyőzni, hogy Wöllersdorf csakugyan alkalmas arra, hogy ezernyi gyárral, temérdek munkásházzal, kerttel, tisztviselők és munkások klubépületeivel, fürdőekkel, színházakkal ipari várossá fejlődjék.

— O'Flanagan-Citynek lehetne elnevezni az egészet, — jegyezte meg mosolyogva az egyik igazgató — és neve így halhatatlanná válnék.

Mikor autón visszatértek Bécsbe, így szólt Kriegel, ki elkísérte Ralphot:

— Most majd kitűnik, hogy az A. E. G. urai hajlandók-e s mily áron hajlandók kiadni kezükből Wöllersdorfot. Semmiképpen se higgye, hogy ezeket az urakat egy csepp eszményi érdek is vezetné terveikben! Mindenképpen azon lesznek, hogy óriási összegeket huzzanak ki a maguk számára.

— Ha a dolog csak pénzen fordul meg, — felelte Ralph a vállát vonva — akkor az üzlet meg lesz csinálható. Pár millió dollárral több vagy kevesebb nem számít: az a fő, hogy szolgáljak vele az országnak.

Ralph az estét barátainak társaságában töltötte s két óra volt, mire lefeküdt. De előbb meghagyta Samnek, hogy kora reggel hajtasson fel a szálló portásával egy

nagy bokrétára való vörös rózsát és küldesse el Wehningen kisasszonynak.

Másnap reggel kilenc óra volt már, mikor Ralph felébredt. Gyorsan megfürdött, aztán jókedvvel ült a reggelihez, melyet lakosztályában szokott elkölteni. Örült, hogy ma viszontlátja Hildát s már előre élvezte Hilda meglepetését, mikor majd megtudja, hogy valójában ki is az udvarlója.

Reggeli közben Ralph, szokása szerint, ujságot olvasott. Kedvetlenül futotta az első oldal politikai híreit. Aztán a napihírekre tért át s feltűnt köztük egy, már a kissé titokszerű címéért is: *Megint egy!* És olvasta:

»Nagy mértékben jellemző romlott viszonyainkra nézve az a sajátságos eset, mely tegnap este történt Bécsben letartóztatottak egy jó családból való fiatal leányt, egy nemrég elhunyt bárónak és nejének, leánykori nevén B. grófnőnek leányát, W. Hildát (lakik a 18. kerületben, a Kreuzgasseban), egy villanyfelszerelési cikkeket készítő gyár tisztviselőnőjét, mert a Hopfner-vendéglő egyik külön szobájában, pásztoróra közben, pénztárcát lopott egy urtól, kivel rövid idővel azelőtt ismerkedett meg a Kärntnerstrassén. Tudósítónknak a rendőrségen szerzett értesülése szerint a fiatal leány, kinek hír szerint nagyon megnyerő külseje van, kétségbeesetten tagad, de eközben a hazugságoknak oly szövődékébe bonyolódott, hogy nem lehet kételkedni bűnösségében. W. Hildát este átszállították az Elisabethpromenadeon levő rendőrségi fogházba. A rendőrség nem közli a nevét a meglopott urnak, aki egyébként visszakapta a tárcáját a tartalmával együtt. Jó családból való fiatalemberekből sikkasztó, valutacsempezs és betörő, kifogástalanul nevelt leányokból rossz nő és tolvajnö: ezeket az emlékeket hagyta nálunk a háború»

Ralph végigolvasta. Kidülledő szemmel nézett me-reven, mint az ittas ember; felugrott, megtántorodott, a homlokára szorította két öklét s oly rémesen kacagott fel, hogy Sam ijedten sietett oda hozzá s mikor meg-

látta gazdájának zöldre-fehérre vált arcát, nyitva maradt tajtékozó száját, nem hitte másképp, mint hogy Ralph megőrült.

Lihegve tért ismét eszméletre Ralph. Leült az íróasztalához és tépelődött magában.

Tehát ezért nem találkozhatott tegnap velem! Mert már tudta előre, hogy férfivadászatra indul! Hilda községes, tolvaj, utcai leány! És én, én, egy más világból idejött bolond, én agyalágyult számár, szentnek, ártatlan, tiszta teremtésnek hittem!... De nem, nem, nem! Okvetlenül tévedés lehet! Nem ajánlottam-e fel neki bármily segítséget, mikor egyszer anyagi gondjait panaszolta? És nem sértődötten utasította-e vissza? Hilda utcai leány? Hilda tolvajnő? Nem, inkább hiszem azt, hogy megőrültem, hogy mindez nincs is benne az újságban, hogy borzasztó álom az egész!

A rémületet és borzadályt egyszerre a részvét váltotta fel benne. Hilda börtönben töltötte az éjszakát! Hilda, ez a finom, szinte tulérzékeny leány, kétségtelenül csavargók és gonosztevők közt sir és jajgat most a börtön cellájában. Akár bűnös, akár nem, ki kell szabadítani tüstént és minden áron. Ha nem is kedvese már, de mindenesetre boldogtalan testvére, szegény, megtévedt teremtés, kit okvetlenül meg kell mentenie.

Lerohant a lépcsőn s közben gondolkozott. Idegen ebben a városban s nem találhatja meg elég gyorsan a helyes utakat, azonkívül amerikai sajátossága is hátráltathatná a merev bürokratikus formákkal szemben. Kriegelnék kell vele tartania.

A soffőr megijedt mikor megpillantotta Flanagan dult arcát, noha Sam már megmondotta neki, hogy valami borzasztó dolog történhetett gazdájukkal. S mikor Ralph meghagyta neki, hogy a lehető legsebesebben hajtson Kriegel doktorhoz, a Sternwartstrassera, valósggal gyilkos iramban indult el.

Kriegel a legteljesebb pongyolában ült íróasztalá-

nál, irt és füstfelhőket eregetett rövidszáru pipájából, mikor Ralph berontott hozzá és lélegzete fogylán hadarta el neki mindazt, ami az ujsághir szerint történt. Kriegelt a lelke mélyén gyökerező filozóf nyugalom sem menthette meg attól, hogy el ne sápadjon. Villámgyorsan kapkodta magára a ruhát s csak lenn az autóban tudott megszólalni.

— Kedves O'Flanagan, vagy nagyon naiv ifju ember ön, kit egy szép arc, meg egy kék szempár bolonddá tehetett, vagy pedig nagyon különös dolgok történtek.

A rendőrségi fogház kapusától megtudta Kriegel, hogy kihez forduljanak. Mindjárt azután egy nagyragu rendőrtisztviselő előtt álltak, kire O'Flanagan neve nem tévesztette el hatását. Ralph nehezen fékezett felindulással mondotta :

— Rendőrtanácsos ur, az egyik ujságból értesülök, hogy tegnap este egy fiatal leányt — a rendőri jelentés csak W. Hildának említi, de egész bizonyosan Wehningen Hildáról van szó — lopás sulyos gyanuja alatt ide szállítottak át. Személyesen érdeklődöm az iránt az ifju hölgy iránt és kész vagyok letenni bármily összegű óvadékot Wehningen kisasszonyért.

A rendőrtanácsnok, csodálkozva, hogy a híres amerikai egy női letartóztatott iránt érdeklődik, a legnagyobb előzékenységgel felelte:

— Óvadékra nincs szükség, a délelőtti folyamán anélkül is intézkedtem volna a fogoly szabadlábra helyezéséről.

— Kiderült ártatlansága? — kiáltott Ralph örömmel.

— Nem mondhatom, de a währingi biztosságnál tett kérdésünk után megállapítottuk, hogy Wehningen Hilda anyjával együtt szabályszerűen be van jelentve s osztrák állampolgár, s minthogy szökéstől vagy a vizsgálat érdekének csorbulásától nem kell tartani, nincs ok, hogy tovább is őrizetben tartsuk. A rendőri nyomozás

iratait mindenesetre átküldjük a tartományi törvényszéknek s minden további lépés az ügyészség és a vizsgálóbíró dolga lesz, ők teszik majd a vád alá helyezési indítványt. Egyébként, minthogy a fiatal leány rendkívül jó benyomást tett reám, megbiztam egy tisztviselőt, hogy szerezzen róla tájékoztatást a szomszédoktól, meg abban a házban, ahol lakik. Voltaképpen már itt is lehetne a jelentésével. Most pedig rendelkezni fogok szabadlábrahelyezéséről.

Ebben a pillanatban belépett a rendőrség kiküldöttje.

— Ahá, itt van már! No, Wollner ur, mit tudott meg?

A megbizott katonás állásba vágta magát és így szólt:

— Tanácsos ur, nem értem ezt az egész esetet. Valami nincs rendben. A házmesterné abban a házban, ahol Wehningen kisasszony az anyjával lakik, a szomszédok, a sarki trafikosnő, a szomszéd mészáros, mind borzasztóan fel vannak indulva, és kijelentik, hogy tűzbe teszik a kezüket a leány ártatlanságáért. Valósággal híres a környéken az előkelő, szolid viselkedéseért, csendesen és visszavonultan él, majdnem mindig este hét óra előtt megy haza és többé nem megy ki a házból. Csak az utóbbi időben küldött neki gyakrabban virágot s néhányszor későn, de mindig tíz óra előtt kísérte haza autón egy ur.

— Az az ur, ki a virágot küldötte és Wehningen kisasszonyt hazakisérte, én vagyok, — vágott közbe Ralph, ki tulböldogan hallgatta a rendőrség emberének jelentését.

A rendőrtanácsos is határozottan elképedt.

— Hát mindenesetre különös... úgy látszik, itt valami csakugyan nincs rendben! Annak az urnak a feljelentése szerint...

— Tulajdonképen ki az az ur? — vetette fel a kérdést Kriegel doktor.

— Egy Morolt György nevű báró, ki berlini ember, de ez idő szerint Bécsben tartózkodik s itt Hietzingben, a Cumberlandstrasse 72. szám alatt lakik. Amugy is megidéztem ma délelőttre, mert szembesíteni akartam vele a leányt, mielőtt elbocsátom.

A rendőrtanácsos lapozgatott a jegyzőkönyvben, melyet az a rendőrbiztosság terjesztett be hozzá, amelyhez Hildát legelőször kísérték, és felvonta szemöldökét.

— Nagyon különös! Hallgassák meg csak, uraim, hogy a letartóztatott mit mondott tegnap jegyzőkönyvbe.

»Az irodában, ahol dolgozom, délután négy óra tájban levelet kaptam az előttem ismert Ralph Patrick urtól, ki arra kért, hogy negyedhét órakor várjam a Bösendorfer- és Kärntnerstrasse sarkán, mert okvetlenül, senkitől sem háborgatva kell beszélnie velem. De helyette megjelent egy ur, ki Morolt bárónak és Ralph barátjaként mutatkozott be. Azt mondotta, hogy barátja akadályozva van a pontos megjelenésben, s a különszobába vezetett engem. Ettem valami csekélységet s kiittam egy hajtásra egy pohár bort, mire a kábultság egy nemébe estem. Mikor magamhoz tértem, nyolc óra volt és Morolt báró eltávozott, telefonozni Ralph urnak. Egy rendőr kíséretében jelent meg újra és lopással vádolt. Csakugyan bluzomban találták meg a tárcáját. Ezt csak úgy magyarázhatom meg, hogy az a báró dugta a ruhámba a tárcát aközben, hogy kábult állapotban voltam.«

Ralph és Kriegel szinte dermedten hallgatták mind ezt, a rendőrtanácsos pedig ezzel a kérdéssel fordult hozzájuk :

— De hát tulajdonképen miért nem mondotta meg a kisasszony az ön igazi nevét és címét?

Ralph egész testében reszketett, tördelte a kezét és így kiáltott :

— En vagyok a hibás. Csak Ralph néven ismert,

mért elég ostobán úgy mutatkoztam be neki, s nem akartam mindjárt megmondani neki, hogy gazdag ember vagyok. Nem tudta az igazi címetem sem, csak én mondtam neki egyszer, hogy a Lotringerstrasseban lakom. De tegnap nem küldöttem neki levelet. Hol van az a levél?

— A levél nem volt nála. Erről a következőket vallja:

»Határozottan meg vagyok győződve, hogy Ralph ur levelét a kis börtársolyomba tettem. Hogyan vesztetem el, nem tudom, de azt hiszem, hogy öntudatlanságom közben elopták tőlem«.

A két ur izgatottsága most már átragadt a rendőrtanácsora is, ki felugrott és nagy léptekkel járt fel s alá a szobájában.

— Most már egészen más színben látom ezt a történetet. Legfőbb ideje, hogy az a Morolt báró jelentkezzék. Mindjárt megkérdezem Hietzingtől, hogy kézbesítették-e neki az idézést.

Nagy várakozás közben múlt el az a perc, míg a rendőrtanácsos megkapta a kapcsolást.

— Itt Szvoboda rendőrtanácsos. Kérem, kollega ur, jó két órával ezelőtt megbíztam a rendőrbiztosságot, hogy küldjön sürgős idézést Morolt György bárónak, ki a a Cumberlandstrasse 72. szám alatt lakik. Hogyan? Nem lakik ott? Hietzingben egyáltalában nincs bejelentve? Bizonyos? De hiszen ez hallatlan! Hát köszönöm!

A szobában halotti csend, melyet csak Ralph lihegő lélegzetvétele zavar meg.

Némi szünet elmúltával megdöbbenve és magából kikelve mondotta a rendőrtanácsos:

— Uraim, kérdéseimből ugyanis megtudhatták már — az az ur, ki abba a gyanuba keverte Wehningen kisasznonyt, hogy tolvaj utcai leány módjára viselkedett, hamis címet mondott be a rendőrségen! Az egész eset

mind gyanusabba válik. Most már haladéktalanul értesitem az elnök urat.

Kriegel doktor előlépett.

— Ha kérnem szabad, rendőrtanácsos ur, mindekelőtt bocsássa szabadon Wehningen kisasszonyt. A rendőrség elnökénél aztán majd mi magunk tesszük meg a jelentést. A dolog fölöttébb komoly, komolyabb, mint valamennyien hittük.

Telefonon kiadott parancs, egy percig tartó kínos csend, melyben három ember szívének dobogása hallatszott. Aztán, rendőrtől kísérve, belépett a szobába Hilda.

Hófehér arccal, sirástól kidagadt szemmel, kuszán a homlokába csüggő szőke fürtjeivel, Hilda megállt s arcahoz csapta két kezét, mikor megpillantotta Ralphot.

Az odaugrott hozzá, karjaiba fogta, megcirógatta, mint egy kis gyermeket és szeliden mondotta neki:

— Mit tettek magával, Hilda? Ne sirjon, mert itt vagyok mellette, többé nem görbül meg egy hajszála sem.

Hilda kétségbeesetten zokogott fel, megtántorodott, féláljultan roskadt arra a székre, melyet a rendőrtanácsos vitt oda hozzá. A rendőrtanácsos aztán köhécselt, és így szólt hozzá:

— Wehningen kisasszony, most szabad s magam is meg vagyok győződve, hogy gonosz játékot űztek önnel. Térjen magához, O'Flanagan ur most haza fogja kísérni anyjához és...

Hilda elcsodálkozva nézett körül:

— O'Flanagan? Ki az?

— Én vagyok, Hilda, én is igazságtalanságot követtem el önnel! Alnéven, loptam be magam bizalmába, de szándékom igazán tiszta volt. Később majd elmondom mindezt, Hilda. De most arra kérem, csillapodjék le és bízzék meg bennem és barátomban.

Hilda felállt.

— Tehát ön az a gazdag amerikai, aki boldoggá

akarná tenni Ausztriát! Egyelőre csak engem tett igazán, igazán boldogtalanná!

És halkán felzokogott.

— Bizonyára azt hitte, hogy olyan vagyok, akinek a pénz minden, ki lábához fog borulni önnek és millióinak! És egyéniségének hatását Harun al Rasid módjára ki akarta próbálni a milliói nélkül is. És engem most ki ragadott szegényes, de nyugodt életemből, én most szégyenbe és gyalázat kerültem ön miatt.

Hilda most már egészen összeszedte magát. Föl egyenesedve fordult a rendőrtanácsoshoz.

— Leleplezték-e már azt a gonoszlevőt, aki tönkre akart tenni? Be van-e bizonyítva már, hogy összeesküvés áldozata vagyok?

A hivatalnok megint egészen hivatalnokká lett, kinek fontolóra kell venni minden szavát, és meggondolva monddta:

— Majdnem, kisasszonyom, már magában az a tény, hogy az állítólagos Morolt báró hamis címet vallott be, más színben tünteti fel az esetet. Nem kételkedem, hogy be lehet bizonyítani ártatlanságát.

— Előttem be van bizonyítva, Hilda, előttem megint a legtisztább, legjobb teremtés a világon! Most pedig jőjjön velem!

Hilda egy lépéssel hátrált, s elhárító mozdulatot

— Várjon! Azt mondja: »megint« — tehát ön is hitt bűnösségemben. Ralph ur, vagy igazabban O'Flanagan ur, ön gazdag és gazdagsággal sokat lehet elérni. Mozgasson meg minden lehetőséget, hogy bebizonyítsa ártatlanságomat nemcsak maga, hanem az egész világ előtt. Keritse elő élve vagy halva azokat a gonosztevőket, kik elvetemültség hírébe akartak kergetni. Várok három napig, akkor aztán tudni fogom, hogy élhetek-e tovább, vagy hogy végét kell-e vetnem életemnek. És addig nem akarom látni önt, O'Flanagan ur.

Ralph utána akart rohanni, de Kriegel visszatartóztatta.

— Engedje! Tökéletesen igaza van. Önnek most csak egy feladata lehet: Megtisztítani a leányt a folt minden árnyékától.

30. fejezet

Nyomon

Aközben, hogy a Kreuzgasseban megrázó jelenetek történtek Hilda s az események következtében teljesen letört anyja közt, Ralph röviden s mégis kimerítően elmondta történetét a rendőrfőnöknek. O'Flanagan névjegyét itt is bűvös hatást idézett elő, mint mindenütt. Ralph és barátja minden nehézség nélkül juthattak a bécsi rendőrfőnök elé, kinek hatalma korlátlan.

A rendőrfőnök szemmel láthatóan meg volt illetődve, mikor Ralph elmondotta neki a történeteket.

— Természetesen nem fogok elmulasztani semmit, hogy felderítsem ezt az ügyet! De nagyon megkönnyítené munkánkat, ha tudnók, hogy tulajdonképpen ki ellen irányult ez a gazság. Csak az ellen a szegény fiatal leány ellen, vagy inkább talán ön ellen?

— Kriegel köhécselt s megjegyezte:

— Elnök ur, azt hiszem, jól keresi a nyomot. — O'Flanagan ur elfelejtett elmondani önnek egyet és más: Valon Lolott táncosnővel való ismeretségéről. Ez a hölgy nagyon furcsa politikai ábrándokkal jár és ismételve igyekezett megnyerni terveinek O'Flanagan urat!

És Kriegel, figyelmen kívül hagyva Ralph minden tiltakozását, körülményesen elmondott mindent, amit Lolott politikai tirádáiról tudott.

A rendőrfőnök elmosolyodott.

— Kezdek tisztábban látni. Ismerik talán az urak

a táncosnő urát, Bartos magándetektívet?

— Sajnos, ismerjük, — kiáltotta Kriegel — Éppen most akartam szóbahozni. Erről a gonosztevőalakról könnyű feltételezni minden gyalázatosságot.

— Ugy van, ugy van, uraim! Nehéz legény. Tehát kezdjük a dolgot vele. Gondolkozzunk: Meglehet, hogy ez a Bartos különböző okok miatt szerette volna elszakítani önt Wehningen kisasszonytól.

Elképedve vetette ellene Ralph:

— De hiszen azt sem tudta, hogy azt a hölgyet ismerem!

A rendőrfőnök harsányan kacagott fel.

— Ön éppen csak nem tudja, ki, hogyan és miért érdeklődik nem közönséges módon a személye iránt. Bizonyos benne, hogy nem követték minden lépését, hogy, ha kávéházban vagy akárhol ült Wehningen kisasszonnyal, nem volt-e közelében valaki, aki megfigyelte és kihallgatta beszédüket?

Ralph felszökött:

— Néhány nappal ezelőtt úgy rémlett, mintha a Burg kertjében egy fickó settenkedett volna utánunk. Hórihorgas, sovány ember! Egész bátran lehetett a szóbanforgó ember.

— Gondolkozzunk tovább. Bartos felbérelt egy fickót, ki Morolt báró néven lépett a színre. Hamisított levél segítségével csalta a hölgyet a végzetes találkára.

— De hiszen nem ismerte a kezem írását...

— Könnyen megszerezhetette. Nyomozást fogunk indítani a szállójában.

Ralph idegesen kapott a homlokához.

— Különös, most jut eszembe, hogy tegnapelőtt sehogy sem találhattam meg egy megkezdett leveletem, melynek az írómappám alatt kellett volna maradnia. S a szolgálóm elmondotta, mikor segített a vetkezésnél, hogy a lépcsőn valaki bolonddá tette s azt kiáltotta neki, hogy várom lenni az előcsarnokban...

— Tehát megint egy indíték. Mig szolgálja lennt kereste, Bartos, vagy egy felbérelt embere felment a kegyed lakosztályába, ellopta a levelet, valószínűleg elcsent hozzá néhány levélpapírt is, így aztán minden különösebb nehézség nélkül utánozhatta a kezeírását. Most pedig térjünk át a dologra. A detektívféle lehet bármily ügyes mások megfigyelésében, de nincs hozzászokva, hogy őt magát figyeljék. Ennek következtében Bartost, kinek lakása és irodája az Annagasseban van, mától fogva megfigyelés alá vesszük. Morolt bárót látásból legjobban Wehningen kisasszony ismeri, de őt hagyjuk békében. Elvégre okvetlenül rá fog ismerni az a rendőr is, ki a kisasszonyt annak a fickónak a feljelentése alapján tartóztatta. Kirendelem két legügyesebb emberemet és rajtuk kívül a rendőrt is, aki polgári ruhában fog eljárni.

Megbeszéltek még néhány formaszerűséget, aztán Ralph és Kriegel ajánlotta magát. De Ralph megállt a küszöbön és így szólt:

— Elnök ur, meg vagyok győződve, hogy emberei anélkül is el fognak követni minden tőlük telhetőt. Mégis kérem szives engedelmét, hogy ötszázmillió koronás jutalomdíjat tűzhessek ki, amelyet a szerencsés nyomozás végén az abban résztvevők közt lehetne szétosztani.

31. fejezett

A konfliskocsis

Ugyanaznap délután az Annagasseban, az előtt a ház előtt, amelyben Bartos irodája volt, egylovas bérkocsi állt, melynek kocsisa szemmel láthatóan unatkozva ült a bakon. Minthogy a taxaméter zászlaja le volt ütve, nyilvánvalóan utasát várta. Közelében ruhájáról ítélve boltiszolgának látszó ember bajlódott láthatóan azzal,

hogy rendbehozza a motoroskerékpárját. Minthogy néhány lézengő ember kíváncsian nézte a munkáját, káromkodva erősítgette, hogy semmiképen sem képes rájönni, hogy az a bitang, tudniillik a motoroskerékpárja, miért nem akar járni. A figyelmesebb néző azonkívül megállapíthatta volna, hogy néhány pernyi időközökben egy elegánsan öltözött hölgy vetődik arra és pillantásokat vált a kocsissal, meg a motorkerékpáros emberrel.

Három óra tájban megérkezett Bartos és az irodájába ment fel. Alig, hogy elnyelte alakját a sötét kapualja, a boltiszolga, ki még mindig a kerékpárjával bibelődött, halkán fütttyentett, mintegy magában, amivel a konfliktuskocsist erőteljes köhögésre indította.

Rezignáltan fordult a kerékpáros a kocsishoz, azt mondotta, hogy kölcsön kell kérnie valahonnan egy srófhuzót és kérte, hogy addig vigyázzon a kerékpárjára. A kerékpárat pedig a bérkocsihoz támasztotta, aztán eltávozott. Ha valaki utána ment volna, okvetlenül megállapíthatta volna, hogy a derék ember nem nagyon sietett megszerezni a srófhuzót, hanem megáll a Kärntenrstrassen és nem veszi le szemét az Annagasseról.

Az elegáns hölgy elment mellette s a boltiszolga odasugta neki:

— Bartos már itt van, most pedig várjunk, mert hátha jön még a másik.

Egy óra mulhatott el, a taxaméter órája bizonyára oly számot mutatott már, mely 7.000-rel megszorozva, ijesztően nagy összeget tehetett, mikor előkelő bundában, mely azonban meglehetősen kopásnak indult, egy deli ur lépett be az annagassei házba. A bakon ülő kocsis ebben a pillanatban borzasztóan tüszögni kezdett, meglengette közben a tarka zsebkendőjét, a lusta bolti szolga, az elromlott kerékpár tulajdonosa, illetlenül hangosan füttyörészni kezdett, az elegáns hölgy pedig nagyon kevéssé elegánsan gyors léptekkel közeledett. Kérdő pillantást vetett a kocsisra, az biccentett neki, mire a hölgy

bkement a házba, s felsietett két sötét emeletre, melynek lépcsője Bartos lakásához vitte. Az ajtón kis cég-tábla volt ezzel a felirással :

BARTOS LASZLÓ

a »Luna« hatóságilag engedélyezett magán-detektív iroda tulajdonosa, található 5 órától 6-ig.

Az elegáns hölgy megnyomta a csengő gombját, mire lompos öreg fehérszemély nyitott ajtót. A hölgyet egy szobába vezették, amelyben oly sötét volt, hogy alig lehetett észrevenni, hogy mily kopott benne a butor. És felkérték, hogy türelmeskedjék, mert látogató van Bartos urnál.

A szomszédos szoba ajtaja ki volt párnázva, úgy, hogy a hölgy, bár egészen közel ment hozzá, csak tompa hangzavart hallott ki a szobából. Gyors elhatározással benyitott az ajtón, azt mondotta, hogy : »Pardon!«, megállapította, hogy Bartos ingerült beszélgetést folytat azzal a deli urral, aki csak az imént lépett be a házba, még egyszer azt mondotta, hogy : »Pardon!«, aztán a két ur ingerült felkiáltására válaszolva :

— Bocsanat, de most nem várhatok és szeretném tudni, hogy egy óra múlva még itt találom-e a magán-detektív urat.

— Itt talál. Hatig tart a hivatalos óráim, de körülbelül nyolc óráig itthon maradok.

A hölgy, aki a rendőrség megfigyelője volt, elégtelen távozott és gyorsan jelentést tett a kocsisnak, ki valóság szerint az a rendőr volt, ki két nappal az előtt Morolt báró felkérésére letartóztatta Hildát, valamint a kerékpárosnak, ki most megint a motorjával bibelődött, aztán elment Isten hírével.

Másfél óra mulhatott el, mikor az állítólagos Morolt báró újra kilépett az utcára. Morolt báró, recte Haller György, azért kereste fel Bartost, hogy felvegye tőle

a gazzettéért kialakodott hatmilliót. Bartos tiltakozot ez ellen a követelés ellen.

— Azt mondtam, hogy siker esetében kap tőlem hat milliót. De nem tudom, hogy sikerült-e. Az amerikus ma reggel a rendőrfőnökségen járt, onnan pedig a Schottenringre, a rendőrfőnökhöz vitette magát. Nem tudom még, mi jelentősége van ennek. A leány mindenesetre ismét otthon van. Kétségtelen, hogy egyedül ment el az Elisabethpromenaderől, amiből talán azt is lehet következtetni, hogy az amerikus nem akar többé tudni róla. Azt, hogy milyen viszonyban áll vele most, mégis csak akkor tudhatom meg, mikor a másik, a Valon Lolott, megint beszélt vele. Egyelőre nem adok pénzt.

Haller dühöngött és kiabált.

— Mi közöm az ön asszonyához? Elvégeztem a feladatomat, úgy tettem mindent, amint kívánta s most követelem a pénzemet!

Végre kapott újabb előlegül még két milliót, melyel aztán elégedetten távozott el.

Az Annagasse és Kärntnerstrasse sarkán megállt s magához intett egy autótaxit. Nagyon hideg volt, a gyalogjárót csuszós sár borította, Hallernek nem volt kedve, hogy beszenyezze a cipőit és elvégre meg is engedhette magának azt a fényűzést!

Aközben, hogy a soffőrnek odakiáltotta, hogy a Dobner-kávéházba vigye, a kerékpáros felkapott, láthatólag rendbejött motorjára és kényelmesen követte nyomon az autótaxit, mögötte pedig lassan kocogva az egylovas.

Hallernek a Dobner-kávéházban volt a szokott társasága. Másodrendű komédiások, elvéve egy-egy olyan is, aki csakugyan ért valamit, ügynökök, kisebbrangú igazgatók, éjjeli helyiségek tulajdonosai, kik ott szoktak megegyezéseket kötni az éjjeli helyiségeik számára. Közben többé vagy kevésbbé kikent kifent nőalakok, a bretli

elhizott, koros hösnői, fiatal leányok, kik még kezdetén álltak annak a karriérnek, mely magasan fenn, vagy mélyen lenn végződhetett. És a polgári osztályokhoz tartozó vendégek közt a veszedelmes korban levő sok asszony, kik égő, biztató pillantásokat vetettek a művészasztalok felé.

Haller odavont magának egy széket a törzsasztalok egyikéhez, kezével csókot dobott egy leány felé, intett egy hektikás polgárasszonynak, ki epedve nézett reá, feketekávé rendelt, hozzá cognacot, »de valódit«, és tíz cigarettát. Fesztelenül vett elő a tárcájából egy százezres bankót, s mindjárt kifizette a cigarettát.

Csipősen mordult fel egy komikus, akit már régóta nem lehetett kómikusnak mondani, s akit már csak első számnak szoktak alkalmazni az éjjeli helyiségekben, addig, míg csak szállongtak a vendégek:

— No, szeretném tudni, honnan veszi maga mindig a palikat!

— Elhiszem, — kacagott harsányan Haller — de maga még ha tudná sem érne el sokat vele.

— Csakis a szerelem teszi, — sugta gunyosan egy pirosra festett ajku fiatal teremtes, mire megvető pillantások estek Hallerre. De a megvetéshez irigység vegyült.

— Gyerekek, ma jó estét csinálunk magunknak! — kiáltotta Haller, mikor indulni készült. — Most szunditok egyet a meleg szobámban, aztán majd friss erővel látok hozzá a továbbiakhoz.

Azzal elment. Mikor pedig künn az utcán egy konflist pillantott meg, egy pillanatig gondolkodott, aztán beszállott a kocsiba. És bemondotta egy Gumpendorferstrassei ház számát.

A kocsis ravaszul csiptetett szemével a kerékpáros felé, aki már megint a kerékpárjával piszmogott, és elhajtatott, mire a boltiszolgának öltözött detektív is kerékpárjára kapott.

A gumpendorferstrassei ház előtt éppen künnt állt

a kapuban és hamut hintett a gyalogjáróra a házmesterné, mikor a konflis ott megállt. Haller kegyesen fogadta a köszöntését, hogy : »kezét csókolom, nagyságos ur !«, fizetett, és eltűnt a házban. A kocsis megkérdezte a házmesternétől :

— Sokszor vittem már ezt az urat ! Aféle művész, ugy-e bár ? Tulajdonképpen kinek is hívják ?

A házmesterné készségesen felelte :

— Hallernek, Haller Györgynek hívják. Operett-énekes, csak hogy úgy veszem észre, már nem sokat érhet, mert soha sincs valamire való angacsmánja.

A kocsis pipára gyújtott.

— Egyszobás ur, mi ?

— Az, az, butorozott szobája van Wisloschilnénál a harmadik emeleten.

A kocsis most már eleget tudott és rácsapott a lovára, a motorkerékpáros pedig, ki egész véletlenül ugyanakkor érkezett oda és szemelláthatóan szorgalmasan keresett egy címet a zsebbeli jegyzőkönyvében, visszaszárguldott a város felé.

32. fejezet

Underwood Charmion

Underwoodék azzal a kimondott szándékkal érkeztek Bécsbe, hogy ott egészítik ki minél olcsóbb áron newyorki képtárukat. Underwood Frederic s még inkább a felesége, Mabel, nagyon jól tudták, hogy mivel tartoznak gazdagságuknak, s mikor nevük egy évvel ezelőtt az »upper fourhundred«-hez tartozóként jelent meg a megjelentek közt a *Newyork Times*-ben, Underwood Frederic ünnepélyesen kijelentette :

— Mabel, új szárnyat kell építenünk a házunkhoz és képtárat kell összevásárolnunk.

Charmion, a leányuk, ugyan azt jegyezte meg erre, hogy képtárat nem lehet csak úgy összeállítani, mint a konyhaberendezést, mert ahhoz jókora szakértelem szükséges, de az apja csak mosolygott ezen a beszéden.

— Kedves gyermekem, akinek van elég dollárja, annak nem kell műértelem! Az ember egyszerűen leszerződhet egy rendes festőt, az már gondoskodik arról. Az a fő, hogy ne maradjunk el azok mögött a Schiffek, Ladenburgok, Schwabok és Frickek mögött.

A szárnyépületet a Riverside-drivei palotához három hónap alatt felépítették, nagy csarnokkal és két kis teremmel benne, mind tiszta márványból. Azután pedig Underwood papa eszeveszettül látott hozzá a vásárláshoz. Vett tájképeket, portraitket, csendéletképeket, történelmi festményeket, fődolog volt neki, hogy az olajfesték valódi, s a vászon jó tartós legyen. Mig aztán egyszer be nem következett a katasztrófa. A *Smart Set* című hetilap egyik jókedvű szerkesztője meglátogatta Underwood urat és engedelmét kérte, hogy megtekinthesse a képtárát, mert írni akar róla. Underwood urnak ragyogott az arca a hiúságában, személyesen vezette körül a fiatalembert s a szemle végén a hóna alá dugott egy doboz Henry Clayt, melynek darabja három dollár és mind-egyik szivar külön-külön üvegburában van légmentesen eldugaszolva.

Egy héttel azután megjelent a cikk a *Smart Set*-ben s olvastára egész Newyork elbődült gyönyörűségében. Azzal kezdődött, hogy Underwood urnak egyetlenegy szivarja többet ér, mint valamennyi képe együttvéve. Nem képtár az, hanem gyűjteménye mindannak a szörnyűségnek, amit Amerikában fel lehet hajtani. Underwood ur, ha elhatározná, hogy elárverezteti képeit, mindenesetre jelentékeny összeget szedne be, feltéve, hogy az árverésre csak rongykereskedőket hívna meg s a képeket fontszámra adná el az ócskavászon szokott árszabása szerint.

Underwood ur táncolt dühében, Mabel asszony sziv-

görcsöket kapott, Reginald fiuk megesküdött, hogy megváltoztatja nevét, Charmion pedig néhány hétre Floridába menekült s ott akarta bevárni, míg elfelejtik az esetet. A képeket pedig tüzre dobták.

Néhány héttel ezután Charmion, ki már visszajött Newyorkba, így szólt reggeli közben :

— Papa, ha mégis meg akarod tölteni a márványtermeidet, akkor eredj Bécsbe. Olvastam az *Art-Studio*-ban, hogy ott pompás dolgokat lehet szerezni aránylag olcsó áron, sőt hogy a híres Liechtenstein-Galerieban is áruba bocsátanak bizonyos mestereket. De kérlek, vigy magaddal, mert még néhány bolti cégért sóznak reád Rembrandtok helyett.

Igy történt meg a bécsi utazás, melyben Underwood ur és asszony, Charmion, egy komorna meg egy inas vett részt. De Underwood ur előbb vett egy bécsi Baedekert, áttanulmányozta a képekre vonatkozólag és elhatározta magában, hogy megvesz mindent, ami csilloggat van megjelölve benne.

Ami Charmiont illeti, a bécsi utazást egyáltalában nem az atyja kedvéért indítványozta, hanem egészen más ok miatt. Egyszerűen találkozni akart O'Flanagan Ralph urral.

Underwoodék azelőtt St. Paulban laktak, hol nagy műszergyáraik voltak. Underwood meg az öreg Flanagan nagyon jó barátságban voltak egymással, de még jobb pajtások voltak. O'Flanagan Ralph meg Underwood Reginald s a cimboraságban harmadiknak csatlakozott hozzájuk az akkor még kicsiny, de már nagyon szép Charmion.

A világháboru alatt az Underwood-féle vállalat bámulatosan fellendült, a már meglevő millióihoz néhány tucatnyi új millió özönlött, részvénytársaságot alapítottak, és az Underwood család Newyorkba költözött át, ott palotát építtetett és mindenáron igyekezett bejutni a »felső négy száz« exkluzív, majdnem hermetikusan elzárkózott kö-

rébe. Nem volt fontos, hogy Underwood papa még sohasem olvasott el egy könyvet, felesége pedig Moszkvát Pétervár külvárosának, Goethét pedig a *Faust* című opera komponistájának tartotta.

Charmion, ki értelem és műveltség tekintetében toronymagasan állt szülei fölött, a legutóbbi években csak ritkán látta Ralphot, de megőrizte iránta kislánykori szerelmét. Mikor aztán megtudta az ujságokból, hogy Ralph atyjának halála után a világ leggazdagabb emberei közé tartozik, a vonzalom, meg a józan megfontolás arra az elhatározásra indította, hogy felesége lesz nálánál nyolc évvel idősebb barátjának. Ralph, mielőtt Bécsbe költözött, meglátogatta és Charmion legjobban szeretett volna mindjárt vele menni, de annyira belegabalyodottnak látta a világboldogító terveibe, hogy bosszusan hagyott fel a legkisebb kísérettel is, hogy magához bilincselje. De most üstökön ragadta a jó alkalmat és céltudatosan penditette meg a bécsi utazás eszméjét.

A három Underwoodot egész bátran az ujkori amerikai típus képviselőjének lehetett tekinteni. Underwood ur fehérhaju, rózsás és simára borotvált arcu ur volt, nagyon méltóságteljes a viselkedésében, de amelletted kedélyes; az italfogyasztás ellensége, de amelletted nagy hiva a dus alkoholtartalmu orvosszereknek; a világ előtt szigoru puritán, ami nem akadályozta meg abban, hogy néha-néha ki ne tartson egy-egy kis kóristalányt. Underwood mama még mindig csinos asszony, bár nagyon sovány, bigott, babonás, a spiritizmus és a »Christian Science« hiva és mindig meghitt barátja valami tiszteletes urnak, úgy, hogy senki sem tudta, lelkirokonságról, flirtről, vagy még többről van-e szó köztük.

De Charmion a szép amerikai leány tipusa volt. Magas, karcsu, kissé előrehajlott, a keze, lába keskeny, a haja gesztenyeszinű, a szeme hol barna, hol meg zöld, rendkívül gondosan ápolt arcbőre olyan, mintha a bronz halovány színe csillanna meg rajta; hiva minden sportnak,

a zenének is, sokat olvasott, amellet mégis felületes és telve oly szenvedélyekkel, melyeket azonban, mint a jó társasághoz tartozó minden amerikai leány, nagy művészettel tudott elleplezni.

Underwoodék Londonon, Párison és Berlinen át érkeztek, mindenhol megálltak néhány napra, és dél előtt, mikor Bécsbe érkeztek, a Hotel Bristolban szálltak meg. A szálló boldog igazgatója távirati bejelentésükre a fejedelmi lakosztályt bocsátotta rendelkezésükre.

33. fejezet

Flirt

Charmion, mielőtt levetette uti ruháját s a fürdőszobába ment, magához rendelte a szálló igazgatóját és megkérdezte tőle, nem tudja-e, hol lakik mister Ralph O'Flanagan. Mikor megtudta, hogy a híres amerikai az Imperial szállóban szállt meg, felvonta finoman ivelt, vékony szemöldökét és az gondolta magában:

→ Rávall arra a hóbortosra! Minden amerikai a Bristolban száll meg, tehát neki természetesen máshol kell laknia.

Skarlátpiros, bolyhos, lágy fürdőköpenyébe burkolódzva, később összekapcsoltatta telefonját az Imperial szállóval és O'Flanagannal. A dolog éppen azon a napon történt, mikor Hildát elbocsátották a fogházból s alig egy órával azután, hogy Ralph megfordult a rendőrfőnöknél. Fáradtan, feldultan, nagyon boldogtalanul, éppen le akart menni az étterembe, mikor Underwood Charmion a telefonhoz szólította. Meleg, honi jó érzés lopódzott Ralph lelkébe, mikor meghallotta hangját. Teljes szívből örült, úgy érezte, mintha a minden keservet eloszlató jó sors küldte volna neki ifjúkori barátját, hogy megvigasztalja minden gyötrelméért. És gyorsan

átöltözött, köszönteni Charmiont és szüleit és együtt étkezni velük a Bristolban.

Underwood ur künn állt a szálló előtt az utcán, mikor Ralph megérkezett. Lärmás melegséggel köszöntötte, megölelte, sőt harsogó csókot is cuppantott az arcára.

Széles yankee-angolsággal kiáltotta egyre-másra :

— Ejnye, gyerek, de örülök, hogy itt találak ! — Aztán hunyorgatott a szemével és hozzátette :

— Most már tudom, hogy miért akart Charmion mindenáron velem jönni Bécsbe ! Apropos — átkozottul szép lányok vannak itt Bécsben ! Jó husban vannak ! És könnyen hozzáférhetők, mi ?

Megütkezve és kelletlenül felelte Ralph :

— Nyilván úgy lesz, mint mindenütt : Az egyik ilyen, a másik olyan !

— Dehogy, fiam, máskép hallottam én utközben ! Hiszen ezek mind a mi fagyasztott husunkból élnek, még pedig nem is a legjavából. Mi értelme volna hát, hogy megvessék a mi jó dollárjainkat !

Ralph olyasmit dörmögött magában, mintha azt mondaná, hogy : »Vén számár !« és követte Underwoodot az étterembe, hol Underwoodné és Charmion várták. Charmion amerikai szokás szerint erősen megrázta a kezét, s minthogy valamikor németül is tanult, így fogadta : »Hogy van kedves barátom ?«

De aztán angolul folytatta a beszélgetést.

Ebéd után Underwood ur és asszony visszavonult szobáiba, Charmion pedig együtt maradt Ralphfal a hallban, elnyújtózkodott egy clubfauteuilben, cigarettára gyújtott, kereszbevetette a formás, hosszú lábát, Ralph vállára tette kezét és fürkésző pillantást vetve reá, azt kérdezte tőle :

— No, Ralph, miért nem irtál soha ? A bécsi nők csakugyan oly szépek volnának, hogy miattuk el kell fe-

lejteti az embernek a régi amerikai barátnőit? Talán bizony elvesztetted itt a szived nyugalma?

Ralph kinosan mosolygott.

— Elvesztetted? — Megtaláltam — amint akarod! Mindenesetre sok bolond dolgot értem meg itt ez alatt a pontosan két hónap alatt. És éppen ma olyan napom van... no, de hagyjuk, majd elmondom egyszer.

Charmion nem erőltette a dolgot. Csak áthajolt a székéhez, úgy, hogy félig hozzátámaszkodott.

Ralph megfogta és megcsókolta a kezét.

— Bécsi szokás az ilyen kézcsók, és nem is a legrosszabb szokás. Ugy van, Charmi, most megint a testvérkém vagy, és nagyon örülök, hogy itt vagy. Egy kis amerikai levegőt hoztál magaddal. Tudod, Charmi, itt minden oly egészen más, mint odaát, az élet szörnyen bonyolult, csupa egyéniség, aki itt él, mindenki más, mint a másik, s mikor az ember azt hinné, hogy már van valami halvány fogalma a városról, egyszerre csak úgy veszi észre, hogy ép oly kevéssé ismeri, mint ittlétének első napján. De most mesélj valamit: Hogyan tetszik Európa, mit láttál és mit tapasztaltál Londonban, Párisban, Berlinben?

Charmion nagyot nyújtózkodott a karosszékeben s az orrcimpái kissé megrepegtek.

— Borzasztóan érzem magam Európában. Tudod, a férfiak itt oly egészen mások, oly nagyszerűen szemtelenek és orcátlanok.

— No-no, és te, a telivér amerikai leány, dicséred ezt?

— Ugy van, éppen én! Nagyon természetes, ha Newyorkban egy férfi olyan pillantást vetne rám, mint az itteniek, végigvágna arcán a napernyőmmel. S ha odaát valaki merészelne olyan megjegyzéseket sugni a fülembe, mikor elmegy mellettem, mint Berlinben szokás, rendőrkhézzre adnám. A mi amerikai férfainknak szép tisztességesen, udvariasan és alázatosan kell viselkedniök.

De ha sokáig tart, borzasztóan untatják az embert, Ralph, és az európaiak szemtelenségei úgy hatnak az emberre, mint a szénsavasfürdő a nagy nyári melegben.

— Hát van benne valami, Charmi! Magam is azt hiszem, hogy a nők tudat alatt vágyódnak urukra és parancsolójukra, a hódítóra és boldogítóra!

— Fiam, egyáltalában nem vagy jó színben! Fáradt vonást látok az ajkadon! Különös, pedig az ember azt hinné, hogy te okvetlenül egy csapásra meghódíthatod Bécsét minden asszonyával együtt. Te, aki fiatal, csinos fickó vagy s ráadásul még Amerika leggazdagabb embere! Hol az a hercegnő, aki ellent tudna állani neked?

Ralph hangosan felkacagott.

— Bolond város ez a Bécs! Hercegnők táncolnak itt az éjjeli mulatóhelyeken és szegény leányok osztogatnak kosarat!

Charmion nagyot sóhajtott.

Tehát boldogtalanul szeret, — gondolta magában. Az uralkodni vágyás vonása tette merevvé arcát, de lágyan, gyengéden mondotta:

— Szegény fia! Ugy látszik, az orrodra ütöttek! No, de majd kiöntöd előttem a szivedet. Az a fő, hogy itt vagyok, te pedig megint a te kis testvéredet látod bennem, mint akkor St. Paulban.

Egész önkénytelenül cirógatta meg Ralph Charmion szép kezét, az még közelebb huzódott hozzá, felhasználta a homályos zug elhagyatottságát egy kis »flirtation«-ra, amihez csak az amerikai nők értenek oly mesterien. Átült a fauteuil karjára, félig lecsuszott Ralph ölébe, oly közel hajolt arcával az arcához, hogy Ralph érezte leheletét s nem lett volna benne vér, ha ajkát hirtelen Charmionnak félig nyitott ajkára nem szorítja.

Mégis Ralph volt, aki aztán visszarettent és kiszabadította magát.

E pillanatban megvetésreméltónak tűnt fel önmaga

előtt, akaratlanul a szegény, boldogtalan Hildára kellett gondolnia, kit annyi szenvedés és szegénen ért miatta. S most mégis egy más nő lobbantja lángra érzékeit, ez a mellette ülő szép, fiatal, elkényeztetett leány, ki még sohasem ismerkedett meg az élet szigorával, még soha sem volt kénytelen lemondani egyetlenegy kívánságáról, ki ebben a nyomorúsággal és bűnnel tele világban henye életmódot élhetett.

Charmion érezte, hogy Ralph lelki tusát viv magában. Egyszerre megint nagyvilági hölgy lett belőle, mereven ült helyén, csevegve beszélgetett vele a bécsi képtárakról, a művészetről és zenéről és utazásuk céljáról, hogy minél több képet vásároljanak itt össze.

Hat óra tájban Charmion szülei lejöttek és Underwood papa azt indítványozta, hogy menjenek színházba. Mrs. Mabel haragosan nézett rá.

— Elfelejtet, kedvesem, hogy ma vasárnap van. Ha ez a város is épp oly istelen, mint Páris vagy Berlin, mi még nem fogjuk elkövetni azt a bűnt, hogy az Istennek szentelt napon vétkes szórakozásnak éljünk.

— Ugy van, kedves Mabel, teljesen igazad van! De az estét valahogy mindenesetre mégis el kell töltenünk. O'Flanagan ur bizonyára a legjobb tanáccsal fog szolgálni nekünk erre nézve.

Ralph gonosz pillantást váltott Charmionnal és vállát vonva felelte:

— Mrs. Underwood, igazán mondom, az emberek itt sem többé, sem kevésbé nem Istentelenek, mint az Allahokban, csak éppen, hogy másképp fogják fel az életet. Az emberek itt elhitetik magukkal, hogy Istennek tetszőbb dolog; vasárnap jól mulatni, mint otthon unatkozni.

Végre megegyeztek abban, hogy egy kitűnő hangverseny ellen vallási szempontból is kevés ellenvetést lehet tenni és Ralph megbizta a portást, hogy szerezze be a hangversenyjegyeket.

34. fejezet

Sam akcióba lép

Ebben a pillanatban belépett egy ur kíséretében Sam.

— Ez az ur tüstént beszélni akar Masterrel, tehát idehoztam.

A szóbanforgó ur négyszemközti beszélgetésre kérte Ralphot és mikor félrevonultak, a rendőrfőnök magánit-káráként mutatkozott be.

— A rendőrfőnök ur küldött ide, hogy közöljem önnel, hogy szerencsés véletlen folytán máris fel van derítve az egész összeesküvés. Az az ember, aki elkövette azt az alávalóságot Wehningen kisasszony ellen, állás nélküli színész és Haller Györgynek hívják. Megbízója egy bizonyos Bartos nevű ember.

Az élesen figyelő amerikainak azután elmondotta rövidre fogva, hogy az Annagassei ház előtt folytatott megfigyeléssel kapcsolatban mi történt délután.

A rendőrfőnök ur tetszésére bizza, hogy még ma közölje mindezt Wehningen kisasszonnyal, és kéri, sziveskedjék meglátogatni holnap, hogy megbeszélhessék a további teendőket.

— Tehát nem tartóztatták le azt a két embert?

— Nem, csak holnap, de a rendőrfőnök ur még előbb szeretne beszélni kegyeddel. Természetesen bajos elkerülni, hogy az ujságok óriási szenzációjá ne fujják az esetet. Hogy ily körülmények között lehet-e és mennyire lehet elhárítani Wehningen kisasszonytól minden kellemetlenséget, egyelőre még nem áll tisztán.

Ralph felegyenesedett. Ősi amerikai akaraterő üzött ki belőle minden érzélgősséget. Arca kemény, szegletes, brutális lett.

— Adja át a rendőrfőnök urnak legőszintébb köszönetemet és tiszteletemet és ha megengedi, tüstént ki-

állítom a csekket a derék alkalmazottaknak. Így... s holnap délelőtt tiszteletemet teszem a rendőrfőnök urnál és kifejezetten kérem, hogy addig ne tegyen ebben az ügyben semmi intézkedést.

Ralph visszatért társaságához s kimentette magát a mai estére. Charmion az ajkába harapott. Mit jelent mindez, mily idegen hatalmak tartják rabságban Ralphot? Gőgösen vetette hátra a fejét.

— Ne zavartasd magad, majd elmegyünk magunk a hangversenyre.

Belül pedig forrt benne a méreg és elhatározta magában, hogy minden áron visszahódítja Ralphot magának és Amerikának.

O'Flanagant eközben kemény nyugalom és elszántság vette hatalmába. Sammel együtt a Herrenhof-kávéházba vitette magát, ott találta Kriegel Egont, elmondott neki mindent és együtt vitették magukat aztán a Gumpendorferstrassera Haller Györgyhöz. Utközben Ralph megállította az autót és meghagyta Samnek, hogy vegyen egy iv papirost. Aközben, hogy az autó tovább vitte őket, Ralph előrehajolt Samhez, ki a soffőr mellett ült és utasításokat adott neki, melyek szemmeláthatólag a legnagyobb mértékben megnyerték a fekete ember tetszését.

Haller György csak rövid idővel ezelőtt ébredt fel szundításából s éppen arra készült, hogy egy kis »papira« Schönernéhez megy, mikor kopogtatást hallott ajtaján s látta, hogy három ember lép be a szobájába. Egy sudár fiatalember, egy jóképű testes ember meg egy libériás nagy szerecsen.

Ralph előre lépett.

— Ugyebár, ön az a Haller György ur?

— Ugy van, mit kívánnak az urak?

— Tehát ön az a gazember, aki annak a másik gazembernek, annak a Bartosnak megbízásából elkövette azt az alávalóságot Wehningen Hilda kisasszony ellen...

Haller halálosan elsápadt, a térdei összekoccantak és nagy hajjal nyögte ki:

— Hogy mer ilyet mondani?

Mire Ralph egy szót sugott a szerecsen fülébe.

Sam nekiugrott a színésznek, felemelte a jobb öklét, egy boxcsapást mért a két szeme közé és Haller felordított, összeroskadt és száján, orrán kibuggyant a vér.

Kriegel Egon ijedten akart közéjük ugrani, de Ralph vasmarokkal tartotta vissza.

— Legyen nyugodt, nincs semmi különösebb baja a bitangnak. Pár perc múlva megint tárgyalóképes lesz.

Ugy is volt. Sam vízbe mártott törülközővel letörölte a leboxolt ember arcáról a vért s Haller már lábára állhatott. Bambán nézett körül s a szoba egyik sarkába menekült. Ralph elővette zsebéből az utközben vett papirost, odatette az asztalra és hidegen így szólt:

— Most leül és pontosan leírja mindazt, ami ön és Bartos, aztán meg ön és Wehningen kisasszony közt történt. Egész pontosan és a legapróbb részletekig. Tudok mindent, ismerem az egész valóságot. Ha vallomása nem felel meg ennek a valóságnak, ha csak a legkisebb tényt is elhallgatja, akkor a szerecsen előbb betöri minden bordáját, aztán a rendőrségre hurcolja magát. Hogy mi vár ott magára, tudhatja jól. De ha leírta a teljes valóságot, akkor még ma megszökhetik, megmenekül attól, hogy félholtra verjék és megmenekül a börtöntől. Mi ketten most elmegyünk, de a szerecsen itt marad, fél óra múlva visszajövünk és átvesszük a jegyzőkönyvet.

Szólt s karonfogta és magával vitte Kriegelt.

Szóltanul, mindegyik saját gondolataiba merülve, ment Ralph és Kriegel a Gumpendorferstrassera és félóra múlva megint beléptek Haller szobájába. Az éppen akkor végzett munkájával. Zöldre és fehérre dagadt arccal, vérben forgó szemmel, reszketve nyújtotta át Ralphnak a teleirt ívpapirost. Ralph hangosan felolvasta. Csakugyan a bűn teljes beismerése volt benne, elmondott min-

dent Bartossal való ismeretségéről, meg arról, hogy a magándetektív hogyan bizta meg azzal, hogy tegye tönkre Wehningen Hildát, hogyan lopta el azt a levelet Ralph íróasztaláról, hogyan hamisította Ralph kézírását és így tovább. A vallomás ezekkel a szavakkal végződött:

»Ez a tiszta valóság, Isten engem úgy segéljen.«

Szótlanul írták nevüket ez okirat alá Ralph, Krieggel és Sam és szótlanul mentek ki a lakásból.

A szélvész sebességével robogtak aztán az Annagasseba. Bartos, ki hiába várt a nála nemrég járt hölgyre, éppen el akart menni hazulról, mikor cselédje három urat jelentett be. Felpillantott és megismerte Ralphot, Krieggelt meg a fekete szolgát és mindjárt tisztában volt a helyzettel, tudta, hogy elveszett. Ralph elővette az okiratot, Haller önbeismerését, felolvasta, aztán metsző hangon mondta:

— Ide fogja írni ez alá az okirat alá, hogy ami benne van, mindenben megfelel a tényeknek és hozzá fogja tenni, hogy pénzt akart kicsalni tőlem, hogy merényletet kövessen el az állam biztonsága ellen. Most nyolc óra van, három óra és harmincöt perc múlva indul a legközelebbi express vonat. Ön ezen a vonaton elutazik és soha többé nem tér vissza Ausztriába. Ha megtagadja aláírását, nem hagyja el élve ezt a szobát.

Bartos gonosz szeme szikrát hányt, a csunya szája tajtékozott, pihegve felelte:

— Ez erőszak, kényszerítés, zsarolás...

— Azért, hogy velem szemben azt a szót használta, hogy zsarolás, Sam meg fogja fenyíteni.

Egy infés a kézzel, és Bartos, álla alatt ökölcsapástól érve, hanyattvágódott, kiköpte néhány fogát s úgy hörögött, mint aki haldoklik.

De ő is gyorsan magához tért, irt, aláírta vallomását, összeszedte a holmiját, tüzre dobott ezer írást és egyszer sem látva többé Lolottot, elutazott Bécsből, de úgy, hogy Sam szemmel kísérte.

Ralph másnap megint megjelent a rendőrfőnöknél, átadta neki a jegyzőkönyvet, rövidre fogva elmondta a történeteket. A rendőrfőnök mosolygott.

— Mindez nem egyezik meg egészen a jogról való itteni fogalmakkal, de nagyszerű, teljes megkönnyebbülést szerző, bámulatos! Természetesen csak magántudomásul veszem, hogyan tett szert erre a beismerő vallomásra. A fő, hogy itt van. Ezzel az ügy a rendőrség részéről be van fejezve. Wehningen Hildát a foltnak árnyéka sem éri.

35. fejezet

A visszautasított házassági ajánlat

Már az esti lapok a következő hirt közölték a Korrespondenz Wilhelm nyomán:

»Néhány nappal ezelőtt hirt adtunk a XVIII. kerületi Kreuzgasseban lakó W. Hilda kisasszony letartóztatásáról, mert a kisasszony állítólag magához csábított és a vendéglő szobájában meglöpött egy urat. Mint most kiderül, W. kisasszony alávaló gáztettnek esett áldozattául. A kifogástalan ifju hölgyet egy ur, ki hamis nevet mondva, Morolt bárónak mutatkozott be neki és hamisított levél segítségével egy külön szobába csalta, ott valami altatószerrel elkábította, azután ruhájába csempészte a saját pénztárcáját. A dolog egy összeesküvésből kifolyólag történt, oly célból, melyről felvilágosítást adni a rendőrség nem érzi magát hivatottnak. Az állítólagos Morolt báró, ki valóság szerint azonos egy Haller György nevű foglalkozás nélküli, rossz hírű operetténekesssel, és megbízója, Bartos László magándetektív, teljesen beismerő vallomást tettek, azután megszöktek Bécsből. A rendőrfőnök W. Hilda kisasszonynak sajátkezű levelet írt, melyben nagyrabecsülését nyilvánította

iránta és sajnálkozását fejezte ki a rendőrség menthető tévedése miatt.»

Ralph ezt a napot nem használta fel arra, hogy találkozást keressen Hildával. Nem akarta azt a látszatot kelteni, mintha most már igényt tartana hálájára, jobbnak tartotta, hogy a szegény leány hadd nyerje vissza nyugalma. Csak másnap reggel küldött neki piros rózsabokrétá kíséretében egy levelet, melyben formaszerrően és igen meleg szavakkal kérte, hogy legyen a felesége, Sam ki a rózsát meg a levelet viszi, várni fog feleletre, hogy mikor szabad meglátogatnia Hildát és anyját.

De Sam üres kézzel tért vissza azzal az üzenettel, hogy Hilda a nap folyamán fogja megküldeni válaszát.

Lázasan, türelmetlenül (és feszülten, szívében Hildáért való vágyakozással telve, órák hosszágig várt Ralph. Csak késő este hozta meg egy ember Hilda levelét, mely így szólt:

»Mire megkapja ezt a levelet, anyámmal együtt uton vagyok egy stájerországi faluba. Ott lakik kis birtokán elhalt atyám nővére. Megtudta, hogy mi történt velem — anyám segítségért rimánkodó levelet irt neki — és táviratilag hívott meg bennünket hosszabb tartózkodásra magához.

Ralph, minthogy oly kedvesen és jóságosan irt nekem, én is megmondhatom magának, hogy teljes szívemből szeretem. Szeretem úgy, mint bizonyára csak egyszer lehet szeretni az életben. Nem szólva arról, hogy nem vagyok bizonyos benne, hogy ajánlata nem érzelmeinek pillanatnyi túlradásából ered-e, attól, hogy a felesége legyek, visszatart az, hogy tudom, mily mérhetetlenül gazdag. Ne higgyen tulzó libának, ki a regényhősnőt akarja adni. Nagyon jól tudom, mily fenséges étellel biztat az, hogy feleségül menjek önhöz, tudom, hogy botorságot követek el, mikor szegényen és magamra utalva, tovább akarom folytatni szánakozásraméltó élet-

módomat, ahelyett, hogy felesége legyek. De azt hiszem, nem tehetem másképp. Mint felesége, mindig megvásárolt tulajdonnak tűnném fel magam előtt, nem szabadulhatnék meg attól a gondolattól, hogy valamikor meg kell bánnia, hogy nem saját társadalmi köréből való leányt vett feleségül, hanem olyan igénytelen és egyszerű teremtetést, mint amilyen én vagyok. Nincs nő a világon, aki visszautasítaná az ön ajánlatát és éppen azért megvásárolhatónak kell, hogy tűnjék ön előtt minden nő. Lehet, hogy egy, két, három évig nagyon boldogok volnánk, de aztán elkövetkezhetnék az a nap, mikor azt mondaná magában: Miért hogy ehelyett a nagyon kedves, egészen csinos, de mégis oly nagyon egyszerű Hilda helyett nem vásároltam meg magamnak a világ legszebb, legpazarabb, leggragyogóbb asszonyát, olyat, ki mindenképpen érti a módját, hogyan kell érvényt szerezni sajátmagának és nekem?

És még egyszer: Meg vagyok győződve, hogy irántam való érzelmeiben nem egészen bizonyos. Oly fiatal még, sokkal fiatalabb, mint éveinek számánál fogva lehet mondani, miért ne izlelné meg, és élvezné ki teljesen az életet, mielőtt leköti magát?

Néhány napig most a vidéken fogok élni anyámmal és igyekezni fogok kiheverni az utóbbi napok rémségeit. Amikor kedvem tartja, elfoglalhatom ismét állásomat a Krause Testvéreknél, úgy, hogy nem kell aggodnom a jövő miatt. Tuláradó szívvel köszönöm önnek, hogy olyan gyorsan és fényesen állította helyre becsületesemet. És biztosítom róla, hogy soha, soha életemben nem fogom önt elfelejteni.»

Ralph kezére hajtotta fejét, mikor elolvasta ezt a levelet. Az ajka vonaglott és alig volt képes visszafojtani könnyeit. S mikor felállt és Underwoodékhoz készült, úgy érezte, hogy éveket öregedett.

Farsang Bécsben

Alarcosbál a Konzerthausban. Este tíz órakor már telve minden terem. Hullámzó tenger, mely száz szint játszik. Egész Bécs az orrát fintoritja ezen a mulatságon, de egész Bécs siet, hogy részt vegyen benne. Nincs az a nagyváros, melyben lehető volna ily keverék: Kokott és urihölgy, Tippmadel és gyáros felesége, boltos-segéd és bankigazgató. Az egyik fényes toalettben, ékszerek alatt roskadozva, a másik magasabta olcsó ruháskában, kölcsönként szmokingban, vagy éppen zsakett ruhában. És valamennyit egy nagy vágy tölti el: a vágy valami kalandra, mely változatosságot hoz a hétköznapi élet eseményeibe.

Ralph számára merőben új volt ez a kép s mint-hogy a régít nem ismerte, az újat is szépnek és nagyon érdekesnek tartotta. El akart kábulni minden áron. Charmion az ő nagy életkedvével és kíváncsiságával valóságos áldás lett számára: kiragadta világfájdalmából, a Hilda miatt érzett szomorúságból.

Lépten-nyomon belekötöttek Ralphba. És mindannyiszor szemrehányó szavak voltak, melyeket a nők a fülébe sugtak. Mindannyiszor a panasz, hogy miért vönul vissza oly egészen a bécsi társaságtól. Ralph nem ismerte fel az asszonyokat, csak gyanította, hogy a zsurokon szerezte ezeket az ismerősöket.

Egy karcsu nő, aranyszövésű ruhában, mely oly nagyon simúlt fiatalos alkatához, hogy olyan volt, mintha nem is volna rajta ruha, angol nyelven szólította meg. Charmion volt, az ő királynői szépségével. Megismerhette volna már remek gyöngynyakékéről is. Charmion karonfogta és kacagott.

— Te, borzasztóan mulatságos itt lenni! Az ember nagyon szép lányokat lát itt és majdnem valamennyinek

szép lába van. Az urakat szörnyűnek találom! Olyan frakkot vesznek magukra, amilyent St. Regisben egy jobbféle pincér sem fogadna el s a legtöbb szörnyen pocakos, mikor pedig az ember megszólítja, majdnem kidülled a szeme. Nem tudom, hogy dekoltázsomat illeti-e ez a hódolat, vagy csak a gyöngysoromat.

Felmentek Ralph páholyába, pezsgőztek, ettek. Charmion csupa feszültség volt, idegei vibráltak, mindig tudni akarta, hogy ki ez és ki az. Ralph ritkán szolgálhatott felvilágosítással, örült, mikor megjelent Korn, ki ismerte az egész és a félvilágot.

És Korn megadott minden tőle várt felvilágosítást és Charmion kacagva hallgatta.

— Bécs nagyon mulatságos város! Azt hiszem, itt az ember sok mindent követhet el, anélkül, hogy különösebben rossznéven vennék tőle.

A szeme felvillant.

— Nézze, ez itt nagyon szép férfi! Ki ez?

Egy rendkívül nagyra termett urra, egy hatalmas, merész alakra mutatott.

Korn maliciózan mosolygott.

— Ugy látszik, hogy a nőknek izlése nemzetközi: ez az ur Schenker ur, színész, a nők kedvence.

— Jelentékeny művész?

— Méterben és centiméterben mérve, minden bizonnyal az.

Charmion, ki egész idő alatt Ralph térdére támaszkodott a kezével, felállt.

— Most az egyszer én kötök bele ebbe a szép emberbe.

Azzal már el is tűnt az emberáradatban és Schenker karján tűnt fel újra. A színész a szakértő szemével szinte elnyelte alakját, vállait és remek gyöngynyakékét.

Néhány száz lorgnon fordult egyszerre egy páholy felé, melyben eddig nem volt senki. Egy sajátos szép-

ségü fiatal nő foglalt helyet a könyöklő mellett, egy sötét, álmos ragadozóképü, nagy, nehéz ur ült mögötte a páholy háttérében.

Ralph megrázkódott. Az a hölgy Valon Lolott volt. Azóta a végzetes nap óta nem látta többé, de tudta róla, hogy Bécsben maradt, csak nem lépett fel többé nyilvánosan.

— Ismeri azt az urat ott, Lolott mögött? — kérdezte elfogódva Korntól.

— Ismerem-e? Ismeri az egész világ! Castagnetti ur, egyike Középeurópa leghatalmasabb és legérdekesebb pénzembereinek.

Ralph biccentett a fejével.

— A nevét mindenesetre több ízben hallottam már.

— De nézze csak azt az elragadó fiatal urcskát ott lenn, aki egyre felnéz rám! Csinos fiu, bizonyára arisztokrata, ki első kirándulását teszi az emberéletben. Meg fogom szólítani! — mondotta Charmion, ki már visszatért rövid kalandjából.

Korn gyorsan eltűnt, Ralph is felállt, hogy elvegyüljön a sokadalomban. A sétálók áradata magával ragadta, s odaszorította ahhoz a páholyhoz, melyben előbb Lolottot látta és Lolott már is észrevette, magához intette és így kiáltott:

— Jöjjön már be a páholyomba!

Ralph, csodálkozva e nő rendületlen bátorságán, mellyel úgy tett, mintha semmi sem történt volna, az illedelem parancsának vélte, hogy elfogadja a meghívást.

Lolott néhány lépéssel eléje sietett, hogyes körmeit a kezefejébe mélyesztette és izgatottan sugta a fülébe:

— Ralph... azzal, hogy megsemmisítette Bartost, engem megszabadított! Ne haragudjon rám, jöjjön megint hozzám — hiszen én nem tehetek arról a csunya dologról, ami történt. Jöjjön — meglátja, hogy egészen mássá lettem!

Ralph kételkedve mosolygott.

Két nappal ezután Ralph Charmionnal együtt — az amerikai szülők mindenhová elengedik leányaikat a »flirt«-jükkel — meglátogatta Bécs legérdekesebb mulatságainak egyikét, a Concordia-bált. És barátainak kalauzolása mellett alkalma nyílt megismerkednie Bécs szellemi világával. Az elnökségtől tisztelettel köszöntve — a szellemi munkások is be szokták mutatni tiszteletüket az aranynek — őt meg Charmiont az emelvényre kísérték, melyen a kiváltságos vendégek foglaltak helyet. Megismerkedett ott Schnitzler Arthurral, aki már öreg ur, de az örök fiatalság tüze árad az ereiben, Hofmannsthal Hugóval, ki valamikor az egész világ reménye volt s kit fiatal korában egy leendő osztrák Goethenek hittek, a csontos, fanyar beszédű Schönherrel, ki a tudásban erős, de az önuralomban gyenge. Különösen érdekelték Ralphot a bécsi sajtó urai. Korn és Kriegel oly magyarázatokat sugtak a fülébe, melyek lehetővé tették számára, hogy gyorsan megértsen mindent s röpké szavakból képet alkothasson magának. Csodálkozva állapította meg magában, hogy »ujságírónak lenni« itt sorsot, hivatást, egy hálátlan, gondtelt foglalkozással való felbonthatatlan kapcsolatot jelent, holott odaát az ujság csak átjáróház és ugródeszka. Ez az oka, hogy Amerikában szinte csakis fiatal hirlapírók vannak, a bécsi hirlapírók pedig többségükben idős emberek. Amerikában a művelt fiatal emberek közt bizonyos tekintetben a bon-tonhoz tartozik, hogy egy-két évig szerkesztőség kötelességében dolgozzanak, Bécsben az ember azért lesz hirlapíróvá, mert nem teheti másképp, mert tehetsége, világnézete, vérmérséklete a sajtó karjaiba kergeti. Csak itt történhetik meg, hogy kiváló emberek hetven éves korukban is még a színházak bemutatóelőadásáról írnak, holott Amerikában már rég szenátor, kormányzó, szövetségi bíró vagy éppen talán elnök lett volna belőlük.

Három óra volt, mikor Ralph elhagyta Charmionnal együtt a bált. A szép leány kelleténél kissé több

pezsgőt ivott, mint a mértékletesek országában megszokhatta s az autóban most a bortól kissé elnehezülve csüggött a nyakában és kuncogva mondotta:

— Tudod, az ember ebben az érzéki, könnyüvére Bécsben megértheti, hogy az európai leányok nem érik be, mint nálunk, a pusztá flirttel.

Ralph kacagott, de e pillanatban Hildára gondolt és Charmionnal való összehasonlítása nem esett ki az amerikai leány javára.

37. fejezet

Hogyan lett Ralph szegény emberre

Január utolsó napjainak egyikén Ralphnak testes iratcsomót kézbesítettek, mely a wöllersdorfi gyárnak a bécsi bankok konzorciuma és az A. E. G. által közösen megállapított szanalási tervét foglalta magában. Ralph egész éjszakát töltött el ez iratok tanulmányozásával, aztán idegesen kacagott fel és öklével az asztalra csapott.

Az, amit azok az urak közös igyekezettel kifőztek, nem volt más, mint olyan terv, mely szerint az ő segítségével merész, tisztán kapitalista vállalkozást akartak felépíteni, amelyen utóbb az A. E. G. meg a bankok milliárdokat kereshettek volna, de amelyből ő maga jóformán ki volt kapcsolva. A munkásoknak »mister O'Flanagan nemes felfogása értelmében« nagyon kevés jutott volna az esetleges tiszta nyereségből, de tiszta nyereséget csak nagy tartalékok gyűjtése, törlesztések és új gyáraknak felállítása után könyveltek volna el. És végül a sohanapján, Ralph is viszontlátta volna harminc millió dollárjának egy részét, de nagyon csekély részét. Mindezt a tervezet természetesen nem mondotta ki ily világosan, hanem szociálpolitikai köpönyeggel leplezte, frázisokkal bundázta magát és számok meg tabellák mögé

rejtőzködött. De Ralph éppen elég kereskedőérzékkel örökölt apjától, hogy olvasni tudjon a sorok és a számjegyek között s hogy felismerje az egész tervnek egész komolytalanságát.

Aznap este kiöntötte szívét Kriegel Egon előtt.

— Úgy látszik, nem sikerül nekem Bécsben semmi. Elvesztettem Hildát, kissé az emberiségben való hitemet is, legjobb szándékaim elé leküzdhetetlen akadályok gördülnek. És most már bánt a büntudat is. Ma egy bécsi külváros nyomortanyái között jártam s mikor végigmentem a szegényes utcákon, s az elkeseredett, gondjaik alatt roskadozó emberek során, nagyon is megértettem, hogy nem jó helyen fogtam meg mindent. Vajjon az a Bécs, melyet ismerek, egyáltalában az igazi Bécs-e? Nem kellett volna-e mélyebbre merülnöm alá, hogy csakugyan megérthessem ennek a görcsökben vonagló városnak lényegét? Verje meg az Isten azt a pillanatot, mikor Sam, az én fecsegő szolgám, meginterjuvoltatta magát! Azzal a becsületes szándékkal jöttem ide, hogy ismeretlenül és fel nem ismertette járjak-keljek az emberek között, hogy megtudhassam, hogyan és hol kell segíteni. Da az az intervjú a nyilvánosság elé cibál, járó pénzszekrénnyé változtatott át, melyet most az egész világ szeretne kinyitni. Hogyan szabaduljak már most ezekből az ügyekből? A bankigazgatók rohamokat intéznek ellenem, gyöngéden értésekre adják, hogy valósággal köteles vagyok kielégíteni oly reményeket, melyeket magam ébresztettem fel, a minap az egyik azt találta mondani, hogy mindenestre én vagyok az oka, hogy a korona újabban ismét lecsuszik, mert a pénzpiac annak bizonyosságul veszi habozásomat, hogy nem lehet segíteni ezen az országon. Legjobban szeretném jótékony célokra adni egy részét annak a harmincmillió dollárnak, aztán visszamenni — Amerikába.

Kriegel Egon lassan töltötte ki az aranyhárság whiskyt a poharába.

— Miért nem akarja megtenni most, amit kezdetben kellett volna tennie? Alámerülni, ismeretlenül járnikielni, nem a hotelperspektívából, hanem alulról felfelé nézni Bécsset?

Ralph keserűen kacagott fel.

— Hogyan tehetném? Hiszen legalább ezer ember ismer Bécsben; bárhová mennék, felismernének, lép-teim nyomát már nem lehet eltörölni, mindenki, akinek pénzre van szüksége, a sarkamban jár!

— Oh, volna egy módja, hogy békében hagyják, hogy megfélelkezzenek önről. Egészen egyszerű, bár kissé karakán mód.

— És mi volna az? — kérdezte Ralph feszült érdeklődéssel.

— Hát egyszerűen el kellene veszítenie a pénzét, úgy, hogy nem volna többé az a gazdag O'Flanagan, hanem szegény ördög, akitől nem várhat senki semmit. Csak akkor ismerné meg aztán igazán Bécsset meg az embereket.

— Igen, de... nem értem magát... hogyan gondolja?

— Csak úgy, amint mondtam: O'Flanagan elvesztette vagyonát, éppen csak annyija maradt, hogy nagyon szerényen és visszavonultan megélhessen Bécsben. Természetesen nem azt kívánom ezzel, hogy csakugyan elszegényedjék. Csak ügyesen el kellene hitetni a világgal, hogy szegény ember lett belőle. Tudhatja, hogy vannak összeköttetéseim az ujságokkal, minden különösebb nehézség nélkül elhelyezhetnék bennük egy ilyen értelmű hirt!

Ralph kezdte érteni a dolgot, humora felébredt, ezer árnyalat jutott eszébe Kriegel tervéhez, a két fiatal-ember összesugott-bugott egymással, jegyzeteket csinált, időről-időre hol egyik, hol másik bődült el nevéttében.

Ugyanaznap éjszaka a következő tartalmu kábeltáv-

irat ment Newyorkba a Ralph vagyonát kezelő Guarantee Trust Company elnökéhez:

»Magántermészetű okaim vannak arra, hogy itt azt azt higgyék, hogy elszegényedtem. Kérem, tiltsa le hitelemet kábel útján a Bankgesellschaftnál, kérdezősködésre tagadjon meg minden felvilágosítást, utaljon át nekem felmutatóra szóló csekkekben egyelőre százezer dollárt.«

Harmadnapra pedig a következő riasztó hír jelent meg, napokig tartó szenzációt keltve, a bécsi ujságokban:

»O'Flanagan Ralphot, az amerikai multimilliomost, ki két hónapja Bécsben tartózkodik, a sors keserű csapása érte. Szülővárosának, a minnesotai St. Paulnak bíróságánál rövid idővel ezelőtt jelentkezett egy O'Flanagan James nevű ur, aki éppen Kanada északi részéből érkezett. Bebizonnyította, hogy néhai O'Flanagan Patricknak ő az első, titokban tartott házasságából született egyetlen fia. Azonkívül bement a chicagói jegyző címét, akinél okvetlenül meg kell találni az elhunynak egyetlen jogérvényes végrendeletét, melyet atyja, mint tőle kapott levelei tanusítják, néhány hónappal halála előtt helyezett ott el. Az említett jegyzőnél csakugyan megtalálták a feltétlenül jogérvényes, három tanú által aláírt végrendeletet, mely O'Flanagan Jamest teszi meg a st. pauli krózus egyetlen örökösévé, második házasságából született Ralph Patrick nevű fiát pedig kivel O'Flanagan soha sem volt jó viszonyban, jelentéktelen havijáradék élvezetére szorította, mely nem igen elég arra, hogy a legszerényebb igényekkel is megélhessen belőle Amerikában.

A bíróságok meggyőződést szereztek valamennyi okmány valóságáról és megtámadhatatlanságáról és O'Flanagan Jamest nyilvánították az egész óriási vagyon egyedüli tulajdonosának, kötelezván őt arra, hogy folyósítsa mostoha öccsének a reá hagyott évjáradékot.

Értesülésünk szerint a Guarantee Trust Company

kábel útján már felhívta a Wiener Bankgesellschaftot, hogy ne teljesítsen további fizetéseket O'Flanagan Ralph kezéhez.

O'Flanagan Ralph ur tegnap este nem fogadta az újságtudósítókat, de magántitkára, Kriegel Egon, az ismert író, megerősítette a beérkező híreket, az amerikai urnak fekete szolgája pedig könnyeket hullatva jelentette ki, hogy a gazdájánál akar maradni, ha még úgy elszegényedett is.

Mint a Hotel Imperial igazgatósága közli velünk, O'Flanagan ur előre fizette meg a most folyó hétre szóló számláját, úgy, hogy a szállót semmi néven nevezhető károsulás nem érte. Az amerikainak két autómobilját áruba bocsátották, de O'Flanagan Ralph ur, mint velünk közli, egy darab ideig még Bécsben marad, mert csekély havi jövedelméből itt mindenesetre inkább beérheti, mint Amerikában.

Igy tehát a mi szegény országunk megint szegényebb egy reménnyel és ezentul is a népszövetség szűken kimért hiteleire lesz szorulva, úgy mint eddig.»

Körülbelül így szólt az újságok szenzációs jelentése. Azt pedig, hogy csak fényesen kieszelt megtévesztésről van szó, Kriegelen kívül nem tudta senki más, mint Charmion meg a szülei. Kornt nem avatták be a titokba, mert sokkal temperamentumosabb embernek ismerték, semhogy feltétlenül hallgatni tudna.

38. fejezet

Új helyzetben

A most következő napok és események sok derűtséget, belső szabadságérzetet hoztak Ralphnak, s meghozták neki az embermegvetésnek ezt a mértékét, melyre min-

denkinek szüksége van, ha meg akar állni az életben. A reggeli lapokban jelent meg az elszegényedéséről szóló hír s az arany imádói abban a pillanatban az új helyzetnek megfelelően állították be magukat.

Ralph tudakozódni próbálta szálló irodában, hogyan kaphatna butorozott lakást, de a hivatolnokok most már nem ugrottak fel alázatosan parancsára, mint azelőtt. Várnia kellett, míg elintézték dolgaikat, s mikor kezdte türelmét veszteni, egy kikent-kifent ur ingerülten szólt reá :

— Legyen türelemmel, hiszen látja, hogy dolgom van !

S végre, mikor Ralph előhozakodhatott kérdésével, olyan feleletet kapott, mely lesujtónak volt szánva.

— Hát biz' az nem lesz oly egyszerű dolog, O'Flanagan ur ! A butorozott lakásnak nagy ára van most Bécsben ! Legjobban teszi, ha egyablakos kis szobát keres apróhirdetés útján.

Azzal a sajtószzerű, humoros érzéssel, hogy most szegény embernek tartják, holott elég pénze van arra, hogy összevásárolhassa a bécsi Ringstrasse minden házát, Ralph, minthogy automobiljai csakugyan már eladóra voltak kitéve egy garageban, gyalogszerrel ment a Bankgesellschaft palotájába. Elvégre mégis meg kell látogatnia a vezérigazgatót és ki kell mentenie magát amiatt a sok fáradság miatt, melyet az igazgató ur, ha nem is önzetlenül, magára vállalt.

De ezuttal nem tárultak ki előtte az ajtók, hanem egy óra hosszáig kellett várnia husz más jelentkezővel együtt. A vezérigazgató azután is állva fogadta, nem kínálta meg helyel, hanem láthatóan erőltetett nyájassággal mondotta neki :

— Olvastam a balsorsáról ! Őszintén sajnálom. Mindenesetre csak az ön személye miatt, mert be kell vallanom, hogy már torkig voltam evvel az egész segélyakcióval, ahogy ön tervezte ! Elvégre — ez az ország nem

beteg ló, melyen egyszerűen egy lókurával lehet segíteni. Programjában megfeledezett egyről, kedves O'Flanagan ur: hogy mi régi kulturnép vagyunk, melynek sajátosságaira nagyon is tekintettel kell lenni. Nos, önt nem félttem; ha megint odaát lesz, majd csak akad valami önnek!

Ralph különösen komoly arcot vágott, hogy ki ne törjön belőle a derűtség.

— Nyugodt lehet, vezérigazgató ur, bármikor kaphatok pincéri állást Newyorkban egy szállodásnál, akivel jóban vagyok. És egyről mindenesetre felvilágosított az én bécsi tartózkodásom: tudniillik arról, hogy a bécsi bankigazgatók régi kulturnépet alkotnak ugy együtt!

Az utcán Ralph egy százezrest adott egy öreg aszszonynak, aki egy szenes kocsi után tipegett, hogy felszedje a drága tüzelőszernek egy-egy netalán lehulló göröngyét, de aztán futva sietett el, hogy valamiképpen ne hálálkodják neki. Egyszerre eszébe jutott, hogy a szövetségi kancellár magához kérte s délben külön egy órát tartott fenn számára.

Sietve ment a kancellári palotába, s életében először esett meg rajta, hogy nem fogadták valahol. Egy darabig várták, aztán előkerült az elnöki hivatal vezetője és nagy udvariaskodással adta tudtára, hogy a kancellár ur ezuttal és a legközelebbi napokban, sajnálatára, nem állhat rendelkezésére, s O'Flanagan ur leghelyesebben teszi, ha a jövőben vele, az elnöki hivatal igazgatójával közli óhajításait.

A Grabénen Ralph találkozott a szép Günzelnével, ki éppen azzal a drága ékszerrel parádézott, mellyel ő ajándékozta meg. Ezuttal nem sugott a fülébe semmi fulánkos megjegyzést, egyszerűen csak nem vette figyelembe a köszöntését, elfordult a fejével, de nem leplezhetett el egy gunyos mosolyt.

Amire az amerikai ur jókedve nem ismert határt.

Ralph ugyanazon a napon megért még oly dolgokat is, melyek némileg ellensúlyozták embermegvetését.

Sam vigyorogva és izgatottan fogadta a szállóban.

— Nagy szerencse megtörtént velem, master! Sofőrje lettem egy gazdag urnak neki. Kapok tőle minden hónapban kétmilliót, meg sok borravalót. Abból mindből, amit csak kapok, odaadom a felét a masternek neki, hogy masternek ne legyen gondja.

Elérzékenyülten veregette meg Ralph a fekete fiu vállát.

— Köszönöm, Sam, de a baj nem is olyan nagy! Még van elég pénzem, hogy jól élhessek belőle. Csak fogadd el azt az állást, de remélem, hogy nemsokára megint nálam lehetsz!

Kopogtattak az ajtón és berobogott Korn. Előrenyújtotta Ralphnak mind a két kezét, nyerítő hanggal kezdte a mondanivalóját, majdnem kitépte a homlokába függő fürtjét és így kiáltott:

— Igazán sajnálom ugyan, O'Flanagan, hogy többet nem vacsorázom magánál, és nem fogom inni azt a fenéséges whiskyt! Maga most épp olyan koldus, mint én, csak hogy maga dollárban koldus! De ha csakugyan zavarba jönne, rendelkezésére állok. A maga kedvéért adós maradok akár mindenkinek Bécsben!

Ralph nagyot kacagott.

— Korn, egyelőre még egészen jól állok, ha nem is vagyok Krózus. És vagyonom temetését ünnepélyes hatottal fogjuk megülni Kriegellel együtt a Šacherben!

Charmion nagyszerűnek találta Ralphnak azt az ötletét, hogy ezentul szegény ördög módjára viselkedik, meg is csókolta érte és vidáman kiáltotta:

— Tudod, ha saját lakásod lesz, elvégre mindig elmehetek hozzád. Képzeld csak: még soha nem tettem férfinál látogatást, egész bizonyos, hogy te leszel az.

első. De most mondd el már végre, hogy tulajdonképpen miket éltél át ebben a nevetséges városban!

Ralph kívánsága szerint cselekedett, beavatta mindenbe, beszélt Hilda iránt való szerelméről, azokról a szörnyű viszontagságokról, melyekbe az a leány miatta keveredett, házassági ajánlatáról, a visszautasító válasziról, és Hildának Bécsből való elutazásáról.

Charmion érdeklődve hallgatta, de arca közben megkeményedett és merő visszautasítás volt olvasható rajta. Összeszorította az ajkát és gunyosan mondotta:

— Szentimentális liba az a te Hildád! Utálok ezeket a német leányokat, akikről csöpög az erény és a nemeslelkűség. Örülj, hogy megszabadultál tőle!

Döntő pillanatokban a nők néha megfélemedeznek a tapintatról. Ezek a szavak egyszerre nagyon eltávolították Ralphot Charmiontól, világossá tették előtte, hogy mily magasan áll Hilda minden más nő fölött.

39. fejezet

»Butorozott lakást keresek«

Ralph másnap a címeknek azzal a jegyzékével, melyet egy lakásirodától kapott, nyakába vette a várost. Elindult butorozott lakást keresni és fogalmat szerzett a bécsi lakásinségről és elmaradottságról. Forrásainál ismerkedett meg a bécsi nyomorral. Magasrangu tisztak vagy hivatalnokok özvegyei, készek voltak sötét kamrácskában ütni tanyát a gyermekeikkel, hogy szobáikat bérbe adva, megmeneküljenek a koplalástól.

A nyomorúságnak sok más szomorujátékát látta még ez útja közben, de késő délután mégis megtalálta azt, amit keresett. A Weimarerstrasseban, a Währingerstrassehoz egész közel egy koros hölgnél, egy orvos özvegyénél, két izléssel butorozott, tiszta szoba volt kiadó.

Lunzer doktorné, ki fiával együtt négyszobás lakásban lakott, nem annyira a haszon kedvéért, mint inkább, hogy meneküljön a lakáshivatal zaklatásaitól, bérbe adta neki két szobáját. Ralph nevetségesen kicsinynek tartotta a havibért és Sam segítségével még aznap átköltözött a szállóból az új lakásába.

Új élet kezdődött számára. Nem volt többé »distinguished foreigner«, hanem egy azok közül a sokak közül, kik tartósan Bécsben laknak és eltűnhetnek a kétmillió lakóju városban, anélkül, hogy a nyilvánosság tudomást szerezne róluk.

Csak éppen, hogy különös módon kettős életet élt. Mert a währingi butorozott szobáiból ép oly gyakran vitte útja Charmionhoz a gazdagok fényesen kivilágított városába, mint ki Hernalsba és Ottakringbe, oda, hol az emberek nehezen küzdenek a mindennapi kenyerükért.

40. fejezet

Kétszer kettő négy

Ralph reggel kilenc óra tájban a Weimarerstrasseről villamoson szokott a városba menni s a Landtmann-kávéházban reggelizett és olvasott újságot. A villamoson már néhányszor szemébe tűnt egy öreg ur, kinek vonásai rendkívüli értelmet és oly üdeséget árultak el, mely különös ellentétben állt hófehér hajával. Érezte, hogy az öreg ur kitartóan nézi és megmagyarázhatatlan ösztönszerűséggel mindannyiszor viszonzni volt kénytelen pillantásait.

Egyszer úgy fordult, hogy egy kávéházi ismerőse a villamoson tulhangosan köszöntötte Ralphot. Az öreg ur, ki szemközt ült vele, előrehajolt, mikor az O'Flanagan nevet hallotta. Meglátszott rajta, hogy mondani akar valamit, de aztán szemmeláthatóan mégis letett erről a

szándékáról s közben mosoly élénkitette meg finom vonásait.

Mikor Ralph a Schottentornál leszállt, az öreg ur fiatalosan gyors léptekkel ment utána, utol is érte és megszólította :

— Bocsánat a tolakodásomért, de ha nem tévedek, az imént egy ur O'Flanagánnak szólította kegyedet.

Ralph csodálkozva mondotta, hogy nem tévedett.

— Tehát még sem csalódtam sejtelmemben ! Ugy-e bár, anyját leánykori nevén Holubnak hívták ? Igen ? Nos, ön akkor az én unokaöcsém, Amerikában sok évvel ezelőtt halálos szerencsétlenség következtében elhalt testvérbátyám unokája.

Igy szólva, az öreg ur odanyújtotta neki mind a két kezét és, míg Ralph egészen elnémult csodálkozásában, reszkető hangon így folytatta :

— Már jó régóta figyelem önt, és mindig meglepett elhalt bátyámhoz való hasonlatossága. Most már úgy is mondhatom, hogy meglepően hasonlít hozzá ! De megint nagy hideg van, ha önnek úgy tetszik, bemehetnénk egy kávéházba. Már tudniillik, ha nem készült máshová.

S ott ültek most a Landtmann-kávéházban, és Ralph, kinek úgy tűnt fel az egész, mint valami álom, hallgatta nagyapai nagybátyját, akit soha azelőtt nem ismert.

— Nagyapád nyolc évvel idősebb volt nálam, s még diák voltam, mikor fiatal feleségével és kis leányával, a te anyáddal, Amerikába költözött. Mikor halálának híre megjött Bécsbe, nem tehettem semmit sem sógornőm s unokahugom érdekében. Magam is szegény ördög voltam s óraadással kerestem a kenyeremet. Évek multak el, a történelem magántanára, amellet egy gimnázium kiegészítő tanára lettem, egy krajcárt sem takaríthattam meg, és nagyanyáddal való levélváltásom lassan-lassan abbanmaradt. Kerülőutakon és valami véletlen folytán utóbb

megtudtam, hogy anyád odaát a szinpadra lépett és feleségül ment egy O'Flanagan Patrick nevű emberhez. Megértheted, hogy engem, minthogy szegény bátyám már meghalt s az özvegy sem élt már, a további fejlemények nem érdekeltek különösebben. Érdeklődésem csak akkor vált újra elevenné, mikor az ujságok decemberben egy bizonyos O'Flanagan Ralphról, Amerika leggazdagabb emberéről irtak, aki azért, mert anyja bécsi leány volt, idejött, megsegíteni Bécset. Természetesen semmi kétségem sem volt benne, hogy az az O'Flanagan Ralph az unokaöcsém, de egyáltalában nem törtem a fejem miatta.

— De mégis csak közeledhettél volna hozzám, kedves bácsi!

— Nem volt rá eset! Hogy odatolakodjam, mint ezernyi más ember, a fiatal krózushoz? Eszembe sem jutott! Csak akkor gondoltam gyakran rád, mikor olvastam, hogy vagyond elvesztett, most pedig a véletlen összehozott bennünket. Már pedig az ember sohase térjen ki a véletlen útjából.

— És hogy megy sorod? Van családod? Hogyan etél át ezen a borzasztó nyolc esztendőn?

Az öreg Holub mosolygott: — A viszonyokhoz képest türethetően, kedves öcsém! Tudniillik, ha majd jobban megismersz, rájössz majd, hogy okos ember vagyok. Szó sincs róla, nem öndicséret ez, csak egy tény megállapítása. Amiben azzal a szóval, hogy »okos«, azt a képességet értem, amellyel az ember mindig ragaszkodik a logika legelemibb követeléseéhez, ahhoz a szabályhoz, hogy kétszer kettő mindig és minden körülmények között négy. A legtöbb ember erről megfélekedzik, hamarosan kiszámítja, hogy kétszer kettő nyolc is lehet, aztán csodálkozik, hogy nem válik be a számitása.

Ralph jót nevetett.

— Az emberi szenvedélyeket, ily valószínűségi számitás közben, természetesen, nem szabad a számitásba venni.

A világ leggazdagabb embere. 10.

— Helyesen mondod, kedves öcsém. De a logikus ember a szenvedélyekkel is megbirkózhatik. Most pedig kérdezek tőled valamit: Voltaképen hogyan is áll a dolog a te elszegényedéssel és a te deus ex machina-ként felbukkant mostohatestvéreddel?

Ralph fülig elpirult és kétségbeesetten rágódott valami feleleten.

— Kár meg is mondanod, Ralph, én mindjárt észrevettem a huncutságot. Hogyan? Természetesen a logika útján. Ha az a te mostohabátyád csakugyan jelentkezett volna és reászállt volna át a te óriási vagyonod, az amerikai ujságok a legnagyobb szenzációként irtak volna az esetről és hireik megjöttek volna kábelben Európában is. De nem jöttek meg s az a hír a bécsi ujságokban ezekkel a szavakkal kezdődött: »Értesülésünk szerint«. Hm, gondoltam magamban, tehát nem kábelleztek semmit, hanem a bécsi ujságok egyszerűen csak a postán érkezett newyorki ujságokból vették át a hírt. Különös, de nem lehetetlen. Elmentem a Café Centralba és áttanulmányoztam a legutóbbi hét alatt érkezett amerikai ujságokat. Egy szó sem volt bennük a Flanagan-esetről. Ettől fogva napról-napra figyelemmel kísértem azokat az ujságokat és két hét múlva csakugyan azt olvastam a Newyork Herald egyik szembe nem tűnő helyén, hogy Bécsben valami tréfás ember úgy látszik felültette az ujságokat valami ostoba Flanagan-históriával. Newyorkban eféléről egyáltalában nem tudnak semmit és az »American Wood and Forest Trust Co.« elnöke egy hírlapíró kérdésére együgyű tréfának, vagy otromba hazugságnak nyilvánította az egész históriát. Most már tudom, hogy most is amolyan nábob vagy, mint azelőtt, de biztosíthatlak, hogy a pénzed engem nem érdekel. Ellenben nagyon érdekelné megtudni azt, hogy mi indított erre a blöffre és egyáltalában milyenek a te bécsi élményeid.

Ralph hozzáfogott elmondanivalóihoz, és nem hall-

gatott el semmit. Szólt az öregurnak, ki egy szóval sem szakította félbe, azokról a gáncsokról, melyeket eléje vetettek, a kapzsiságról, melyről leplezetlenül tettek bizonyosságot előtte nők és férfiak, Lolotról és Hildáról, s hogy végre hogyan jutott arra az elhatározásra, hogy elbujik s hogy elszegényedett ember létére nem lesz többé céltáblája minden emberi alávalóságnak.

Holub ur szeliden mosolygott, mikor Ralph vallo-másának végéhez ért.

— Nem kell a bécsieket rosszabbnak tartanod minden más embernél. Csak éppen hogy ők inkább vesztették el lelkük egyensúlyát, mint a többiek. Gondold meg, hogy mily borzasztó sors érte őket. Meglehet, hogy mások hamarább alkalmazkodnának az új viszonyokhoz. Csakhogy az osztrákokban az erény ellenkezőjévé váltak erényeik: jólelkűségük és derült világszemléletük. De csalódásaidért a legnagyobb felelősség téged magadat ér. Te sem akartad elhinni azt, hogy kétszer kettő négy. Olyannak tűnsz fel előttem, mint aki azt mondaná a halálos betegnek, aki már nem bírja az ételt: Tessék, kedvesem, egye meg ezt a beefsteaket, hogy megint erőre kapjon. Elkövetted szakasztottan azokat a hibákat, mint négy év óta a kormányaink, kik abban a képzeletben éltek s élnek még most is, hogy rajtunk lehet pénzzel és hitellel segíteni. Pedig nekünk nem kell sem pénz, sem hitel, hanem új szervezetre van szükségünk, Nem szabad, hogy mások állítsanak talpra bennünket, nekünk magunknak kell talpunkra állni. Csak majd ha elkorhadt és elenyészett mindaz, ami a háboruból maradt reánk, akkor nőhet ki az új vetés a vérrel és holttestekkel trágyázott televényből. Bécsért akartál küzdeni és Bécs ellen küzdöttél. Add oda egész vagyionodat ennek a beteg szervezetnek s nem gyógyul meg, hanem még betegőbbé válik tőle. Nem lesz képes megemészteni az arányát és egészen elpusztulhat tőle. Tégy jót az egyes emberrel, aki utadba kerül, de a nagy dolgoknak engedj szabad

folyást. Minden elkövetkezik, aminek el kell következnie. Ne add a gondviselés szerepét, mert több kárt szerezhetsz, mint áldást s végre még keresztre feszítenek.

Ralphot megrázták és meghatották az öreg ember szavai. Nem azt mondotta-e most világos szavakkal ez az öreg, ami homályosan és elmosódva hetek óta lebegett az ő szeme előtt is? És tudat alatt kezdett vakmerőnek és botornak tűnni fel előtte, hogy fel akarta venni a harcot Bécsért és Ausztriáért, mintha egyszerű dologról volna szó, nem pedig egy bonyolult szerkezetéről, mely hat millió kerékből és rugóból van összealkotva.

41. fejezet

A vidéken

A tél ujult erővel kezdődött meg és Ralph Lunzerné butorozott szobáiban megismerkedett a bécsi cserépkályhák kellemetességeivel. Ezek a kályhák tudvalevően abban találják hivatásukat, hogy minél több tüzelőt fogyasszanak és minél kevesebb meleget adjanak. Ő, ki eddig nem ismert mást, mint központi fűtést, kényelmetlenül érezte magát s legjobban szeretett volna megint holtbe költözni.

Holub tanár kivel most minden nap találkozott, jó tanácsot adott neki:

— Ha nem akarsz fázni, utazzál oda, ahol sokkal nagyobb hideg van, mint Bécsben.

— Már ezt megint hogyan értsem? — kacagott Ralph, ki jót szokott mulatni öreg barátjának paradoxonain.

— Szósz szerint úgy, amint mondtam. Télen csak az oly jéghideg országokban van meleg, mint amilyen Oroszország, Svédország, Norvégia. Ellenben Olaszországban az ember januárban holtra fagyhatik. Tudniillik az

északföldi országokban tudják, hogyan kell védekezni a hideg ellen, a házakban ott hatalmas, remek kályhák állnak, melyeket nappal és éjjel fűtenek. Olaszországban nem ismerik a kályhát, mert a telet ott semmiségszámba veszik. Bécsben pedig, mely jóformán még mindig nem tudja, hogy Európához vagy a Balkánhoz, Németországhoz vagy Olaszországhoz tartozik-e, van ugyan kályha, de olyan, amely nem ér semmit. Azt ajánlom, ülj vonatra, és eredj el Tirolba. Eredj a skielők közé, akkor felmelegszel, s mikor bemégy a szobádba, durrogni fog a hatalmas kályha. A levegőváltozás és a szabadban való mozgás egyébként is csak javadra válhatik. Már olyan vagy, mint egy bécsi világhi s ez egyáltalában nem illik hozzád.

Ralph nem sokáig gondolkozott, beszerzett egy remek téli felszerelést s hozzá a legjobb skieket, melyeket Bécsben kaphatott, s mindenekelőtt a Semmeringre ment. Ott a legelőkelőbb szállók egyikében szállt meg és nem győzött csodálkozni pompáján. Megint a gazdag, a fényűző, az élvezetvágyó Bécs vette körül. De világosan láthatta azt is, hogy valósággal mily kicsiny a köre azoknak az embereknek, kik nagy fényűzésben élhetnek. Minden arc ismerősnek tűnt fel előtte, mind ezt a szép aszszonyt és kevésbbé szép férfit láthatta délelőttönkint a belvárosi reggeliző helyiségekben, este pedig az Operában, a bálokon és a barokban. Öt-, vagy talán hatezer ember, kit hangadónak szoktak mondani, ki irányt ad a divatnak, megtölti az előkelő helyiségeket s ki most, mikor a farsang elmúlt és új erővel köszöntött be a tél, a Semmeringre megy.

Ralph csakhamar nagyobb ismeretségbe és társaságba keveredett, mint kedvére volt. A sok aszszony, ráunva már a férfiak honi típusára, szívesen bocsátkozott volna egy kis extraturba vele, ki oly egészen másféle, mint azok; anyák, bár tudtak róla, hogy elvesztette nagy vagyonát, még mindig jó partit láttak benne leányaiknak, a kislánykorból alig kinőtt fiatal leányok szerették volna in-

kább a deli, csinos amerikaival próbálni ki első flirtjüket, mint a saját köreikhez tartozó fiatalokkal.

De Ralph megelégte már a szerelmi kalandokat s gondolatai csak vissza-visszatértek Hildához.

Esténként a hölgyek kibujtak zöld, vörös, sárga, fehér gyapjuköntöseikből és fényes toalettbe vetették magukat, az urak a sportruhát a szmokinggal cserélték fel, s a szállók kávéházaiban, muzsikaszó mellett, kifejtett a nagyvárostól vasuton két órányira levő téli szórakozóhely nagyvilági élete.

Ralph elborzadt az ürességtől és gondolatban való szegényességétől annak a társaságnak, melyben, akarva, nem akarva forgolódnia kellett. Hallgatta a társaságbeliek pletykáját, a legujabb bécsi válópörök, eljegyzések és felbontott mátkaságok eseteit, hallotta a sekélyes megjegyzéseket egy-egy új könyvről vagy új szindarabról — mert azokról is illik beszélni — csak hogy nem anynyira a könyv vagy a szindarab tartalmáról, mint inkább arról, hogy Klitsch ur elragadó volt a szerepében, s végre, mikor a fiatal leányok visszavonultak, hallgatni volt kénytelen azokat a nagyon is egyféleképpen érthető elmésségeket, melyek az óramutató haladásával mind felesélyeztetlenebbé váltak.

Ralph nem bírta soká ezt a hangot. Az ő szemében a nő, minden élményei mellett, még mindig a teremtés koronája volt, ki leánynak kedves, asszonynak szent és anyának imádatraméltó. De itt olyan asszonyok ültek, kiknek felnőtt gyermekeik vannak, s kik hisztérikusan kacagtak, mikor az a férfi, ki őket vette célba, vigyorogva és cuppantva trágár történeteket beszélt.

Ralph meg akart ismerkedni az osztrák vidéki városokkal és Semmeringből Grácba, a monarchia egykori pensionopoliszába ment, ahol kiszolgált generálisok és excellenciás urak éltek tengő-lengő életüket, délelőtt a verebeket etették a Stadtparkban, délután tarokkoztak, este pedig gyilkos bírálatokat mondtak a Stadttheater

olcsó zártszéki helyein. Grác most szegény város volt, majdnem ép oly drága, mint Bécs, lakossága megannyi elkészedett ember, aki nem tudja beleélni magát az új viszonyokba.

Már két nap mulva nagyon megnehezítették Grácban való mulatását. Egy újságíró felfedezte neyét a szálló vendégekönyvében, megnézte a régi bécsi újságokat és feltálalta O'Flanagan bécsi szereplésének és hirtelen elszegényedésének történetét. Cikkét következő sorokkal végezte :

»Ugy látszik, nem is megy oly rosszul O'Flanagan Ralph ur dolga. A hotel Erzherzog Johann legjobb és legdrágább lakosztályában lakik és esténként fél üveg pezsgőt iszik kitűnő vacsorájához. Ugy lehet, az ifju amerikai már megtanulta azt a mesterséget is, hogyan lehet üzletet kötni az üres levegőbe. Minthogy Bécsben sűrűn érintkezett azokkal a körökkel, amelyekkel együtt a társaságnak szoktak mondani, aligha szenvedett hiányt a jó tanító-mesterekben«.

Ralph azzal a be nem vallott reménnyel ment Grácba, hogy megtud valamit Hildáról, ki anyjával együtt bizonyára még mindig Stájerországban tartózkodik. Hiába kószált az utcákon, hiába érdeklődött a bejelentőhivatalban! Ugy látszott, Hilda végképpen eltűnt a látása köréből.

Mikor a gráci újságokban megjelent róla az az indiszkrét cikk, az emberek kezdettek a szállóban és az utcákon több figyelmet tanusítani iránta, mint amennyi kedvére volt s ennek következtében odahagyta Stíria fővárosát és elhatározta, hogy Salzburgba utazik.

42. fejezet

A gazdagabbik O'Flanagan

Salzburgból Innsbruckba utazott Ralph, onnan pedig a skielők egyik híres vezetőjével ki-kirándult a ha-

vasokba, napokig volt távol minden postai összeköttetés-től, megfélekedezett a világról és minden bajáról, egészen átengedte magát az ifjúkor, az erő és a mozgás ujjongó örömeinek.

És sejtelte sem volt róla, hogy e közben mi történt Bécsben.

Bécsben pedig nagyon nevezetes dolog történt, oly esemény, mely szinte homályt borított Breitbart hirnevére is.

A világ leggazdagabb embere Bécsbe érkezett. A világnak valóban leggazdagabb embere, az pedig, mint mindenki tudhatta, nem lehetett senki más, mint Ralph mostohabátyja, kinek váratlan jelentkezése, mint a bécsi ujságok megírták, oly váratlanul vetette végét, a rajongó és világboldogító O'Flanagan krózsusi gazdagságának. Tehát az történt, hogy február hó 17-én délelőtt két hatalmas utiládával megterhelt autótaxi állt meg a Hotel Bristol előtt. A kocsiból kiszállt két ur, az egyik magas, hatalmas, bikanyaku és kopasz fejű, a másik kicsiny, ösztövé, mint a kóró.

A kicsiny mindenekeelőtt a portáshoz sietett és jó német nyelven és a legnagyobb fontoskodás jelei közt a fülébe sugta :

— Főnököm, mister O'Flanagan itt akar megszállni. Természetesen a legjobb szobák kellenek neki. Neki négy vagy öt, nekem elég lesz kettő.

John O'Flanagan és titkára az első emeleten kapott hat szobát és ha Fuchs ur, a szálló igazgatója, már az O'Flanagan név hallatára nem lett volna elég furfangos, hogy tisztában legyen a helyzettel, azok az első szavak, melyekkel mister John saját személye szerint hozzáfordult, eléggé felvilágosították volna.

Tudniillik a kockás nádrágu és sötétkék zakó-öltözetű hatalmas, nagy férfit, kinek egy centiméter átmérőjű gyémántkő volt a kövér keze gyűrűs ujján, igazi németamerikai szójárassal így szólította meg :

— Well, nem lakott-e itt O'Flanagan Ralph Patrick ur? mert ő az én szegény öcsém, amely megakartá vásárolni Ausztriát, de hát én szegény emberré tettem. Well, nem tudod, hogy hol van most? Meg akarom keresni és akarom megajándékozni egy pár millió dollárral, hogy ne tegye csuffá a nevemet.

Fuchs igazgató, kinek még mindig a begyében volt, hogy O'Flanagan Ralph nem a Bristolban, hanem az Imperiálban szállt meg, reszketett izgatottságában, maga köré gyűjtötte az első emeleti irodába a portásokat, a szobaleányokat és háziszolgákat, és tüzes beszédet intézett hozzájuk.

— Hallja, Altstern, most itt lakik minálunk a világ leggazdagabb embere és nekünk meg kell mutatnunk, hogy ebben a hotelben is van a helye. Mindenki álljon részen, hogy oly kellemessé tegye az ittlétét, amily kellemessé csak lehet. És nemcsak az övét, hanem a titkáráját is, mert ezek a nagy urak nagyon sokban függenek magántitkárujuk akaratától. Maga pedig, Surl, szaladjon át a Pressehez és mondja meg ott, hogy az igazi mīster O'Flanagan, a testvérbátyja annak a szegény tatárnak, annak, aki nagyon megérdemelte a sorsát, mert a feje tetejére állított minden rendet, hát mondja meg ott, hogy az igazi mīster O'Flanagan nálunk száll meg. Az igazi amerikainak elvégre mégis csak tudnia kell, hogy a Bristolban találja meg a magának való szállást, nem pedig odaát abban a fránya balkáni palotában.

Ebben a pillanatban az igazgatósági iroda telefonja megszólalt.

— Igenis, magántitkár ur, itt a szálló igazgatója, kérem, mivel szolgálhatok? Osztrák bankjegyeket? No, a tizezres a legkisebb, aminek Bécsben hasznát lehet venni. Igen, nagy drágasság van nálunk. Mindenesetre, ha, haha! Nagyon jó, titkár ur! Tüstént felküldök ötmilliót tizezresekben, ötvenezegekben, százezegekben és félmilliósekben. Az is van, igen, az is van! Inkább mindjárt

tizmillió? Ugy van, nagyon helyes, magam is azt hiszem, hogy így jobb lesz.

Ragyogóan derült ábrázattal nézett körül az igazgató.

— O'Flanagan ur tizmilliót kíván aprópénzben, hogy ne jőjjön zavarba az első nap!

Mister John fürdött, magántitkára fürdött, a folyosón lézengő szolgasereg hallotta őket prüszkölni és lubickolni, és az egész szálló csak velük foglalkozott. A reggelit a lakosztályba. Előkelő autót mindenkori rendelkezésükre, tíz palack bort és öt palack likőrt tartalékba. Fodrászt, manikürt, cipőtisztítót, szappant, parfümöt, egy szabót, aki képes 24 óra alatt készen szállítani pár öltözet ruhát és így tovább.

— Ez aztán az igazi amerikai! — kiáltotta az igazgató és — Ez aztán az igazi amerikai, — visszhangoztaták körülötte.

— Délután az ujságok azzal a szenzációs hírrel jelentek meg, hogy megérkezett a valódi, az igazi nábob, és jelentkezett mindjárt egynéhány riporter, és interviút kért John O'Flanagantól. Az amerikai nagyon barátságos ember volt, mindenkinek megveregette a vállát, dobozszámba osztogatta a Khedive-cigarettát, mellyel a szálló utján láttatta el magát, atyai jószággal beszélt az ő szegény öccséről, arról az ábrándos emberről, akit most meg fog győzni testvéri szeretetéről, aztán oly szavakkal folytatta, amelyeken egész Bécs vagy kacagott vagy zavarba jött:

— Amennyire bécsi tartózkodásom néhány órája alatt észrevettem, a bécsi ember sokkal büszkébb, semhogy ajándékot fogadna el.

Késő délután hagyta el titkárával együtt a lakosztályát és tízezres bankókat osztogatott azok közt az alkalmazottak közt, akik utjába kerültek. Lenn megfogta kabátja gombjánál fogva és barátságosan gyomron boxolta az igazgatót s így szólott hozzá:

— Kedves barátom, egészen setisfeid vagyok a te hoteledtől! De mondd meg, hogy ma este hol találhatnánk jó emjusementet?

Az igazgató nem tudta, hogy mit jelent az a szó, hogy : emjusement, de mister John megmagyarázta :

— Ugy értem, hogy mulatni borral, meg leányokkal.

— Oh, mister O'Flanagan szórakozni akar, szórakozni! Hát akkor, az operában — de ott nincs bor, a leányok meg a színpadon vannak. De várjunk csak, már tudom, hiszen ma jelmezes bál van a Konzerthausban. Nagyszerű, Bécs legszebb asszonyai és leányai! És nagy vigság és nagyon sok bor. Az ur nagyon jó emjusementot találhat ott, kezeskedem róla.

O'Flanagan John ur aggódó arcot vágott.

— De még nincs nekem full dress, amit nálatok frakknak mondanak. Én minden városban mindig ujat szabatok, aztán eldobom, mikor tovább utazom.

Az igazgató, aki sok mindent látott már spleen és örület tekintetében, megértően bólintott a fejével.

— Nagyon praktikus, nagyon praktikus, mister O'Flanagan. Mindig mindent ujonnan, természetes, a legészszerűbb dolog. Kérem, mehet jelmezben, akár mint háziszolga, vagy soffőr, de legjobban teszi, ha úgy megy amint van. Nincs szükség semmi hókusz-pókuszra. Altmann ur, aki a bált rendezi, megtisztelve fogja érezni magát, hogy magánál tisztelheti, tehát kérem, két belépőjegyet, ugy-e bár?

Az igazgató a telefonhoz rohant és értesítette a jelmezesbál rendezőjét, Altmann festőt, ki hihetetlen ötletességig vitte a művészi reklámot Bécsben, s most boldogan dörzsölte kezét. A Konzerthaus minden jegye elkelt, Breitbart a színpadon és a világ leggazdagabb embere az egyik páholyban — Bécs sokáig beszél még erről a jelmezes bálról.

Pontban tíz órakor lépett be O'Flanagan John magántitkárával, Plumberg Fredde a Konzerthausba, mely

már tulon-tul telve volt mulatságosan öltözködött hölgyekkel és urakkal. A fogadóbizottság pikáns, jellemző sajátságosra állapított meg abban, hogy a krózus sötét zakóban és kockás nadrágban jött el, a titkára ellenben szmokingban. Altmann úr a művész gyakorlott szemével egy pillantást vetett a két urra és valamiképen grotesznek tűnt fel előtte mind a két alak, sőt úgy rémlett neki, mintha folttal eltüntetett folytonossági hiányt fedezne fel a hatalmas ur nadrágján és zsirpecséteket a kis ember szmokingján, de ez csak tudat alatt játszódtott le benne és tulharsogta az ily előkelő vendégek megjelenésén érzett öröm.

Altmann ur az amerikaiakat mindenekelőtt ápolónőnek öltözött szép feleségének mutatta be. Minthogy a dolog nagyon hangosan történt, egy szempillantás alatt elterjedt O'Flanagan megjelenésének híre és tíz perc leforgása alatt tudta a bálnak mind a háromezer vendége, hogy a világ leggazdagabb embere köztük tartózkodik. Számjegyek zsibongtak szájról-szájra, billiók röpködtek a levegőben, az emberek szoroztak és összeadtak és futótűzként terjedt szét a megállapítás, hogy mister John nyolcszáznegyvenhét billiónak az ura.

Altmann ur a két urat saját páholyába vezette s míg Plumber szerényen a háttérben maradt, hatalmas gazdája ott mihamarább közkedvelt egyéniséggé vált. Elégedetten nézett körül, erőteljesen rázott kezét az urakkal s hangosan, szélesen kacagva mondotta:

— Oh nem, ennyi bju-tit még nem láttam együtt!

Altmanné asszony egyik barátnőjének, egy tüzszemű barna mosóleányának megcirógatta a kezét, egy krinolin szőke szépség előtt meghajolt s arra kérte, hogy engedelmes, bár kétszáz font súlyu apródja lehessen. De a legnagyobb benyomást, mint látszott, egy komornának öltözött, aranyvörös haju és aranytopáz szemű fiatal hölgy tette rá. Multságos idegenszerűségével kérte, hogy fogadjon el tőle ajándéku egy mótoros yachtot,

meg egy kastélyt a floridai tengerparton s mikor a hölgy szerényen megjegyezte, hogy fiatal férje van, akivel csak három hónapja esküdött meg s akit szeret, mister John ezekkel a szavakkal nyugtatta meg:

— Nevermind! Magammal viszem hosbendjét is, én pedig beérem csöndes imádatával!

Breithart a pódiumra lépett, meghajlitott egy vasrudat és kapott érte tiszteletdíjul öt milliót. Alig, hogy a sokaság tetszészaja elhallgatott, az emberek már megint a gazdag amerikai páholya felé fordították pillantásukat. Közben beszélgetés indult meg Altmann ur és a szomszédos páholyban ülők között. Abban a páholyban egy roppantul gazdag bankár ült a feleségével. Ő szakácsnak öltözködve, a felesége csinos és megfelelő jelmezben.

Altmann ur előkelő vendégéhez fordult:

— Mister Flanagan, a mellettünk ülő ur egyike legelső bankárjainknak, aki ép oly híres a sikereiről, mint sokoldalú irodalmi képességéről és mély gondolkodásáról. Szeretne megismerkedni önnel. Tüntessen ki engedelmeivel, hogy bemutatthassam önnek.

— Mit, az a szakácsnak öltözött ur bankár? No, mutassa be.

A két ur: az amerikai dollárkirály és a mellényzebbbe való Krózus közt nagyon élénk beszélgetés indult meg, melynek során Flanagan mindenesetre fölöttébb sajátyszerű gondolatokat fűzött magában. Ezek a gondolatok a következő vágányon jártak:

Ez az ember kissé naivnak látszik. Egyszóval: az én emberem. Ő az, akire szükségem van, hogy a lehető legfrissebben lebonyolítsam az üzletkémet, aztán elpárologjak. Mert be kell vallanom, hogy kissé kellemetlenül érzem magam. Vigye el az ördög azt az O'Flanagan John, szeretnék megint valami kevésbé feltűnő nevet viselni, például olyant, hogy Müller, vagy Meier, vagy bánom is én, akár Kohn.

Egy hölgy hirtelen ijedten sikoltott fel. Nem találta

a gyémántos boglárját. Mindenki keresgélni kezdett, szanaszét csuszkált a padlón, a hölgy jajgatott, a férje dühöngött. Mister John elfordult a főszakácstól és csitította őket:

— Tisztelt hölgyem, minthogy a szerencsétlenség az én jelenlétemben történt, kötelezettnek érzem magam, hogy megvigasztaljam. Nekem sok ékszerem van a trunkömben otthon és meg fogom ajándékozni önt egy másik és még szebb darabbal.

Általános megilletődés támadt ily előkelőség láttára. A hölgy letörölgette könnyeit és megint hevesen kököttált egy liftbojnak öltözött ifjával.

A bankár érdeklődött a nábobnál az amerikai pénzügyi viszonyok felől, beszélt az osztrák állapotokról s kifejezést adott annak a meggyőződésének, hogy hiába minden hitelnyújtás, a korona értéktelen és megint esni fog.

Az amerikai a fejét rázta.

— Nekem meg jó meindom van a koronáról. Mi amerikaiak bizunk Ausztriában, egészen sur vagyok abban, hogy a dollár lemegy ötvenezerre.

A bankár másként vélekedett. Ha a korona képes volna arra, hogy emelkedjék, már emelkedett volna. Egyáltalában nem tartotta lehetetlennek, hogy a dollár az európai nyugtalanságok következtében megint erősen emelkedni fog.

Mister John oly nagyot csipett a szakács karján, hogy feljajdult, aztán így szólt:

— Well, én nem sokat beszél, hanem cselekszik! Ön ad holnap nekem ezer milliót készpénzben. Én önnek fizetek egy hónap múlva árfolyam szerint dollárban. Vagyok benne sur, hogy nagy bizneszt csinálók, ugy, hogy ingyen élek Bécsben egy hónapig.

A bankár ugyan szakácsnak volt öltözve, de üzleti tekintetben egészen okos ember volt. És azt gondolta magában, hogy a korona mostani stabilitása mellett egy-

általán nem kockáztat semmit. Tehát felcsapott és az üzletet megkötötték. O'Flanagan intett titkáranak:

— Freddy, elmégy te holnap a misterhez és hozol el nekem ezermillió korona bankjegyet és adsz érte március tizenhetedikén esedékes dollárcsekket. — És harsányan kacagva fordult a két páholyban ülőkhöz:

— Oh, én vagyok smart, jól becsaptam bankárt! Most én meghivok minden ladyt és gentlemant nagy pezsgős vacsorára.

A meghívást örömmel fogadták el és O'Flanagan John valóban fejedelmi módon vendégelte meg az egész társaságot a Francais étteremben, míg négy óra tájban a pincérek nem figyelmeztették a társaságot a zárórára.

Széles mozdulattal utasította mister John a fizető pincért a bankár urhoz.

— Kérem önt, ezt az egész csekélységet vezesse számlámra.

A szakács sugárzott. Ezzel annak rendje és módja szerint megkezdődött bankjának összeköttetése a világ leggazdagabb emberével.

Még egy kis epizód történt. Az egyik ur, mikor a ruhatári jegyét kereste, észrevette, hogy pénztárcája, néhány ezernyi cseh koronát, ezer hollandi forintot és tízmillió koronát tevő tartalmával együtt elveszett. Őt is megvigasztalta John, kijelentvén, hogy felelősnek érzi magát kedves vendégeinek minden kárvallásáért.

— Majd küldök önnek is csekket, azzal aztán minden allright!

Hazamenet az ifju férj az autóban ingerkedett a szép feleségével:

— No, Ida, hogy vagyunk a floridai kastéllyal, meg a yachtunkkal?

Mire az asszonyka ásitva felelte:

— Te, az a fickó egyenesen utálatos! Láttad a durva, ápolatlan kezét? És azt az óriási gyémántkövet, mely nem is olyan, mintha valódi lenne?

O'Flanagan John pedig ugyanakkor így szólt magántitkárához:

— Te, Freddy, ha megkapjuk azt a milliárd kroncsit, nem folytatom soká ezt a komédiát. Még két-három nap, aztán elszelelünk! Tudod, veszünk majd egy söntést Ottakringben és rendes polgárok leszünk.

A kis ember biccentett.

— Nem is volna olyan rossz gondolat, Franzl! Most, hogy végre üstökön ragadtuk a szerencsét, nem szabad elbizakodni.

Igy szólva, szerető pillantást vetett a villogó boglárra és gondosan megolvasta az elzsebelt pénztárca tartalmát.

Másnap reggel a magántitkár autón a bankba ment és nyugta és tizennégyezer meg egynéhány dollárról szóló folyó évi március 17-én fizetendő bon átnyújtása ellenében átvett vadonatúj félmillió bankjegyekben egy millió koronát.

A szabó meghozta az öltözetüket, a cipész a cipőket, a nagyuri autó rendelkezésükre állt, az ujságokban pedig megjelent az a hír, hogy »vendégünk, O'Flanagan John,« a világszerte ismert amerikai milliomos, ezeket meg ezeket az üzleteket tisztelte meg látogatásával és nagyobb vásárlásokat »eszközölt« bennük.

43. fejezet

Az igazi és az ál O'Flanagan

Az öreg Holub tanár ur a legnagyobb mértékben megütközött, mikor olvasta az ujságokban a hirt ennek az O'Flanagan John-nak a megérkezéséről.

Mit jelenthet ez? Hiszen Ralph elmondotta neki, hogy egyáltalában nincsenek testvérei s hogy a mostohabátyját ő maga találta ki a semmiből!

Holub megint ahhoz a bevált módszerhez folyamodott, hogy a bonyolult dolgokat a kétszer kettő négy formulájára vezette vissza, és így szólt magában:

Két szélhámos egyszerűen figyelemmel kísérte az eseményeket és valamiképen megtudta, hogy Ralph téli sportolás kedvéért a hegyvidékre ment. Most pedig, nem tudva természetesen semmit Ralph cselfogásáról, adják a mostohabátyja szerepét és valószínűleg alaposan megfognak kopasztani egynéhány embert.

Holub tanár tudta, hogy Kriegel doktor be van avatva Ralph titkába, tehát felkereste, hogy tanácskozzék vele.

Kriegel a humoros oldaláról vette a dolgot.

— Egészen kitűnő ötlet attól a két embertől! Nekünk pedig nincs a dolgokhoz semmi közünk, mint ahogy nincs a mi Ralph barátunknak sem, aki elvégre nem tehet arról, ha távollétében egy szélhámos a testvérbátyjának adja ki magát. Kísérjük nyugodtan figyelemmel, hogyan bonyolódik a dolog. Talán lehet még belőle egy sikerült kroit irnom.

Holub nem hiába tanított évtizedekig a gimnáziumban. Ő is megtalálta a humort az esetben, de mint állampolgár és mint Ralph öreg bácsija, mégis kötelezve érezte magát arra, hogy véget vessen egy nyilvánvaló szélhámosságnak. De hogyan? Egyszerűen jelentést tenni a rendőrségnek? Ez aggályosnak tűnt fel előtte. Ugy lehet, Ralph nem mondotta meg neki a teljes valóságot, lehet, hogy ez az állítólagos O'Flanagan John vele egyetértve cselekszik s talán csak újabb és merőben ártatlan komédiáról van szó! Csak egy ut kínálkozott: Ralphot haladéktalanul értesíteni kell. De hogyan? Az időjárás tartósan kedvez a téli sportnak, Ralph még hetekig elmaradhat, azonkívül pedig Holubnak sejtelve sem volt arról, hogy hol járhat az öccseura.

Az öreg ur végre úgy vélte, hogy megtalálta a

kellő utat. Grác, Innsbruck és Salzburg legnagyobb ujságaiban a következő hirdetést tette közzé:

R — ph !

John bátyád itt Bécsben van.

Ha szélhámos, jöjj vissza azonnal.

Nagybátyád Holub.

Ralph csakugyan elolvasta ezt a hirdetést egy kitzbüheli vendéglőben, ahová éppen betért. Nem érthette meg, miről van szó, de mindenesetre belátta, hogy jó lesz a zonnal visszatérnie Bécsbe.

Este érkezett vissza és átöltözködve, tüstént felkereste öreg bácsiját, ki a Weimarerstrasse közelében lakott. Bámulva, de jót mulatva olvasta el az ujságokból kivágott közleményeket, melyeket Holub eléje rakott.

— Persze, hogy szélhámosok! Nekem, mint tudod, nincs bátyám, és azt az O'Flanagan Johnt én találtam ki, az én képzelőerőmmel teremtettem meg s egy jókedvű szélhámos valóra váltja most a koholmányomat. Mindenesetre jó lesz beavatkoznom a dologba.

Arról, hogy most mindjárt jelentést tegyen a rendőrségnek, Ralph nem akart hallani.

— Előbb meg kell, hogy nézzem azt a fickót. Talán tréfa az egész, vagy fogadás, az is meglehet, hogy kétségbeesett ember adta rá a fejét, akin még lehet segíteni. Megpróbálok, talán beszélhetek még ma este a két jómadárral.

— Vigyázz magadra fiam, kettő ellen egy, mindig meggondolni való.

— Soh'se félj, nem vagyok egyedül, a jó Brownin-gom is megteszi, ha kell, a magáét! Azonkívül pedig a szélhámos ritkán vetemedik erőszakra. Mindig inkább bizza magát a leleményére, mint az izmaira.

Az idő éjjélhez járt közel, mikor Ralph belépett a Hotel Bristolba. Az éjjeli kapus közölte vele, hogy

mister O'Flanagan titkárával együtt néhány perccel ez-
előtt érkezett haza. Ralph telefon útján jelentette be
magát hozzájuk.

— Mister Plumber? Mister O'Flanagan öccse van
itt és szeretne még beszélni az urakkal.

A válasz legalább egy percig késett, a portás azután
lecsengetett.

— Az urak kéretik.

Feszült érdeklődéssel és jót mulatva magában ment
fel Ralph a lépcsőn, de mielőtt kopogtatott volna, kinyi-
totta a pisztoly biztosítékát, a fegyvert aztán téli bundá-
jának külső zsebébe tette.

Szótlanul áll egymással szemben a három férfi a fe-
jedelmi niodon berendezett szalonban. Mig Ralph, látva
az óriást, kinek oldalán a magántitkár úgy festett, mint
egy manó, visszafojtva magában a nevetést, a következő
szavakkal szakította félbe a hallgatást:

— Szabad kérnem, hogy világosítson fel, mi célja
van ennek a komédiának?

A kis ember aggódva nézett körül, az óriás pedig
mélyen felfohászkodott.

— Kár! Oly jól inent minden s önnek most el
kell rontani az egészséget. Azaz hogy mit szólna hozzá, ha
azt mondanám, amit eddig, hogy a testvérbátyja vagyok?
Hiszen gondolom, nem ismeri őt! De nem, tudom már,
mit akar mondani: Irományok, utlevél, nagykövetség,
rendőrség és így tovább. No persze, semmit sem akar.
Tehát áristomba velünk?

Oly világfájdalommal mondotta, hogy Ralphnak han-
gosan fel kellett kacagnia.

— Legalább magyarázza meg ezt az egész csalást!

— Nem szükséges itt sok magyarázat! Barátomat
Spengler Ferdinándnak hívják, az én becsületes nevem
pedig Wamperer György, vagy mondjuk úgy, hogy:
Surl. Hát kérem, Newyorkban ismerkedtünk össze, ahol
ő pincér volt, én meg ügynök. Na és valami ostoba his-

tória miatt, persze egészen ártatlanul, összeütköztünk azokkal az átkozottul furfangos amerikai törvényekkel, azután visszajöttünk Európába. Berlinben megint üldözött bennünket a sors. Tudja, oly kedves kis házasságközvetítő irodát nyitottunk. Különösen koros hajadonok és idősebb özvegyek számára. A Spengler volt mindig a közvetítő, én a mindenkori vőlegény. Egy szó, mint száz, a dolog balul ütött ki a dutyiba juttatott bennünket. Mind-egyikünket egy-egy esztendőre. Na aztán, mivelhogy bécsiek vagyunk, idejöttünk. Barátomnak régebből volt itt podgyásza, még szmokingja is. Előbb egy öreg aszszonynál laktunk. Ennek az öreg hölgynek volt egy Lincsi nevű huga, az a Lincsi pedig nagy barátságban élt egy Sam nevű szerecsennel, aki most soffőr valahol, régebben, mikor maga még gazdag ur volt, magánál szolgált. Így aztán kerülőúton sok mindent tudtunk meg magáról s mikor maga elment csuszkálni a nagy hóba, kifőztem a testvérbátyjával való históriát. Finom ötlet, mi?

Ralph hallatlanul mulatságosnak találta a monstrumot, megkínálta cigarettával őt meg a kis embert, de kereken visszautasították.

— Maga az én vendégem, — jelentette ki méltóságteljesen Wamperer Surl és odatolt hozzá egy kis asztalt, melyen likőrös palackok és cigaretták voltak. Aztán további kérdéseire egész őszintén elmondotta, mint aki üzleti sikereiről beszél, hogyan ismerkedett meg a szakácsnak öltözött bankárral és hogyan vitte lépre kerek egy milliárddal. Még a kis Spengler apró lopásait sem titkolta el. És sóhajtva fejezte be szavait:

— Pechem volt, csupa pech volt az egész! Ha maga nem má, hanem holnap jön meg, már nem talál itt bennünket. Eliszkoltunk volna már a szép pénzzel és nem igen hinném, hogy akárki is megtalált volna bennünket. Vigyen el az ördög, kedves öcsémuram! Most pedig ugy-e bár, nyakunkra hozod a fogdmegeket?

— Nem igen tehetek másképp, — mondotta Ralph, ki nem nyomhatta el magában a részvétnek egy nemét.

— Jobb lesz, ha mindjárt magával megyünk, tisztelt mostohaöcsém. Elvégre az a pár esztendő nem teszi, csak nem szeretem feltűnést.

Ralph nem bánta. Ő sem szerette volna, ha botrány történik a szállóban, nem akart tanuja lenni, mikor néhány dühbegurult pincér és portás ráveti magát szitkozódva és dühöngve a két bűnösre.

Mig idegesen járt fel és alá a szalonban, a két kópé egy pillantást váltott egymással. Wamperer nehézkösen felállt és így szólt:

— Mindjárt elmehetünk magával. De ugy-e bár, megengedi, hogy összepakoljunk egy kis csomagot a tisztálkodásra valókkal. Egész bizonyos, hogy nem szokhatunk meg. Meg sem próbálkoznánk vele, mert hiszen a rendőrség egy óra leforgásán belül ugy is elcsipne bennünket.

Ralph utánuk akart menni, mikor visszavonultak a szomszédos hálósobába, onnan pedig a fürdőszobába. De minthogy nagyon tapintatos ur volt, még sem tette meg. Az az ember, aki testvérbátyjának adta ki magát, oly szemmeláthatóan őszintén viselkedett, hogy bizonyos határig meg lehetett bízni benne. Így tehát nyugodtan leült, cigarettára gyújtott és elvonultatta lelki szemei előtt az életnek azokat a komédiáit, melyeknek ő maga is szereplője volt.

Elmulhatott öt perc. A kövér Wamperer e közben egész kedélyesen kiabált át hozzá:

— Kedves öcsém, ne féljen, itt vagyunk!

De most már nem dübörgött át a mély hangja s Ralph nyugtalankodva állt fel és utána akart nézni.

A legközelebbi szobák üresek voltak, hasonlóképen a fürdőszoba is. Csak éppen, hogy nyitva volt a keskeny, jelentéktelennek látszó ablak.

Ijedten hajolt ki Ralph. Szűk vakudvar ásitott fel reá. És ime, az ablak fájáról kötél csüggött alá! Tehát a két javithatatlan bűnös mégis megugrott!

Ralphnak aközben, hogy lerobogott a lépcsőn és felverte a személyzetet, furcsa gondolata támadt: Tehát már a zsványokban sem lehet megbizni!

Néhány szóval felvilágosította az éjjeli portást, az felkeltette az igazgatót, ki kezét tördelve, kiabált rendőrségért, míg a háziszolgák meg a szobaleányok álmosan vertek fel minden zugot a hotelben.

Hovahamarább világosan állt minden. A két jómadár azon a kötélén, melyet mindig készenlétben tartott, leereszkedett a vakudvarba. Ott benyomták egy földszinti mellékhelyiség ablakát, a mellékhelyiségből folyosóra jutottak, mely egy írószobához vezetett, onnan pedig könnyű volt kijutni az utcára. És felhasználva az éjjeli sötétséget, a hóförgeteget meg az utca néptelenségét, az ablakon át kerekét oldottak. Mint a rendőrség megállapította, nem anélkül, hogy magukkal ne vittek volna mindent, a mi lopott és kicsalt pénzben a tulajdonukba került.

A nyilvánosság semmit sem tudott meg a furcsa esetről. Ralph, ki nem akarta, hogy együtt emlegessék nevét a gézengúzokkal, megtérítette a hotelnek minden kárát, a bankár pedig, bár vigasztalhatatlan volt milliárdos vesztesége miatt, mégis örült, hogy nem lett közneveltség tárgya egész Bécs városában.

A rendőrség, mely megóvta a titoktartást, ugyan s mozgásba hozott minden eszközt, hogy hurokra kerítse a szélhámosokat, minden fáradozása kárba veszett. A semmirevalók eltűntek nyomtalanul. Néhány évvel utóbb Ralph találkozott velük a newyorki Broadway csődületében. De mindjárt el is tűntek a szeme elől és Ralphnak nem volt érdekében, hogy letartóztóztassák őket.

44. fejezet

Wehningen Hilda kéri

Krieglachtól, a Stiria egyik idillikus táján lévő helységtől egy órányira van az a birtok, mely Stuppach Leonie, az összeomlás előtt Stuppach Leonie báróné, született Boos grófnő tulajdona. Nála tartózkodott immár hetek óta Wehningen Hilda anyjával, a birtok tulajdonosnőjének nővérével.

Stuppachné férjének halála után erős kézzel ragadta meg a gyepelőt, hogy megmentse magának a tulajdonul eladósodott és jelzálogkölcsonókkal terhelt uri birtokot. Szívós akareterejével és közmondásossá vált fukarságával sikerült is megoldania ezt a nehéz feladatot és a legutóbbi éveknek a mezőgazdasági terményekben való áremelkedései hozták magukkal, hogy a Stuppach-birtok megszabadult minden adósságtól és gazdag jövedelmeket hajtott.

Stuppachné tudta, hogy egyetlen nővére szegénységre jutott, özvegyasszony létére nélkülözve él Bécsben s hogy unokahuga fáradságos munkával kénytelen megkeresni a mindennapi kenyeret, de azért sohasem jutott eszébe, hogy valamiképpen támogassa két nőrokonát. Ellenkezőleg, el akarva kerülni azt is, hogy segítségért hozzá folyamodjanak, felhagyott velük minden levélváltással, ő maga pedig sohasem ment Bécsbe, úgy hogy Hilda csak homályosan emlékezhetett reá, hogy kislány korában látta egyszer a nagy, csontos, mélyhangu és szinte férfiasan nyers viselkedésű nagynénjét.

De mikor Wehningenné leányának elfogatása és mindjárt utána következő rehabilitálása után siránkozó levelet irt neki, akkor felébredt benne a részvét és az együvé tartozás érzelme s annyira ragadtatta magát, hogy nem sajnálta a pénzt egy táviratra sem, mellyel magához hívta vendégül nővérét és unokahugát.

Mikor pedig meglátta sápadt arcával és sirástól bágyadt, nagy szomoru szemével azt a gyönyörű szép, bájos fiatal teremtest, az érzelem kitört belőle és magához ölelte Hildát, amiért mindjárt azután el is szégyelte magát, mert nevetségesnek szokott nyilvánítani mindent, amit az érzelmesség nevével lehetett illetni.

Az érzelmeknek ez a tulsága semmiesetre sem tartott soká. Néhány nappal utóbb már ismét végigharsant dörgő férfias hangja a nagy urilak helyiségein s nővérében és hugában nem látott mást, mint olyanokat, akik hiába fogyasztják az ennivalót. Nem is mult el ebéd vagy vacsora anélkül, hogy tüzetes nyilatkozatokat nem tett volna az élelmiszerek napi áráról és ki nem jelentette volna, hogy az asztalra került ételféle mily nagy értéket képvisel. Hanem azért volt rá gondja, hogy mindig ott álljon egy kancsó friss tej Hilda szobájában s hogy fiatal vendége lassan-lassan hozzászokjék a húsételhez, melyet évek óta nélkülözött.

Hilda tulérzékeny idegeivel nagyon is átérezte helyzetének kinos voltát, fel is lázadt magában az ellen, hogy kegyelemkenyéren éljen, de sokkal gyöngébb, sokkal fáradtabb volt, semhogy szembeszállhatott volna sorsával.

Nénjének régi utibundájába burkolódzva és szeges-talpu, durva cipőit huzva a lábára, a délelőttökön magányos vándorutakra szokott indulni a hóborította környéken. Az utóbbi hetek eseményei annyira megrendítették s a lelke annyira fel volt dulva, hogy néha órák hosszáig beszélgetett halkán magában. Gondolataink és beszélgetéseinek mégis mindig és mindig csak Ralph állt a középpontján.

Most, Bécestől és kimerítő irodai munkájától messze, világosan látta át, hogy mily nagyon és mélyen szereti Ralphot. S mikor hóban és viharban kapaszkodott fel a Mürrzuschlag felé vivő hegyi uton, gondolataink órák-hosszáig jártak e körül az egy pont körül: Helyesen tette-e, hogy végképpen eltaszította magától Ralphot,

szükséges volt-e, komolyan kételkednie Ralph érzelmeinek megbízhatóságában, vagy csak az ostoba, együgyű leánytűszkeség, az ösöktől örökölt gőg készítette-e arra, hogy visszautasítsa Ralph házassági ajánlatát?

Ily gondolatai közben sokszor lehunyta a szemét és olyankor maga előtt látta Ralph férfiasan szép, jóságtól és szerelemtől sugárzó arcát és hangosan zokogott fel az-
zal a mély kétségbeeséssel, mely akkor szállja meg az embereket, mikor saját lábukkal taposták el a szerencsájüket.

Olykor-olykor közel volt ahhoz az elhatározáshoz, hogy levelet ír Ralphnak, de mindannyiszor letett erről a szándékáról. Nem kellene-e Ralphnak azt hinnie, hogy csak komédiát üzött vele? És ki tudja, kinek igézete alatt áll most Ralph az ő romlatlan, minden benyomások számára hozzáférhető érzelmeivel? Elvégre meg lehet, hogy ő is csak kedves játékszer volt számára, s hogy Ralph már feledi is, örül, hogy jókedvű, könnyűvérű nők társaságában nem kell mindig erkölcsi kérdésekkel és az élet komoly voltával foglalkoznia.

Minthogy Stuppechné házához csak a »Krieglach és vidéke« című hetiujság járt, az pedig csak a mezőgazdasági termények forgalmi árait, az országos vásárok napját, s a környék legfontosabb híreit szokta közölni, Hilda nem tudott semmit a Bécsben történteokről. Stuppachné gráci, vagy éppen bécsi ujság előfizetését valósággal istentelen tékozlásnak nyilvánította volna, mert hiszen vasárnaponként, mikor misére ment Krieglachba, ugys híret hallotta a világrendítő eseményeknek.

Hilda ugyan testben gyarapodott, a szél meg a friss levegő megint pirosra festette arcát, de lelki szorongatottsága nem szűnt meg, sőt kezdett mélabuvá válni, amelyből a fiatal lélekben gyakran támadnak súlyos lelki zavarok.

Wehningenné jó ideje figyelte fájó érzéssel Hildájának álmataig lelki elmerültségét, észrevette azt végre

Stuppachné is, mikor pedig egyszer az egyik cselédje megsugta neki, hogy a kisasszony féléjszakákon nyugtalanul jár fel s alá a szobájában, akkor készen volt az ítéletével és dörgő basszushangon jelentette ki nővérének :

— Hildának férfi kell, amnyi az egész ! Egyszerűen férjhez adom, punktum !

A következő vasárnap Stuppachné csakugyan vendéget hozott magával Kreiglachból : Kunzel Péter birtokost és malomtulajdonost, aki derék, becsületes, mindenképpen tiszteletreméltó, javakorbéli, vagyis jó negyven és egynéhány éves özvegyember volt, kinek okvetlenül feleség kellett gazdaságához, malmához, két serdülő gyermekéhez és nem kevésbbé maga miatt is.

Hildától el volt ragadtatva, legjobban szerette volna tüstént feleségül venni, és nem győzte ismételni : — Az én gondviselésem alatt három hónap alatt harminc kilót hizna a méltóságos kisasszony ! Érték én a hizlalás módjához, ugy-e, méltóságos báróné ?

Ebéd után azzal a kifogással nem illethető megoklással, hogy a disznaival van dolga, mert kettő orbáncban betegedett meg, köszöntötte a hölgyeket és visszament Mürzzuschlagba, bucsuzáskor sokatmondó hunyorgatás közben jelentve ki, hogy nemsokára ismét tiszteletét teszi. És kétszer is hév csókot nyomott Hilda kezére, amit az nagyon nem szívesen fogadott, mert kellemetlenül érezte bőrén sűrű, torzonborz bajuszát.

Este az asztalnál Stuppachné kereken kijelentette :

— Hilda, Kunzer ur ugyan egyszerű ember, nem tartozik a mi körünkhöz, de megbízható ember, nagyon gazdag, mindenképpen jóindulatu, egyszóval egészen neked való férj. Ha megfelel neked, jövő vasárnap el is jegyezhetitek magatokat egymással és husvét előtt megtarthatjuk az esküvőt.

Hilda éppen Ralpra gondolt, ugy érezte, mintha egész közlről nézne reá a meleg, barna szemével. Oly

élénken emlékezett vissza arra a sok szép órára, melyet társaságában töltött el, hogy boldogan mosolygott magában. S most nénjének szavai visszataszították álmaiból a valóságba. S abban az izgatottságban, mellyel szinte tulajdonképpen hangosan felelt, már benne volt a hisztéria árnyéka, a szegény, elégedetlen, boldogtalan nőknek ez a hozománya.

— Nem, néni, nem való nekem s tulajdonképpen hallatlannak tartom, hogy még gondolatban is ilyen embert szántál nekem.

Stuppachné felpattant, heves szavak estek, Wehningenné hiába igyekezett olajat önteni a vizre, a néni ke-bőszülten dörögte oda az unokahugának :

— A koldusercegnő inkább a más kenyerét akarja enni, mintsem hogy felesége legyen egy tisztességes embernek, aki nem amolyan kikent-kifent majom !

A dolognak az lett a vége, hogy Hilda görcsösen zokogni kezdett és zokogott órák hosszáig, elannyira, hogy nagynénje minden haragja mellett békíteni volt kénytelen, hogy be ne váltsa fenyegetését és már a legközelebbi napokban vissza ne menjen Bécsbe.

Februárban Stuppachné birtokosszomszédaitól, az annak előtte grófi Borstorf családtól meghívót kapott, mely természetesen Wehningennének és Hildának is szólt. Hildának nagy gyönyörűsége telt a méter mély havon tett majdnem két óra hosszáig tartó szánkázásban, nem győzte csodálni a hóborította hegyek szép látványát, s kellemesen lepődött meg a régi barokstylű kastély pompájától.

A Borstorf házaspár rendkívüli vagyonosság hírében állt. Asszonyleányán kívül volt még egy fia is, a berlini osztrák követség attaséja, ki rövid szabadságát éppen szüleinek házában töltötte.

Borstorf Rudolf sudár termetű, nagyon szőke, nagyon világos szemű fiatalember volt. Szinte elárasztotta figyelmességével Hildát, ki valósággal egy királynő benyomását tette reá a ragyogó szépségével. Az ifju dip-

lomata tüstént fülig szerelmes lett Hildába, a meglehetősen hosszú és meglehetősen szétálló két füléig.

Hilda nem tartotta kellemetlennek hódolatát, mert végre is szokásainak és életfelfogásának megfelelő ember volt, tapintatosan is viselkedett, Hovahamarabb meleg baráti viszony fejlődött köztük, mely valamelyes szint hozott Hilda egyhangú életébe. Borstorf Rudolf naponta látogatott hozzájuk szánon, elvitte Hildát és nagy utakat tett meg vele a kedves kis stájer falvakban, amelyeknek vendégfogadóiban jó almabort, fekete kenyeret és füstölt szalonnát kaphattak.

Igy mult el az idő és vele Rudolf szabadsága is.

Február közepén történt egyszer, hogy egy ily közös szánkirándulásuk közben Borstorf Rudolf megfogta Hilda kezét és melegen így szólt :

— Hilda, még néhány nap, és vissza kell mennem Berlinbe. De előbb szeretném tudni, hogy hányadán vagyok. Hiszen okvetlenül éreznie kell, mily drága nekem, mennyire szeretem és ragaszkodom magához. Tudom, hogy szellemi tekintetben különb, finomabb és jobb nálamnál, de elvégre megvan az a kis eszem, amelyre élethívatomhoz szükségem van és talán nem lényegtelen körülmény az sem, hogy gazdagsággal gondnélküli életet biztosíthatok magának. Tehát formászerint megkérdem : akar-e a feleségem lenni ?

Hilda várta ezt a vallomást és rettegett is tőle. Mindig is tisztában volt vele, hogy visszautasítaná ezt a házassági ajánlatot is. De most, ahogy Borstorf Rudolf oly egyszerűen és őszintén vallotta be szerelmét, le kellett hunynia szemét, hogy egy másodperc töredéke alatt szemlét tartson életén s életének lehetőségein.

Az egyik részen robotmunka, kicsinyes, szájalomra méltó gondok, öregedő anyja az éhségtől és a szegységtől való örökös rettegetésével, ő maga pedig pár év mulva megöregedett leány, a másik részen gondnélküliség, ked-

ves otthon, külföldi utazások s olyan férj, kit ugyan nem szeret, de akit mégis tisztelhetne, becsülhetne.

Gyötrelmében Hilda görcsösen ökolbe szoritotta a kezét. Égő, határtalan vágy vett erőt rajta. Vágyódás Ralph után, de a békére, a nyugalomra, a boldogságra és a saját tűzhelyre is.

Nehezen szedte a lélegzetet, ahogy Bostorf Rudolffhoz fordult:

— És ha azt mondanám önnek, hogy ugyan jóbarátomnak tartom, de nem szerethetem úgy, mint kellene, mert szívemet már rég odaadtam másnak, olyan valakinek, akiről, igaz, hogy már azt sem tudom, Európában van-e még?

Rudolf e felelet hallatára egy pillanatig úgy érezte, mintha arcul csapták volna, de aztán mégis felülkerekedett benne a vágy, hogy meghódítsa Hildát.

— A szerelem majd megjön, mikor az enyém lesz! Lassan, lépésről-lépésre fogom kivívni szerelmét. Legyen a feleségem és egyikünknek sem lesz oka, hogy megbánja lépését.

Fáradtan, csüggedten, lelkében gyötrődve tette meg Hilda azt, amit a nők ily helyzetben meg szoktak tenni: elodázta a döntést.

— Engedjen időt, hogy gondolkozzam a dologról és tisztába jöjjek magammal! Nem bánom, csak három napot, akkor aztán megmondom, hogy lehetek-e hűséges, jó felesége, vagy hogy szétváljak-e utjaink.

Abban is maradtak, és Borstorf elutazott Grácba, mert, mint mondotta, nem bírta elviselni, hogy ne lássa három napig, de végleges elhatározása előtt még sem akar találkozni vele. Megállapodtak abban, hogy három nap mulva, tehát a jövő vasárnap mindjárt ebéd után tiszteletét teszi Hildáéknál.

Mielőtt a határidő lejárt, Hilda elhatározta, hogy feleségül megy Rudolffhoz. Döntő hatással volt reá az a hosszabb beszélgetés, melyet anyjával folytatott. Weh-

ningenné este lefekvés előtt megkérdezte Hildától, hogy tulajdonképpen hogyan is van Borstorf Rudolffal, hogy a fiatal diplomatának nincsenek-e komoly szándékai. Mikor aztán Hilda elmondotta, hogy Rudolf házassági ajánlatot tett neki s hogy ő gondolkodási időt kötött ki magának, Wehningenné keservesen sirva fakadt és zokogva mondotta :

— Nagy szerencse ez neked, Hilda, és nekem is ! Egy csapásra gazdag, előkelő hölgy lesz belőled, nem leszel kénytelen többé dolgozni és olyan helyzetekbe keveredni, mint akkor. Aztán meg én is, én is nyugodtan és boldogan élhetem le öregségemet és talán új fekete selyemruhát is csináltathatok magamnak — tudod, Hilda, hogy azt, ami van, már nem igen viselhetem. És neked is sürgős szükséged volna egy téli kosztümre.

Hildának minden sirókedve mellett is mosolyognia kellett. A házasságnak, a fekete selyemruhának és a téli kosztümnek ebben a kombinációjában megható keservét pillantotta meg az anyának, kinek gyöngye felfogóképességét ezernyi gond marcangolja. Homlokon csókolta anyját és vonagló szájjal mondotta :

— Jól van, muttikám, feleségül megyek hozzá és gyönyörű szép fekete selyemruhát csináltatok neked.

Dermesztő hidegen virradt fel a döntő vasárnap reggele, úgy látszott, mintha a tél még egyszer végső erőfeszítéssel akart volna harcra kelni a tavasszal, mely délben a földre küldötte meleg fuvalmát.

Hilda kiment kedves szórakozó helyére, a széltől védett erdei tisztásra, és halálosan szomorú volt a lelke. Régóta elvesztette hitét abban a magasabb hatalomban, mely beavatkozhatnék az emberek sorsába, kétségbeesetten tördelte kezét és azt kiáltotta magában :

— Édes Istenem, mondd meg, mit tegyek, tégy csodát, hogy ne legyek kénytelen eladni magam olyannak, akit nem szeretek !

S mikor egy órával utóbb egy szán csilingelése hi-

rül adta neki, hogy a kérője közeledik, az a látománya támadt, mintha most mindjárt Ralph szállna ki a szánból és az sietne hozzá. De csak Rudolf volt. Első pillanatával Hildát kereste és szeméből ki lehetett olvasni a kérdést, melyre Hilda, erőt véve magán, igennel akart felelni.

Ő, nagynénje, meg anyja még az asztalnál ültek, mikor Rudolf belépett. Tehát még türtőztetnie kellett magát, míg magára maradhat Hildával.

A kölcsönös üdvözlés után Hilda, hogy mondjon valamit, azt kérdezte tőle, hogy mi mindent látott Grácban. Kacagva mondotta el Rudolf:

— No, Grácnak megint volt egy kis szenzációja. Az az eszeveszett amerikai, ki meg akarta hódítani Ausztriát, aztán hirtelen koldusbotra jutott, Grácban járt és...

Hilda halálosan elsápadt és halkán felsikoltott, úgy, hogy Stuppachné és Rudolf csodálkozva néztek reá, a kissé nehézkes gondolkozásu Wehningenné pedig csak lassan értette meg az összefüggést.

Hilda összeszedte minden erejét és tompa hangon mondotta:

— Melyik amerikairól beszél?

— Hát arról az O'Flanagan Ralphról! Igaz, idilli magányában kegyed nem olvas ujságot, tehát nem is tudja, mi történt elutazása óta Bécsben. Nos, annak az amerikainak, aki, azt hiszem, nem egészen normális ember, egyszer csak, úgy három, vagy négy héttel ezelőtt, le kellett mondania arról a tervéről, hogy Ausztriából amolyan ingyenes népkonyhát alakítson, mert odaát Amerikában váratlanul felbukkant egy mostohabátyja, kinek létezéséről fogalma sem volt. Ez a John nevű mostohabátyja volt az egész vagyon igazi örököse, s a világnak most ő a leggazdagabb embere, nem pedig monsieur Ralph, aki ez idő szerint már csekély havi jövedelemből élő szegény ördög. Nem tudni, mit keresett Grácban, de az egyik gráci ujságlapocskia azt írja, hogy siber lett

belőle. Mikor ez megjelent az ujságban, az amerikaiánus eltűnt a városból, valószínűleg azért, hogy elhelyezze Bécsben a legnagyobb árfolyamon a néhány dollárkáját.

Bosrtorf Rudolf nagyszerűen mulatott a saját elmésségén, Wehningenné diadalmas pillantást vetett a leányára, mintha azt akarná mondani: Látod, ezek az amerikaiak plebejusok és szélhámosok, Stuppachné pedig érdeklődni kezdett a tojás meg a vaj legfrissebb gráci árjegyzése iránt.

Hilda nagy leki harcot vivott magában. Belevágta körmét a kezefejebe, hogy ki ne törjön belőle a hangos sirás és kacagás, reszketett egész testében, hirtelen felszökött és rövid bocsánatkéréssel kirohant a szobából. Ijedten sietett után Rudolf s utol is érte, mikor éppen fel akart menni a lépcsőn a szobájába.

— Mondja, mi baja van, Hilda? Oly sápadt és úgy kikelt magából! Hát oly nehéznek érzi, hogy igent mondjon nekem?

A leány szívére szorította mind a két kezét.

— Ne haragudjék reám, Rudolf... nem tehetem... nem szabad megtennem... másé vagyok és most mennem kell, hogy felkeressem azt a másikat...

Kerekre nyílt szeméből oly szilárd elhatározás látszott, hogy a fiatalember, ha nem is volt jó diplomata, mindenesetre észrevette, hogy többé nem remélhet semmit.

Szó nélkül hajolt le, csókot nyomott a reszkető, jéghideg kezére, aztán elment.

Hilda utóbb hazugsággal tartotta anyját.

— Ujabb rövid gondolkodási időt kértem! Nem-sokára feljön Bécsbe és akkora majd elhatározom magam. De most el akarok menni innen, azonnal, lehetőleg még ma! Elfelejtettem megmondani, hogy tegnap levelezőlapot kaptam főnökeimtől, azzal a kéréssel, hogy mielőlt lehet, foglaljam el újra állásomat. Vissza kell menni, anyám, kérlek, ne gyötörj, hiszen minden jóra fordul,

megkapod az új selyemruhádat, de most el innen, vissza Bécsbe!

— Nincs valami köze ennek ahhoz az amerikaihoz? — kérdezte Wehningenné.

— Nem, anyám, nem, — hazudta Hilda — csak hozzám magamhoz van köze! Gyere, csomagoljunk!

Stuppachné ugyan fel volt háborodva e miatt a váratlan elhatározás miatt, de magában meglehetősen örült, Wehningenné sóhajtott és határozottan mondotta, hogy régebben, a monarchia idejében ilyen dolgok nem történtek volna, és nagyon körülményesen segített Hildának a csomagolásban. Minthogy a délutáni vonatot már nem érhették volna el, Hilda kénytelen volt féken tartani türelmetlenségét és Bécsbe már csak másnap kora reggel indulhattak.

Délelőtt tíz órakor érkezett meg a két nő Bécsbe, a kézipodgyászaikkal villamoson kreuzgassei lakásukra mentek és jéghideg, fűtetlen szobák várták őket. Hilda lázas izgatottsága mellett kénytelen volt tüzelőért menni, a piacra sietni, hogy ebédet adhasson anyjának; tizenkét óra volt már, mire elköszönhetett és azzal a megjegyzéssel, hogy utközből majd eszik valamit, elsietett hazulról.

Hilda akkor megtudta a rendőrségen, hogy Ralph a Hotel Imperialban lakik. Ott bizonyára megtudhatja mostani címét, ha lakást változtatott, amit nagyon valószínűnek is tartott.

A szálló irodájában talált tisztviselő röviden a portáshoz utasította. Annak meg nagyon sürgős dolga volt egy urral, ki minden áron még páholy jegyet akart szereztetni a Breitbarthoz, s mikor Hilda végre sorra került, keresgélni kezdett egy könyvecskében apró cédulák közt és végre vállalt vonva jelentette ki:

— Egész bizonyosan tudom, hogy lakik valahol az az ur! De azt, hogy hol, nem tudom. A főportás, aki valószínűleg tudja, ma szabadnapos. Legjobban teszi, ha holnap újra eljön s tőle kérdezi meg.

Magából kikelve távozott Hilda. Várjon holnapig? szó sem lehet róla! Érezte, hogy nem bírná elviselni a még tovább tartó bizonytalanság gyötrelmét. De hiszen van rendőri bejelentőhivatal, ott egész bizonyosan meg tudhatja a címét.

A villamos elvitte a Schotterringre, a rendőrigazgatóságához. Ott megtudta, hogy a bejelentőhivatal az Elisabeth-promenadeon van. Tehát ott, ahol életének legborzasztóbb óráit élte át. Holtfáradtan gyalog tette meg az utat az Elisabeth-promenadeig és éppen tíz perccel késett meg. A bejelentőhivatalt már bezárták.

Hilda érezte, hogy elhagyja ereje. Reggel öt óra óta még egy falatot sem evett. Majdnem szédülten ment vissza a Schottenringre, aztán fel a Schottentorig.

Fájó, kétségbeesett mosoly futott át halovány arcán. Három hónappal ezelőtt itt látta meg először Ralphot. Ő a villamoson ült, Ralph meg az uton várt, pillántásaik összetalálkoztak és azzal meg volt pecsételve sorsa. Az ő sorsa, de nem Ralphé. Neheztelés vett erőt rajta. Ő, ő bizonyára elfelejtette már, szerencsétlenségként érzi vagyonának elvesztését, nem sejtí, hogy tönkre tette, feldulta s megsemmisítette az ő fiatal életét. Ő férfi, fiatal, erős férfi, ki újra magasra emelkedhetik, de ő szegény, gyöngé teremtés, ki mindig másoktól függ, falevél, melyet felkap a szél s melyben nincs erő, hogy megkapaszkodjék valahol.

Fülhasogató túlkölés, káromkodás és felkiáltás ragadta ki álmodozásából. Egy automobil majd hogy el nem gázolta. S soffőr még rá is ordított, még pedig oly dühösen, hogy eltorzult az egész koromfekete arca. De a következő pillanatban a dühösen torz vonások vigyorgókká váltak s a szerezsen felkiáltott:

— Oh, Wehningen kisasszony, maga az a nő, melyet majdnem elgázoltam!

Sam a gyalogjáró széléhez irányította a zárt autót, Hilda pedig, azt sem tudva, ébren van-e vagy álmodik, ámultan nézett reá.

— Maga az, Sam? Hol van O'Flanagan ur?

Sam arcán megint mély szomorúság tükröződött.

— Oh, master Ralph pénzt elvesztette, már nem tud tartani autót. Én most soffőr vagyok egy gazdag bécsi uraságnál, de nem vagyok elégedve meg, inkább szolgálnám ingyen master Ralphot.

Szavai szinte zokogásként hallatszottak.

— Hol lakik O'Flanagan ur, beszélni akarok vele.

Samnak egy vigyorgássá változott az egész arca.

— Csak szálljon be, Wehningen kisasszony. Most éppen érek rá és elviszem master Ralphhoz hozzá. Messze lakik, Weimarstrasseban benne.

Hildát nem bántotta tulságosan, az a gondolat, hogy most tilos módon ingyen viteti magát. Fáradsága elűzte minden aggodalmát. Beszállt és szélesebben ragadta magával az autót a Währingerstrassen.

45. fejezet

Melodráma

Ralphot a legutóbbi napokon súlyos benső nyugtalan-ságok bántották. Kezdette mind kellemetlenebb módon érezni magát Bécsben, tartalmatlannak, üresnek érezte egész valóját, tevékeny életre vágyott. Bácsijának egészséges skepszise nagyban hozzájárult ahhoz, hogy teljesíthetetlennek tartotta a maga elé tűzött feladatot.

— Tulajdonképpen mit is akarsz, fiam? — mondotta neki csak tegnap az öreg Holub. — Most már megkapta a hiteleit ez a kis ország, öt hónapig most már megint tovább vacakolhat; tehetnél akármit, a népességnek legalább fele háborításnak venné, amit teszel. Tégy jót, szórd teli marokkal a pénzt, állíts talpra olyan egyszisztenciákat, melyeken látod, hogy letörtek, de hagyd fel a harcot ezért a Bécsért, mely nem akarja, hogy meghódít-

sák. Akár te, akár mások. Hiszen látod : míg Németország Franciaország karmai alatt vonaglik, mi pénzt és jó erkölcsi bizonyítványokat kapunk onnan. Ne gyötörd magad Wöllersdorffal, meg az indusztriáló terveiddel, éld a magad életét, ne pedig egy állam életét, mely még azt sem tudja, hogy mi válik javára és mire szorul.

De Holub szavainál jobban kinozta és zavarta Ralphot a Hildáért való fokozott vágyódás. Most, mikor szakított minden ragyogó nőismerőseivel, csak most érezte, hogy mennyire szereti azt a leányt, ki szebbnek, kedvesebbnek, okosabbnak és jobbnak tűnt fel előtte, mint a világ minden más női teremtménye.

Tegnap este elment a Kreuzgasseba, megtudni, hogy Hilda nincs-e már Bécsben. De a lakást zárva találta, a házmesterné nem szolgálhatott felvilágosítással, nem tudta, hogy hol tartózkodik Wehningenné a leányával. Amire aztán Ralph a pezsgő tengerébe fojtotta rosszkedvét és csalódását s reggel háromig mulatott barátaival.

Ralph most éppen ebédre tért haza lakására, hosszú léptekkel járt fel s alá a szobában, s kezdett kacérkodni azzal agondolattal, hogy a legrövidebb idő alatt elhagyja Bécsset és Európát.

Két óra volt, mikor Lunzerné kopogtatott az ajtaján és diszkréten mosolyogva mondotta, hogy egy fiatal hölgy beszélni óhajt vele.

Csodálkozva gondolt végig Ralph azokon az asszonyokon, akik legénylakásában felkereshetik. És meglehetősen rosszkedvvel kiáltotta ki a sötét előszobába, hogy jöjjön be az illető.

A következő pillanatban ijedten állt szemtől-szemben egy emberpár, egymás szemébe néztek és egyikök sem tudott mit mondani. Ralph aztán látta, hogy a halovány, gyenge leányalak megtántorul, és egy székhöz kap, hogy össze ne roskadjon. Mire aztán diadalmas kiáltással szökött oda hozzá, magához ragadta és csókokkal borította el és melengette a hideg, sápadt arcát.

Percekig nem lehetett más szót hallani a szobában, mint csak azt, hogy: »Te«, meg újra »Te«, aztán zokogva mondott becéző szavakat, és közben egy-egy szelíd csók. Végre Hilda kibontakozott Ralph karjaiból és így szólt halkán:

— Ha még most is kellek neked, Ralph, most, hogy magad is szegény vagy, a tied lehetek.

Erre a megható és valóban női kijelentésre, a leánybüszkeségnek erre a teljes elejtésére, erre a feltétlen odaadásra egy szó esett ki Ralph szájából és ez a szó nem volt szép:

— Damned.

És mindjárt meg is magyarázta az értelmét, hogy: Atkozott dolog! — és panaszolva tette hozzá:

— Most már megint félre vezettelek, Hilda, és a dolognak még az lesz a vége, hogy megint futva menekülsz tőlem! Tudniillik nem is vagyok szegény, hanem ép oly gazdag vagyok, mint akkor, mikor megismerkedtél velem. De azért most már nem eresztelek.

Magához vonta Hildát és elmondotta neki, hogyan és miért csinálta azt a komédiát.

De Hildát most már nem zavarta ez a gazdagság, Hilda nem tudott és nem akart mást, mint megtartani magának Ralphját. És nem háritotta el magától dédelgetéseit, viszonzta minden csókját és nem megfontoltság, hanem valami kinos zaj üzte el mellőle: A gyomra korgott.

Pirulva bontakozott el tőle és szepegeve mondotta:

— Borzasztóan éhes vagyok, Ralph!

46. fejezet

Esküvőre viszik a lányt

A most következő napok a boldogság és az öröm mámorának napjai voltak. Kissé nehéz volt meggyőzi

Wehningennét mindarról, ami történt, mikor pedig mégis annyira jutottak vele, a szegény asszony, ceruzával a kezében, egyre-másra szorozgatta 70.000-rel a legmagasabb számjegyeket, s e művelet útján fantasztikus eredményekre jutott, melyek aztán végképpen megzavarták. Mig valahogy és valahonnan azt nem hallotta, hogy jöhet olyan idő is, mikor a dollár árfolyama csökken, sőt hogy mindenesetre meg van az a lehetőség is, hogy a dollár megint öt koronáért lesz kapható, mint 1914-ben. Ralph a legnagyobb erőfeszítéssel igyekezett felvilágosítani, hogy neki, aki megint Amerikában fog lakni, ez tökéletesen mindegy. Siránkozva ragaszkodott nézetéhez a jó asszony :

— Egymillió dollár most hetven milliárdot ér, és ha csak öt millió lesz belőle, a vagyon borzasztóan megcsökken.

De végre, mikor látta, hogy Ralph a legdrágább ajándékokkal halmozza el leányát, lassan-lassan megnyugodott.

Ralph megegyezett Hildával abban, hogy Newyorkban fognak állandóan lakni. Onnan járják be majd a világot, újra meg újra eljönnek Bécsbe, de otthonuk az ifju, nagyratörő Amerikában lesz.

Hilda sokkal több keserőséget ért meg Bécsben, sem hogy úgy ragaszkodjék szívének minden idegszálával ehhez a városhoz, mint egykor Ralph anyja.

— Borzadok Béctől, — mondotta egyszer. — Ha nem okvetlenül szükséges, nem akarok tanuja lenni azoknak a fejleményeknek, melyek itt következnek. Soha sem tudnék itt örülni a gazdagságunknak. A bécsi levegő irigységgel és gyűlölettel van tele, méreggel van átitatva, kinek nincs semmije, öklével fenyegeti azt, akinek van valamije, akinek pedig van valamije, átkozza azokat, akiknek több van, mint neki. Azt hiszem, meg nem számítható átok száll minden tovarohanó automobil után. Sibernek mondja egyik a másikat, pedig nagyon csekély

számmal vannak olyanok, kik becsületes uton járnak becsületes kereset után.

De Ralph csak szerelmének élt, mindent jóváhagyott, amit Hilda ajánlott s csak azt az egyet tartotta fenn magának, hogy minden órában egy-egy új örömet szerezhessen neki. Így aztán kifosztotta az ékszerészek boltjait, közvetítők útján fantasztikus pompájú gyöngy-sorokat nyomozott ki és vásárolt össze s fáradhatatlanul ment egyik divatszalonból a másikba, a menyasszonyával, mert neki semm isem volt elég szép és drága. Hildának végre is energikusan kellett végét vetnie a tömeges pénzkiadásnak.

Lassan-lassan mégis feltűnt az amerikaiinak ropant költekezése, valamiképpen hire ment, hogy O'Flanagan Ralph megint oly gazdag, mint azelőtt, Amerikából érkezett emberek az állítólagos mostoha testvérről szóló egész históriát merő tréfának nyilvánították, s egyszer csak azt írta az egyik bécsi ujság, hogy Ralph valószínűleg azért vezette félre egész Bécsset, mert meg akart szabadulni kullancsaitól, egyébként pedig most is a világ leggazdagabb embere.

És az egyesületek kiküldöttei megint megmozdultak, csőstől érkezett a koldulólevél, a sok meghívó, az elnöki osztály vezetője pedig leadta névjegyét.

De Ralphot mindez csak arra indította, hogy sietesse esküvőjét s igyekezzék minél hamarabb szabadulni Ausztriából. Semmi szín alatt sem akarta magával vonni menyasszonyát a hazugságoknak ebbe a légkörébe, csak az öreg Holubbal. meg Kriegel és Korn barátaival ismertette össze s ebben a kis körben töltött vele együtt nem egy kellemes estét.

Felmerült a kérdés, hogy mi történjék Hilda anyjával és Sammel. Hilda szerette anyját, de még sem állt hozzá oly közel, hogy ne nélkülözhetne volna. Maga Wehningenné is idegenkedett a tengeri utazástól, valami homályos képzelődés azt sugta neki, hogy Newyorkban az

emberek nincsenek teljes bátorságban az indiánok támadása ellen. Viszont az a gondolat, hogy kellemes viszonyok közt egyedül maradjon Bécsben, annál rokonszenvesebb volt neki, mert tudta, hogy Hilda minden évben át fog jönni Európába.

Másképp állt a Sam dolga. A szerencsen még mindig szerette Lincsijét, de egyébként sem hagyhatta el, mert belátható időn belül egy nem egészen fekete, hanem inkább csokoládébarna mulat baba érkezését várták. Szó sem lehetett róla, hogy ezeket kettőjüket magukkal vigyék Amerikába, mert a szerencsen fehér feleségének az ottani nép gyűlölete és megvetése következtében elviselhetlenné lett volna az élete.

Ralph végre talált egy kombinációt, melynek segítségével végét vehette minden nehézségnek. Vett ismét remek automobilt és megint Sam lett a soffőrje. Abban állapotodott meg, hogy mikor elutazik, megajándékozza az autójával Samot, az aztán majd taxamétert szereltethet rá s oly ritka szép és kitűnő autótaxi birtokában bizonyosan megalapíthatja szerencsáját és feleségül veheti Lincsit. A fekete-fehér pár aztán majd Wehningennéhez költözik, kinek elég nagy volt a lakása, hogy befogadhassa őket. Lincsi vezeti majd az öreg hölgy háztartását, úgy hogy Hilda anyja még sem lesz egészen egyedül, hanem megbízható, derék emberek gondviselésében marad.

Mikor szerencsésen megoldották ezt a nehézséget is, Ralph intézkedett, hogy megesküdhessék Hildával.

Könnyebb volt azt elhatározni, mint megtenni. Ralphnak csak utlevele volt, de nem volt keresztlevele. Kijelentették neki, hogy azt még be kell szereznie. Azonkívül szükségesnek nyilvánították, hogy hirdesse meg házassuló szándékát az amerikai újságokban, ami röviden azt jelentette, hogy szó sem lehet arról, hogy két vagy három hónap előtt házasságot köthessenek. Az amerikai követség, melyet Ralph felkeresett, s mely, mint az amerikai nagykövetségek és követségek általában, híres volt arról, hogy

kerül minden közbenjárást és minden támogatást, kérelmet polgárainak érdekében, ezuttal sem volt hajlandó semmiféle beavatkozásra.

Ralph tombolt dühében. Március hónapját Olaszországban akarta tölteni, aztán meg akarta látogatni Hildával Párist és Londont, májusban házat akart építtetni Newyorkban, közben a hegyvidékre akart utazni és őszkor el akarta foglalni az új házat. S most úgy látta, hogy bürokratikus bosszantásokkal meg akarják zavarni terveiben.

Barátainak tanácsára Ralph ezuttal a legjobb bécsi ügyvédek egyikéhez fordult, kinek irodája nevezetes volt arról, hogy bíróságon kívül ügyes közbenjárással a legnagyobb sikereket szokta elérni. Az ügyvéd kacagott, mikor Ralph előadta az esetet.

— Nem tudtam, — mondotta — hogy vannak naiv krózusok is! Csakugyan azt hiszi, hogy olyan emberek számára, kiknek sok pénzük van, volnának akár itt, akár máshol is bürokratikus akadályok? Az arannyal megterhelt szamar nemcsak a legmagasabb falat ugorhatja át, hanem felfalhatja az útjában lévő aktákat is. No, majd elindítjuk azt a szamarat. Mondja csak, tisztelt O'Flanagan ur, nincs valaki trösztjének elnökségében vagy igazgatótanácsában aki közvetlen összeköttetésben áll a washingtoni külügyi hivatallal?

Ralph egy pillanatig gondolkodott.

— Hogyne volna? Houston kongresszusi képviselő tagja az American Wood- and Forest-Trust Company igazgatóságának. Minthogy a kongresszus most együtt van, bizonyára Washingtonban tartózkodik.

— Helyes, akkor hát küldjünk ennek az urnak egy sürgős táviratot. Talán lesz olyan szives, segíteni, hogy az angol szöveg kifogástalan legyen. S negyed óra múlva a következő kábeltáviratot indították utnak Washingtonba a tiszteletreméltó Houston képviselő címére:

»Haladéktalanul feleségül ohajtok venni itt egy ifju

bécsi hölgyet. Kérek intézkedést a foreign officenál, hogy utasítsák a bécsi követséget minden nehézség elhárítására, úgy, hogy az esküvő hétfőn, március 5-én megtörténhessen. Köszönet a fáradozásáért O'Flanagan Ralph.» Következett a pontos cím.

És nem mult el negyvennyolc óra, az amerikai követ már azt a velős utasítást kapta Washingtonból, hogy március 5-ére tegye minden körülmények közt lehetővé O'Flanagan Ralph esküvőjét. Mire a követ látogatást tett a Ballplatzon a külügyi hivatalban. Tíz perccel utóbb a külügyminiszter a belügyminiszterhez hajtatótt, ujjabb tíz perc mulva ez utóbbi a tartományi főnökhöz, ez a polgármesterhez ment és ezzel az ügy el volt intézve.

O'Flanagan Ralph felhívást kapott, hogy minden kihirdetéstől felmentetvén, március 5-én délután négy órakor jelenjék meg pontosan Wehningen Hildával és az esüvő tanuival együtt a bécsi új városházán »Wehningen Hilda kisasszonnyal való házassággkötés céljából«.

47. fejezet

A küzdelemnek vége s még sincs vége

Igy aztán március 5-én O'Flanagan Ralph egész csendben házasságot kötött Wehningen Hildával. Tanuként és vendégekül csak Wehningenné, a Krieglachból sietve Bécsbe érkezett Stuppachné, Holub ur és Ralp két jóbarátja jelent meg az egyszerű szertartáson.

Az ifju pár helyet foglalt le az éjszakai milánói gyorsvonaton, de a kis társaság előbb együtt vacsorázott Sachernél. Az ifju férj és felesége utiruhában jelent meg a vacsorán és Hilda angyalian szép volt szürke szövetkosztümjében és kis szürke kalapjában, mely alig rejthette el dus szöke haját. Oly szép volt, hogy Ralph

nem vehette le róla szemét és titokban egyre a kezét szorongatta, mintha meg akart volna bizonyosodni, hogy nem álmodik.

De a szokott pohárköszöntő után Ralph tünődésbe merült és elkomolyodott. Mélyen megilletődve mondta :

— Nagyon boldog vagyok, pedig tulajdonképpen nem volna szabad annak lennem. Mert nem vihettem végbe azt a feladatot, melyet magam elé tűztem, száználmasan megbuktam terveimmel. Itt hagyom Bécsét, a nélkül, hogy segíthettem volna ezen a városon, melyben megtaláltam boldogságomat. Harcolni akartam Bécsért, s most megfutamodok.

Az öreg Holub ur lassan itta ki pezsgőjét, kissé hátravette magát a széken és saját szerűen megilletődött hangon mondotta :

— Megtalálad Bécsben szerencsédet s ezzel talán teljesítetted is amit utoljára kívánt anyád, aki már nem fejezhette be munkáját. De hivatásod csak most kezdődik igazán. Mert előbb vagy utóbb megindul a harcz Bécsért. Az, amit most látunk, csak átmenet, a vihar előtti csend, a lélekzetvétel szünete. Nagyon is korán akartál beavatkozni, nagyon is korán akartál menteni ott, ahol nincs mit menteni. A harcz Bécsért csak most kezdődik, de igazán !

Vége.



DUMAS

VÁLOGATOTT MŰVEI:

- DUMAS: **A korinthusi leány**
Nero császár regénye
- DUMAS: **A varázsló**
Gróf Cagliostro, a világ legnagyobb kalandorának története
- DUMAS: **Madame Dubarry bukása**
A varázsló további cselszövései
- DUMAS: **A Bastille lerombolása**
A francia forradalom első kitörései
- DUMAS: **Charny grófné**
A vér és borzalom regénye
- DUMAS: **Király a vérpadon**
XVI. Lajost eléri végzete
- DUMAS: **A vérnász**
Margot királyné I. része
- DUMAS: **Margot királyné szerelmese**
Margot királyné II. része
- DUMAS: **A Monsoreau-i hölgy**
A Margot királyné történelmi eseményeinek folytatása
- DUMAS: **A király és bolondja**
A Monsoreau-i hölgy II. része
- DUMAS: **A negyvenötök**
A Monsoreau-i hölgy III. része
- DUMAS: **A Monsoreau-i hölgy bosszuja**
A Monsoreau-i hölgy IV. része
- DUMAS: **Páris Mohikánjai**
Páris zügguccáinak bünei és rejtélyes titkai támadnak a regényben életre
- DUMAS: **A végzet útjai**
Páris Mohikánjai II. része
- DUMAS: **Salvator**
Páris Mohikánjai III. része
- DUMAS: **Roland, a kutya**
Páris Mohikánjai IV. része
- DUMAS: **A dráma vége**
Páris Mohikánjai befejező része
- DUMAS: **A Jehu cimborái**
Egy titkos társaság fantasztikus cselszövései
- DUMAS: **A két Diana**
Poitiersi Diana, a kurtizán
- DUMAS: **Gróf Montgommery**
Poitiersi Diana bukása

Könyv,
melyet mindenkinek olvasni kell!

Számos kiadás francia és német nyelven.

A párizsi könyvpiacra az utóbbi évek folyamán kevés
könyv keltett nagyobb szenzációt, mint

Camille Pert: „CADY“

sorozata. — Elragadtatott dicséretben és haragos gáncsban egyaránt része volt az írónőnek, aki merész kézzel nyúlt bele a magasabb körök ijesztően ferde és lelkiismeretlen gyermeknevelésének darázsfészkébe. Írása nyílt, okos, őszinte, és csak arra hajlamosak mondják erotikusnak.

A szerző briliáns emberismerettel és kérlelhetetlen logikával követi a hősnő életét és sorsát, és élénk színekkel ecseteli egy fiatal leány szerencsétlen, ferde nevelésének el nem kerülhető következményeit.

A „CADY“ sorozat kötetei:

- I. A kis Cady
- II. Cady mint asszony
- III. Cady válása
- IV. Cady barátja
- V. Cady második házassága

Geiger Richárd pompás rajzaival.

SZERELMES SZÁZADOK

Szerkesztik és fordítják

FORRÓ PÁL és SZINI GYULA

Legfinomabb hófehér famentes papíron a világhírű berlini *Borngräber Verlag* jogositott magyar fordításai, *F. Bayros és Gustav Doré* eredeti illusztrációival, a Don Juan kötet képeit Gara Zoltán rajzolta. Egy-egy kötet terjedelme cca 500 oldal, megjelent 50 számozott amatőrpéldányban különleges könyvpapíron, a fordítók sajátkezü aláírásával.

- I. **EZEREGERY ÉJSZAKA** a Kelet buja és színes fantáziájának tropikus virágai felnőtteknek készült kiadásban.
- II. **BOCCACCIO: DEKAMERON**
A pajkos humor, az emberi életöröm vidám muzsikája, amely évszázadok óta kincse az emberiségnek.
- III. **HEPTAMERON** A szerelem virágoskertjének hetvenkét bódító virága, a XVI. század erkölceinek klasszikus rajza.
- IV. **BALZAC: BORSOS TÖRTÉNETEK** Balzac saját kritikája erről a könyvről: Ha valamennyi művemet el is felejténék, ez a könyv biztosítja halhatatlanságomat.
- V. **DON JUAN** A hőditásművészet fogalommá vált őse, akit hat évszázad sem tudott megöregíteni és ma is eleven valóságként él a szerelmesek között.
- VI. **FAUBLAS** a gáláns kor lovagjának szerelmi kalandjai feltárják előttünk korának erkölceit.

NOVA

UJDONSÁGAI:

- Csillag* : Zsidó anekdoták kincsháza
Ewers : Lidérc
Forró : Kegyetlen asszonyok
G. Dávid Margit : Szerelmek városa
Gergely : Achrem Fickó
Gergő : Materialista lélektan
Goethe szerelmei
Kuprin : Jama, a vöröslámpás negyed
Kuprin : Salamon csillaga
Kuprin : Moloch
Landsberger : Maison Olga Rt.
Landsberger : Lu, a kokott
Landsberger : A Gésák trösztje
Landsberger : Simon Hilda harca az ördöggel
Landsberger : Milliomosok
London : Magas északon
Marés : Egy asszony, aki úgy él, mint a férje
Marés : Szenvedély, amely öl
Camille Pert : A kis Cady
Camille Pert : Cady mint asszony
Camille Pert : Cady válása
Camille Pert : Cady barátja Párisban
Camille Pert : Cady második házassága
Sudermann : Énekek éneke
Ujhelyi : Pénzt és nőt
Ujhelyi : Színésznő dicsősége, szerelme
Ujhelyi : Minden gyönyört (Tánc és kokain)
Werner E. : Oltár előtt
Werner E. : Széttört bilincsek
Werner E. : Fata Morgana



Nélkülözhetetlen kézikönyv minden művelt ember számára!

PSYCHOPATHIA SEXUALIS

KÜLÖNÖS TEKINTETTEL
A RENDELENES NEMI ÉRZÉSRE

IRTA

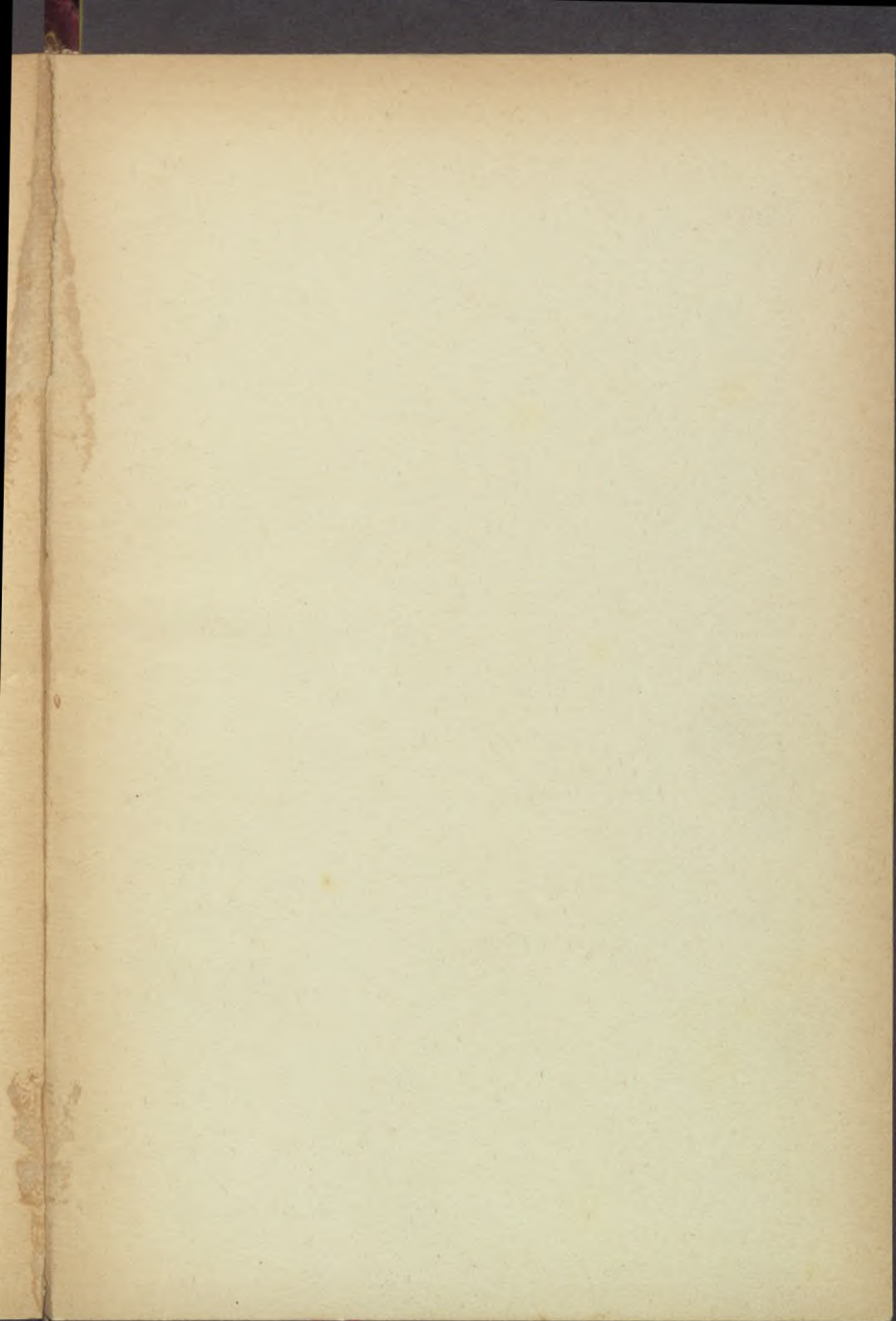
BÁRÓ DR. KRAFFT-EBING

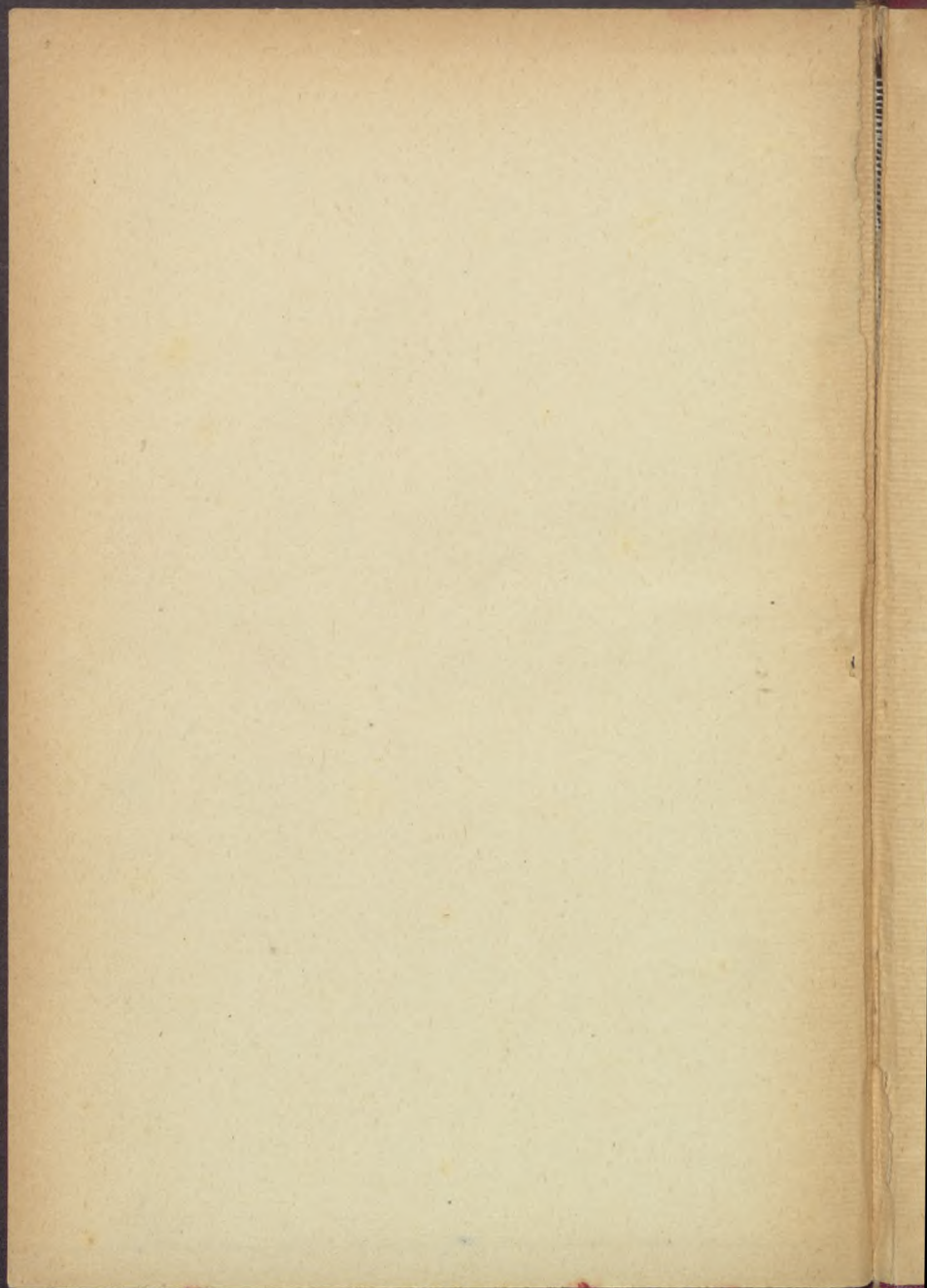
az elmegyógyászat és idegbajok ny. r. tanára a gráci,
utóbb a bécsi egyetemen

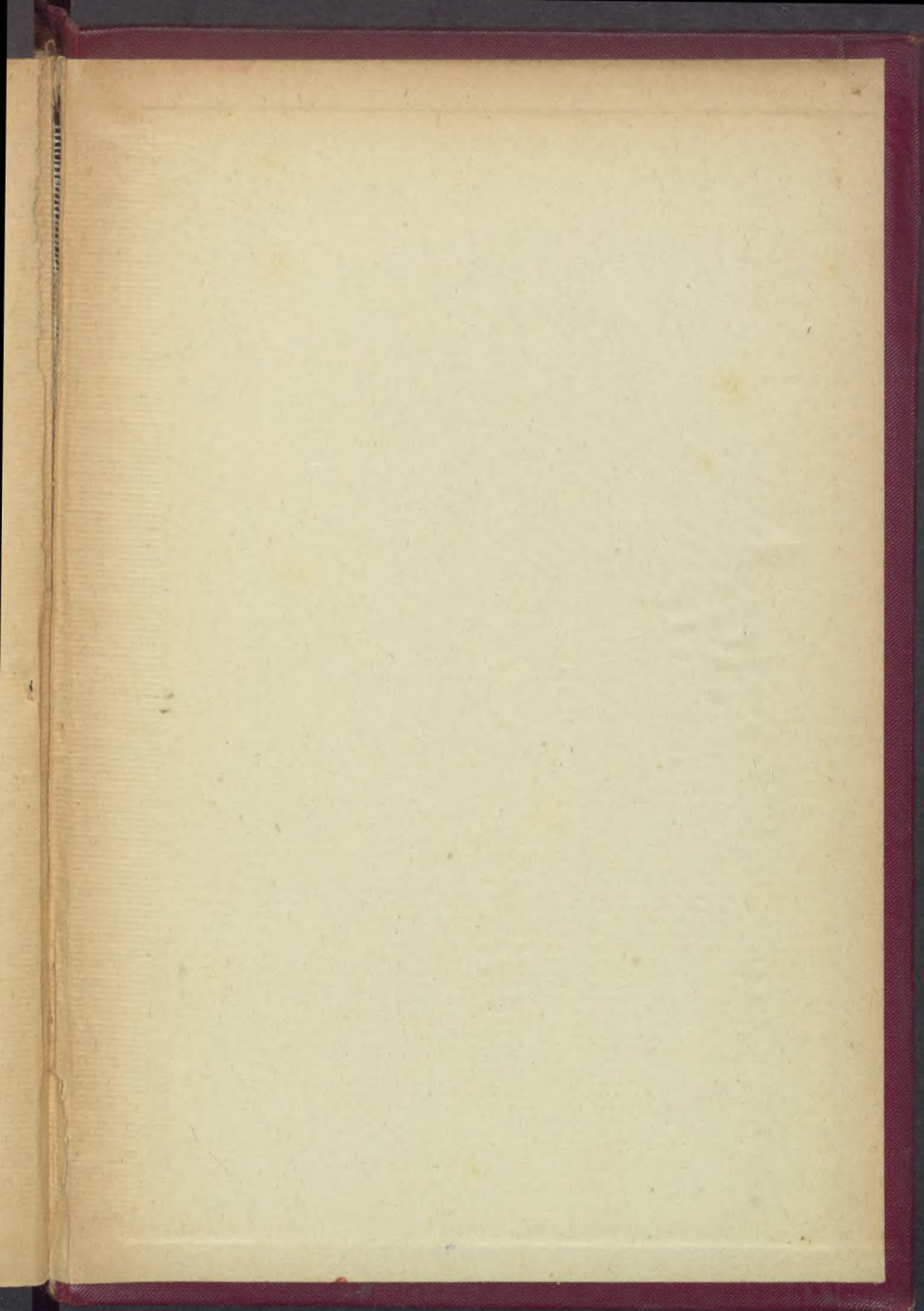
II. KIADÁS

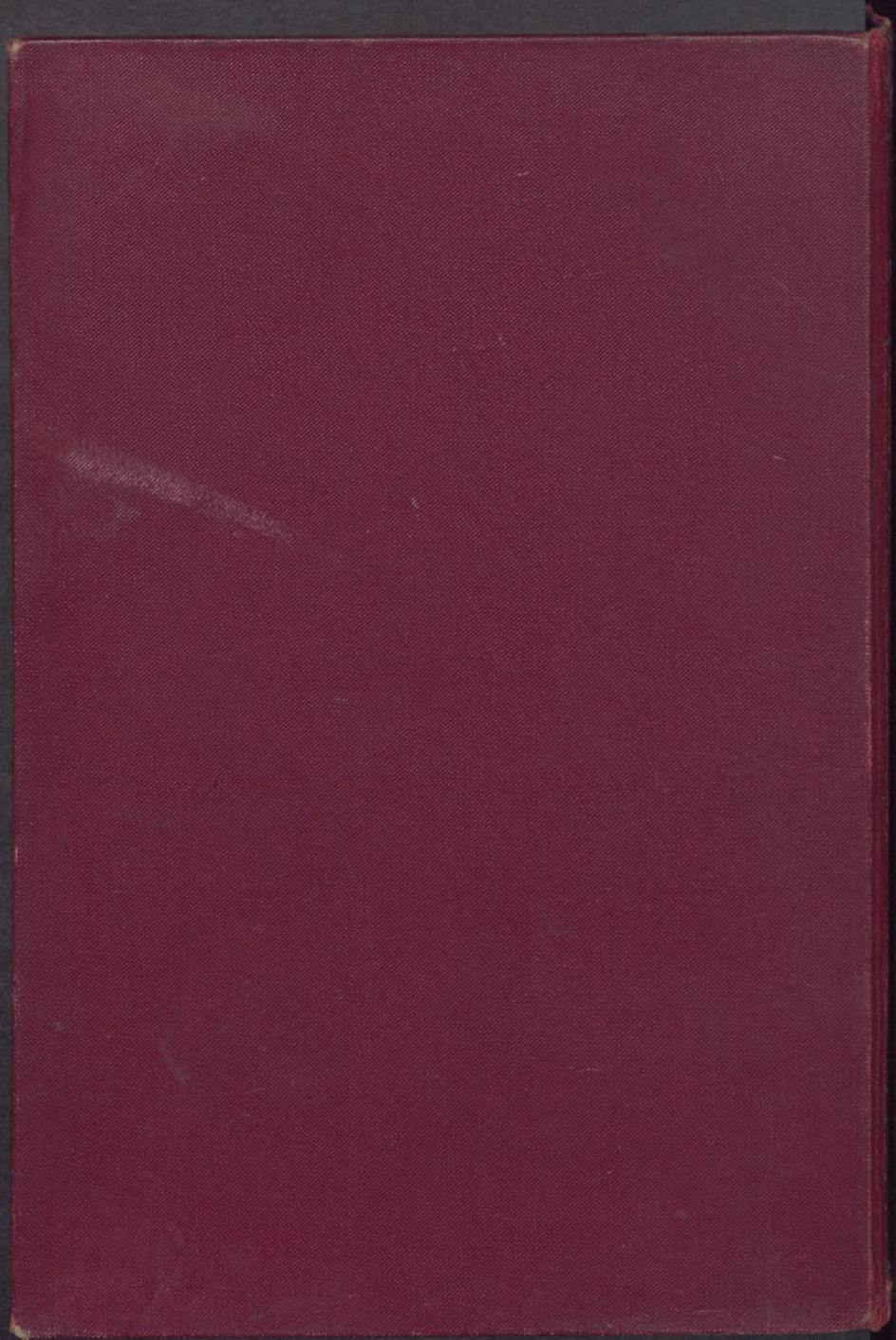
Krafft-Ebing nevét ez a könyv tette világhírévé. Megdöbbentő leleplezés ez a könyv azokról a borzalmas pusztításokról, melyeket a ferde irányú kultúra és a rossz nevelés az emberi lélekben a nemi élet területén kiváltanak s amelyek az ilyen szerencsétlen betegeket igen sokszor a büntető törvénykönyvvel hozzák össze-
ütközésbe. Krafft-Ebing éppen azt mutatja ki, — több száz eset részletes ismertetésével kapcsolatban —, hogy az ilyen emberek nem gonosztevők, hanem betegek s így is kell őket megítélni és kezelni. Éppen ezért minden orvosnak, jogásznak, pedagógusnak és gyermekét szerető szülőnek el kell olvasnia azt a könyvet, hogy kötelességét elfogulatlanul, megértéssel és szeretettel teljesíthesse, de el kell olvasnia minden művelt embernek is, aki be akar pillantani az emberi lélek megtévedt ösztöneinek titkaiba.











RETTAUS

A VILÁG
LEGGAZDAGABB
EMBERE

29